

HU

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

2023

Az uniós számvevőszéki ellenőrzésről röviden

Az Európai Számvevőszék 2023. évi
éves jelentéseinek bemutatása

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Telefon: +352 4398-1
Megkeresés: <https://eca.europa.eu/hu/contact>
Weboldal: <https://eca.europa.eu>
Twitter: @EJAuditors

Megjegyzés: A kerekítések miatt előfordulhat, hogy e dokumentumban a számadatok teljes összege nem egyezik az egyes adatok összegével.

Bővebb tájékoztatást az Európai Unióról az interneten talál (<https://europa.eu>).

HU

2023

Az uniós számvevőszéki ellenőrzésről röviden

Az Európai Számvevőszék 2023. évi
éves jelentéseinek bemutatása

Tartalomjegyzék

Elnöki előszó	4
Átfogó eredmények	6
Legfontosabb megállapítások	6
Ellenőrzésünk tárgya	8
A 2023. évi uniós költségvetés számokban	8
Honnan érkezik a bevétel?	8
Mire fordítják a kiadásokat?	9
Mire terjedt ki ellenőrzésünk?	10
Megállapításaink	10
Az Unió költségvetéséről adott megbízhatósági nyilatkozatunk	10
Az Unió beszámolója megbízható és valós képet ad	10
A bevételről hitelesítő véleményt adunk	11
Az uniós költségvetési kiadásokról elutasító véleményt adunk	12
Az RRF kiadásairól 2023-ban korlátozott véleményt adtunk	15
Részletesebben eredményeinkről	16
Költségvetési és pénzgazdálkodás	16
Kockázatok és kihívások	22
Az uniós költségvetés révén elért eredmények	30
Bevételek	34
Egységes piac, innováció és digitális gazdaság	37
Kohézió, reziliencia és értékek	40
Természeti erőforrások	45
Migráció és határigazgatás, Biztonság és védelem	50
Szomszédság és a világ	54
Európai közigazgatás	58
Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz	61
Európai Fejlesztési Alapok	66
Háttér-információk	71
Az Európai Számvevőszék és tevékenysége	71

Elnöki előszó

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves uniós pénzügyi keret (MFF) félidejéhez közeledve az Unió néhány átalakító erejű éven ment keresztül, amelyeket példa nélküli kihívások és jelentős szakpolitikai és finanszírozási válaszlépések jellemeztek. Ebben a helyzetben még nyilvánvalóbbá vált a szilárd pénzgazdálkodás és felügyelet alapvető fontossága valamennyi uniós szinten. Munkája révén a Számvevőszék elősegíti az uniós szakpolitikák pénzgazdálkodásának és eredményességének javítását. Éves jelentésünk kulcsfontosságú eszköz a célok eléréséhez.

Hitelesítő véleményt adunk a 2023. évi beszámoló megbízhatóságáról, és megállapítjuk, hogy az pontosan tükrözi az Unió pénzügyi helyzetét. Éves jelentésünk ismét azt állapítja meg, hogy az uniós bevételek lényeges hibától mentesek voltak.

Immár sorban a harmadik évben a 2023. évi pénzügyi évet illetően is két különálló véleményt adunk a kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről: egyet a hagyományos uniós költségvetésre, egyet pedig a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre (RRF) vonatkozóan. Ami először is a hagyományos uniós költségvetést, azaz a többéves pénzügyi keretet illeti, az uniós költségvetési kiadások hibaszintjére vonatkozó becslésünk 5,6%-ra nőtt (2022: 4,2%). Ezért az uniós költségvetési kifizetésekről elutasító véleményt adunk.

Egyes területeken továbbra is jelentős a hibaszint: a „Kohézió, reziliencia és értékek” területén eléri a 9,3%-ot (2022: 6,4%, 2021: 3,6%), az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” esetében pedig a 3,3%-ot (2022: 2,7%). A „Természeti erőforrások” területén a hibaszint továbbra is 2,2% maradt (2022: 2,2%). A leggyakoribb hibatípusok továbbra is a nem támogatható projektekhez, költségekhez és közbeszerzésekhez kapcsolódó hibák.

Aggodalomra ad okot az uniós költségvetés becsült hibaszintjének jelentős (az előző évhez képest 45%-os) növekedése, amely nagyrészt a kohéziós kiadásokban talált hibáknak tudható be. Ilyen csúcok gyakran fordulnak elő a többéves pénzügyi keret lezárási időszakában, ahol a kiadások fokozódnak, megterhelik az adminisztratív erőforrásokat és növelik a hibakockázatot. Az igazgatási erőforrásokra nehezedő nyomást tovább súlyosbítja a különböző és egymással versengő uniós alapok – köztük az RRF – egyidejű felhasználása.

2023, az eszköz végrehajtásának harmadik éve végéig az RRF keretében előirányzott vissza nem térítendő támogatások mintegy 40%-át (az előfinanszírozás kizárásával 33%-át) fizették ki. 2023-ban az RRF kiadásai összesen 53,6 milliárd eurót tettek ki. Ellenőrzésünk mind a 23–17 tagállamnak nyújtott – vissza nem térítendő támogatás kifizetésére kiterjedt, amelyek 46,3 milliárd eurót tettek ki, valamint az előfinanszírozás elszámolására, amely összesen 7,3 milliárd eurót ért el.

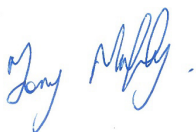
Az RRF kifizetési kérelmeit az RRF-rendeletben meghatározott kifizetési feltételek alapján értékeltük, amelyek értelmében a mérföldköveket és célokat előzőleg kielégítően teljesíteni kell, és meg kell felelni az egyéb alapvető támogathatósági feltételeknek is. A kifizetési kérelmek értékelése és kvalitatív – például a mérföldkövek és célok gyenge kialakítására, valamint a tagállami beszámolási és kontrollrendszerek hiányosságaira vonatkozó – megállapításaink alapján korlátozott véleményt adunk az RRF kiadásairól.

Az RRF tagállamok részére teljesített kifizetési nem az intézkedések tényleges költségein alapulnak, és a tagállamok nem számolnak be a végső kedvezményezettek tényleges kiadásairól. Emellett az uniós és nemzeti szabályoknak való megfelelés nem feltétele az RRF keretében történő kifizetésnek. A kohézió területén végzett munkánk súlyos hiányosságokat tárt fel e szabályok be nem tartása tekintetében, és az elmúlt három évben jelentősen meg is ugrott a hibaarány. Tekintettel arra, hogy ezek a projektek hasonlóak az RRF keretében finanszírozott projektekhez, és gyakran ugyanazon nemzeti szervek ellenőrzése alatt állnak, véleményünk szerint fennáll a kockázata annak, hogy hasonló típusú hibák fordulnak elő az RRF kiadásai tekintetében. Az RRF esetében azonban nem ellenőrizzük szisztematikusan az uniós és nemzeti szabályoknak való megfelelést.

A Bizottság RRF-kontrollrendszeréről szóló különálló ellenőrzési jelentésünkben már rámutattunk erre a bizonyossági hiányosságra. A közelmúltban további aggályoknak adtunk hangot az RRF kialakításával és végrehajtásával kapcsolatban. Először is megállapítottuk, hogy monitoringkerete nem elegendő az általános teljesítményének méréséhez. Emellett továbbra is úgy látjuk, hogy az RRF végrehajtásának második felében jelentős kockázatok állnak fenn a források felhasználására és az intézkedések befejezésére nézve. Mivel a Bizottság 2025-ben új többéves pénzügyi keretet kíván előterjeszteni, annak kialakítása során biztosítani kell az Unió pénzügyi érdekeinek megfelelő védelmét, egészen a végső kedvezményezettek szintjéig.

Ami a következő többéves pénzügyi keretet illeti, éves jelentésünk számos, az uniós költségvetést érintő kockázatot és kihívást emel ki. Ezek közé tartozik a kötelezettségvállalások visszavonásának kockázata, a növekvő pénzügyi kitétség, valamint az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja miatti növekvő pénzügyi kockázatok. Emellett a jövő új prioritásai – például a biztonság és a védelem, valamint a bővítés – a finanszírozás jelentős növelését teszik szükségessé. A döntéshozóknak meg kell határozniuk, hogy miként lehet kielégíteni ezeket a pénzügyi szükségleteket. Várakozással tekintünk az újonnan kinevezett Bizottsággal és Európai Parlamenttel való együttműködés elé, amelynek köszönhetően remélhetőleg tovább fog javulni az uniós források kezelése és felügyelete. Küldetésünk továbbra is az, hogy valamennyi uniós tevékenység elszámoltathatóságának és átláthatóságának javítása révén erősítsük a polgárok Unióba vetett bizalmát.

Végezetül szeretnék köszönetet mondani a Számvevőszék munkatársainak elkötelezettségükért és szakértelmükért. Odaadó munkájuk és hozzáértésük nélkül elképzelhetetlen volna mind éves jelentésünk elkészítése, mind intézményünk továbbfejlesztése.

Tony Murphy
Elnök

Átfogó eredmények

Legfontosabb megállapítások

Az Európai Unió 2023. évi beszámolójának megbízhatóságáról hitelesítő véleményt adunk.

Ugyancsak hitelesítő véleményt fogalmazunk meg a 2023. évi bevételek jogszerűségéről és szabályszerűségéről.

2023-ra nézve két különálló véleményt adunk a kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről:

- az uniós költségvetési kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről a véleményünk elutasító;
- a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből folyósított kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről adott véleményünk korlátozott.

A 2023. évi kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről szóló véleményünk alapjául szolgáló adatokról további információk megbízhatósági nyilatkozatunkban találhatóak.

- Összességében az uniós költségvetési kiadások becsült hibaszintje **5,6%**, azaz lényeges volt (2022: 4,2%).
- Kockázatértékelésünkben **magas kockázatúként** azonosítjuk azokat az uniós kiadásokat, amelyek esetében a kedvezményezetteknek összetett szabályok szerint kell költségnyilatkozatot benyújtaniuk a felmerült költségekről. Ellenőrzési sokaságunkban **64,4%** volt, azaz jelentős maradt a magas kockázatú kiadások aránya (2022: 66,0%). Idén a hibaszintet **7,9%**-ra becsüljük (2022: 6,0%) ellenőrzési sokaságunk ezen részében. Ez a hibaszint lényeges és általános érvényű, tehát **az uniós költségvetési kiadásokra nézve elutasító véleményt** adunk ki.
- Az **RRF kiadásait** illetően a Bizottság 2023-ban 23 vissza nem térítendő támogatást folyósított a tagállamoknak, 542 mérföldkövel és valamennyi, összesen 135 célértékkel kapcsolatban. Hét kifizetés esetében tettünk számszerűsített megállapításokat. E kifizetések közül hatnál merült fel lényeges hiba, így az RRF kiadásairól korlátozott véleményt adunk ki.
- A **Bizottság által becsült hiba** (kifizetési kockázat) a 2023. évi éves irányítási és teljesítményjelentés szerint 1,9%, ami jóval a hibatarományunk alsó határa alatt marad. Az MFF 1., 2. és 6. fejezete tekintetében végzett utólagos bizottsági és tagállami ellenőrzések korlátaival hatással vannak az éves irányítási és teljesítményjelentésben feltüntetett kifizetési kockázatra, és így a Bizottság kockázatértékelésére is.

- 2023 folyamán 20 olyan csalásyanús esetet (2022: 14) jelentettünk az Európai Csalás Elleni Hivatalnak (**OLAF**), 19-et, amelyet a 2022. évi kiadások ellenőrzése során tártunk fel, valamint egy olyat is, amely a 2021. évi kiadások ellenőrzése során merült fel; ezek alapján az OLAF már négy vizsgálatot indított. Ezzel párhuzamosan ezen ügyek közül 17-et az Európai Ügyészségnek (**EPPO**) is bejelentettünk, és ezek közül az EPPO kilenc esetben indított vizsgálatot. A 2023. évi kiadások ellenőrzése során már 12 csalásyanús esetet azonosítottunk.
- Az uniós költségvetésből és az NGEU vissza nem térítendő támogatásából származó **fennálló kötelezettségvállalások**, amelyek a kötelezettségvállalások visszavonásának elmaradása esetén jövőbeli adósságot jelentenek, 2023 végére rekordösszeget, 543 milliárd eurót értek el (2022: 453 milliárd euró). E fennálló kötelezettségvállalások 90,3%-ára 2021 után került sor.
- A **hitelfelvételből származó uniós adósságállomány** (névleges értéken) 2023 végére jelentős mértékben, 458,5 milliárd euróra nőtt (2022: 348 milliárd euró). E kintlévő összeg nagy része az NGEU hitelfelvételéhez kapcsolódik, amely 268,4 milliárd eurót tesz ki. Az NGEU esetében az Unió 2026 végéig további 443,6 milliárd euró hitelt vehet fel. Az NGEU-hitelekhez történő forrásbevonással kapcsolatban az Uniónál felmerülő valamennyi költséget, beleértve a kamatláb- és egyéb pénzügyi kockázatok kezeléséhez kapcsolódó költségeket is, a kedvezményezett országoknak kell viselniük. Az NGEU vissza nem térítendő támogatásaival és programfinanszírozás-kiegészítéseivel kapcsolatos valamennyi költséget az uniós költségvetés viseli.
- Az **uniós költségvetésnek a tagállamoknak vagy nem uniós országoknak folyósított uniós kölcsönöket fedező garanciákból és a függő kötelezettségekből álló kitettsége** a 2022. évi 248 milliárd euróról 2023-ra 298 milliárd euróra nőtt. Ez főként a tagállamoknak nyújtott RRF-hitelekre felvett kölcsönöknek, valamint az Ukrajnának nyújtott MFA+-hiteleknek tudható be. Az uniós költségvetés kitettsége továbbra is nőni fog, mivel 2023 végén 211,7 milliárd euró volt az olyan hitelek összege, amelyekre már aláírták a megállapodást az RRF keretében, de azokat még nem folyósították.
- Az **uniós költségvetés Ukrajnával szembeni kitettsége** 2023-ban 2022-hez képest több mint kétszeresére nőtt (16 milliárd euróról 33,7 milliárd euróra). Hangsúlyozzuk, hogy az esetleges nemfizetés kockázatának a jövőre való áthárítása nyomást gyakorolhat a jövőbeli költségvetésekre és kifizetési igényekre.

*Az uniós költségvetésről, illetve a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapból finanszírozott tevékenységekről szóló 2023. évi éves jelentéseink teljes szövege letölthető **honlapunkról** (eca.europa.eu).*

Ellenőrzésünk tárgya

A 2023. évi uniós költségvetés számokban

Az Európai Parlament és a Tanács egy hosszabb távú, hét éves időtartamra elfogadott költségvetés (*többléves pénzügyi keret*, MFF) keretében fogadja el az éves uniós költségvetést. 2023-ban az e költségvetés keretében teljesített kifizetések összesen 162,0 milliárd eurót, azaz a rendelkezésre álló összeg 98,1%-át tették ki.

Figyelembe véve a címzett bevételekből – főként az RRF-ből nyújtott 48,0 milliárd eurós vissza nem térítendő támogatásokból, valamint az MFF finanszírozási programjaihoz az NGEU-ból biztosított 19,0 milliárd eurós kiegészítésből – származó 74,7 milliárd euró összegű további kifizetést és a 2022-ről átvitt 2,4 milliárd eurót, 2023-ban az uniós kifizetések összesen 239,2 milliárd eurót tettek ki. A rendelkezésre álló 265,7 milliárd euró összegű teljes kifizetési költségvetés felhasználása 90,0%-os volt.

Az RRF 48,0 milliárd euró összegű vissza nem térítendő támogatásai nélkül a 2023. évi uniós költségvetési kiadások összesen 191,2 milliárd eurót tettek ki.

Honnan érkezik a bevétel?

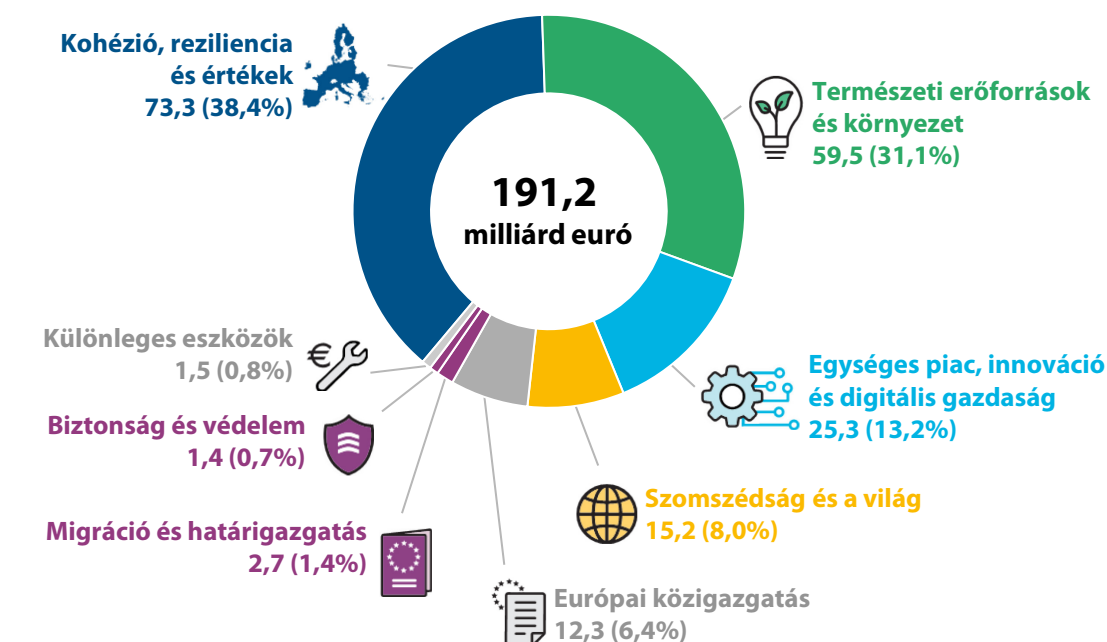
A 2023. évi összes bevétel 248,4 milliárd euró volt. Az uniós költségvetés legnagyobb részét azon hozzájárulásokból finanszírozzák, amelyeket a tagállamok a bruttó nemzeti jövedelmük arányában fizetnek be (97,7 milliárd euró). Az egyéb források közé tartozik a tagállamok által beszedett hozzáadottérték-adón alapuló hozzájárulás (22,5 milliárd euró), vámok (22,1 milliárd euró), valamint a nem újrafeldolgozott műanyag csomagolási hulladékon alapuló hozzájárulás (7,2 milliárd euró). Az NGEU keretében a tagállamoknak nyújtott vissza nem térítendő pénzügyi támogatás finanszírozására felvett hitelek 67,6 milliárd eurónyi uniós bevételt képeznek. Emellett vannak egyéb bevételek is (31,3 milliárd euró). Ezek közül a legjelentősebbek az uniós megállapodásokkal és programokkal kapcsolatos hozzájárulások és visszatérítések.

Mire fordítják a kiadásokat?

Az Unió költségvetése számos különböző területet finanszíroz, amint az **1. ábrán** látható.

1. ábra. A 2023. évi uniós költségvetési kiadások az MFF fejezetei szerint

(milliárd euró)

MFF 1. fejezete (5. fejezet)
MFF 2. fejezete (6. fejezet)
MFF 3. fejezete (7. fejezet)
MFF 4. fejezete (8. fejezet)
MFF 5. fejezete (8. fejezet)
MFF 6. fejezete (9. fejezet)
MFF 7. fejezete (10. fejezet)
 Különleges eszközök

Egységes piac, innováció és digitális gazdaság
 Kohézió, reziliencia és értékek
 Természeti erőforrások és környezet
 Migráció és határigazgatás
 Biztonság és védelem
 Szomszédság és a világ
 Európai közigazgatás
 (MFF-en kívül)

Forrás: Európai Számvevőszék.

A költségvetés mintegy háromnegyede ún. „megosztott irányítás” keretében kerül felhasználásra. Ezen költségvetési végrehajtási módszer keretében a tagállamok osztják szét a forrásokat, választják ki a projekteket és kezelik az uniós kiadásokat, de a végső felelősséget továbbra is a Bizottság viseli. Így járnak el például a „Természeti erőforrások és környezet” és a „Kohézió, reziliencia és értékek” esetében.

Az RRF keretében a tagállamok a reformokat és beruházásokat előre meghatározzák nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveikben, a Bizottság pedig a vonatkozó mérföldkövek és célértékek elérése esetén folyósítja számukra a kifizetéseket. A tagállamok évente legfeljebb kétszer kérhetnek kifizetést, amennyiben kellően bizonyítják a kapcsolódó mérföldkövek és célértékek kielégítő teljesítését. A Bizottság kontrollrendszerének biztosítania kell, hogy az RRF kifizetései jogszerűek és szabályszerűek legyenek, aminek feltétele elsősorban a mérföldkövek és célértékek kielégítő teljesítése. 2023 végéig a Bizottság 37 vissza nem térítendő támogatást fizetett ki (2021-ben egyet, 2022-ben 13-at, 2023-ban pedig 23-at), összesen 141,6 milliárd euró értékben, amelyből 22,7 milliárd euró összegű előfinanszírozás még nem került elszámolásra.

Mire terjedt ki ellenőrzésünk?

Minden évben ellenőrizzük az éves beszámoló megbízhatóságát, valamint az alapul szolgáló bevételi és kiadási tranzakciók megfelelőségét. 2023-ban a bevételek tesztelésére szolgáló ellenőrzési sokaságunk 248,4 milliárd eurót tett ki. A kiadási tranzakciók ellenőrzési sokasága az időközi és záró kifizetésekre, valamint az előleg-elszámolásokra terjed ki. Az előlegkifizetéseket nem vizsgáljuk. A kiadások tesztelésére szolgáló sokaságunk az általános költségvetés keretében 161,2 milliárd eurót, az RRF keretében pedig 53,5 milliárd eurót tett ki. Az RRF kiadásai 23, összesen 46,3 milliárd euró összegű vissza nem térítendő támogatási kifizetésből, valamint 7,2 milliárd euró összegű előfinanszírozás-elszámolásból álltak. Ezeket a kifizetéseket 17 tagállamnak folyósították, és azok 542 mérföldkövet és 135 célt érintettek.

Az általános költségvetési kiadások esetében akkor vizsgáljuk a kiadásokat, amikor az uniós források végső kedvezményezettjei a tevékenységeket végezték, illetve amikor felmerültek a költségek. Az RRF esetében a tagállamok részére folyósított bizottsági kifizetés fő feltétele az előre meghatározott mérföldkövek vagy célértékek kielégítő teljesítése. Az RRF kiadásait azon a ponton vizsgáljuk, amikor a tagállamok előre meghatározott mérföldkövek vagy célok elérése után kifizetést kérnek, és amikor a Bizottság elfogadta azokat. Arra összpontosítottunk, hogy a mérföldkövek és célok kielégítően teljesültek-e, és hogy betartották-e a támogathatósági feltételeket. Ellenőrzésünk nem terjed ki az RRF hitelezési összetevőjére.

Megállapításaink

Az Unió költségvetéséről adott megbízhatósági nyilatkozatunk

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 287. cikkével összhangban megbízhatósági nyilatkozatot adunk az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának az Unió konszolidált beszámolójának megbízhatóságáról és a tranzakciók jogszerűségéről és szabályszerűségéről. Ez képezi éves jelentésünk központi részét.

Az Unió beszámolója megbízható és valós képet ad

Az Unió 2023. évi beszámolóját a nemzetközileg elfogadott számviteli standardokkal összhangban készítették el, és az minden lényeges szempontból híven tükrözi az Unió pénzügyi eredményeit, valamint az eszközök és források év végi állapotát.

Ennek alapján – csakúgy, mint 2007 óta minden évben – hitelesítő véleményt adhatunk a beszámoló megbízhatóságáról.

Az Unió mérlegében szereplő, nyugdíjra és más munkavállalói juttatásokra vonatkozó kötelezettség 2023 végén 90,8 milliárd eurót tett ki (2022: 80,6 milliárd euró). A nyugdíjkötelezettség 2023. évi növekedése elsősorban a nominális diszkontráta csökkenésének, valamint az uniós köztisztviselők élettartam-táblázata aktualizálásának tudható be. A diszkontrátát elsősorban a kamatlábak és a várható jövőbeli infláció alakulása befolyásolta.

2020. február 1-jén az Egyesült Királyság kilépett az Európai Unióból. A mérleg fordulónapján az uniós számlákon 15,5 milliárd euró nettó követelés szerepelt az Egyesült Királysággal szemben (2022: 23,9 milliárd euró), a kilépésről rendelkező megállapodásban meghatározott kölcsönös kötelezettségek alapján.

Az Ukrajna ellen indított orosz agressziós háborúnak az uniós beszámolóban feltüntetett hitelekre és vissza nem térítendő támogatásokra gyakorolt hatása értékelésre került, és azt a számviteli szabályok előírásával összhangban megfelelően figyelembe vették és közzétették.

A bevételről hitelesítő véleményt adunk

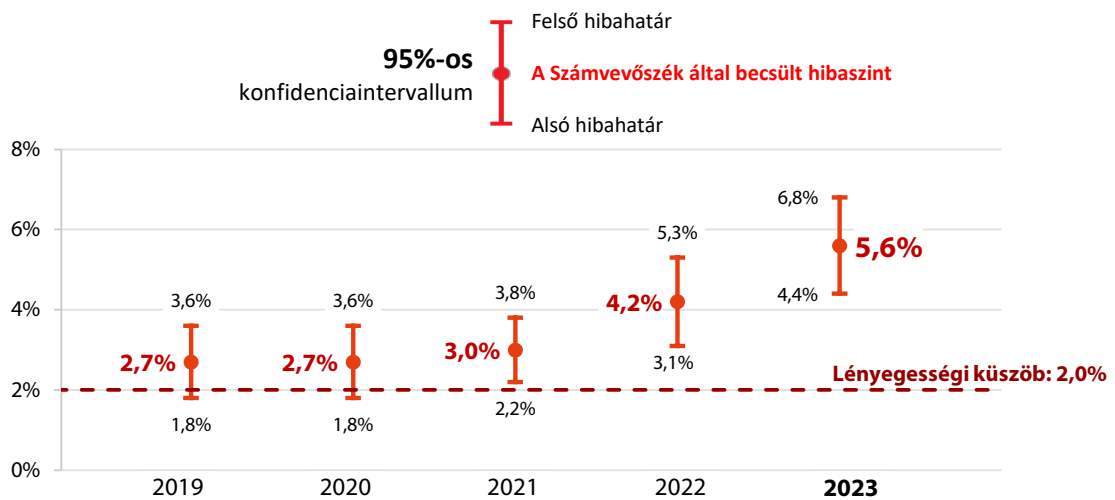
Megállapítjuk, hogy a bevételek lényeges hibától mentesek. Az általunk vizsgált bevételkezelési rendszerek általánosságban eredményesek voltak.

Az uniós költségvetési kiadásokról elutasító véleményt adunk

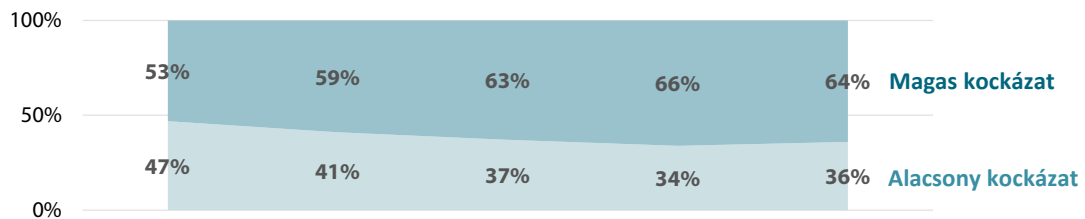
Meghatározásunk szerint a hiba olyan pénzösszeg kifizetésekor jön létre, amelyet nem lett volna szabad kifizetni az uniós költségvetésből. Hibák akkor fordulnak elő, ha valamely pénzösszeget nem a vonatkozó uniós jogszabályokkal összhangban – vagyis nem az Európai Tanács és az Európai Parlament e jogszabályok elfogadásával elérni szándékolt céljainak megfelelően –, illetve nem a specifikus nemzeti szabályokkal összhangban használnak fel.

Az uniós költségvetési kiadások tekintetében 4,4% és 6,8% közöttire becsüljük a hibaszintet. Ennek a tartománynak a felezőpontja – korábbi nevén a „legvalószínűbb hibaszint” – a tavalyihoz képest 4,2%-ról 5,6%-ra emelkedett (lásd: [2. ábra](#)).

2. ábra. A becsült hibaszint és az ellenőrzési sokaság (2019–2023)

Az ellenőrzési sokaság kockázat szerinti megoszlása

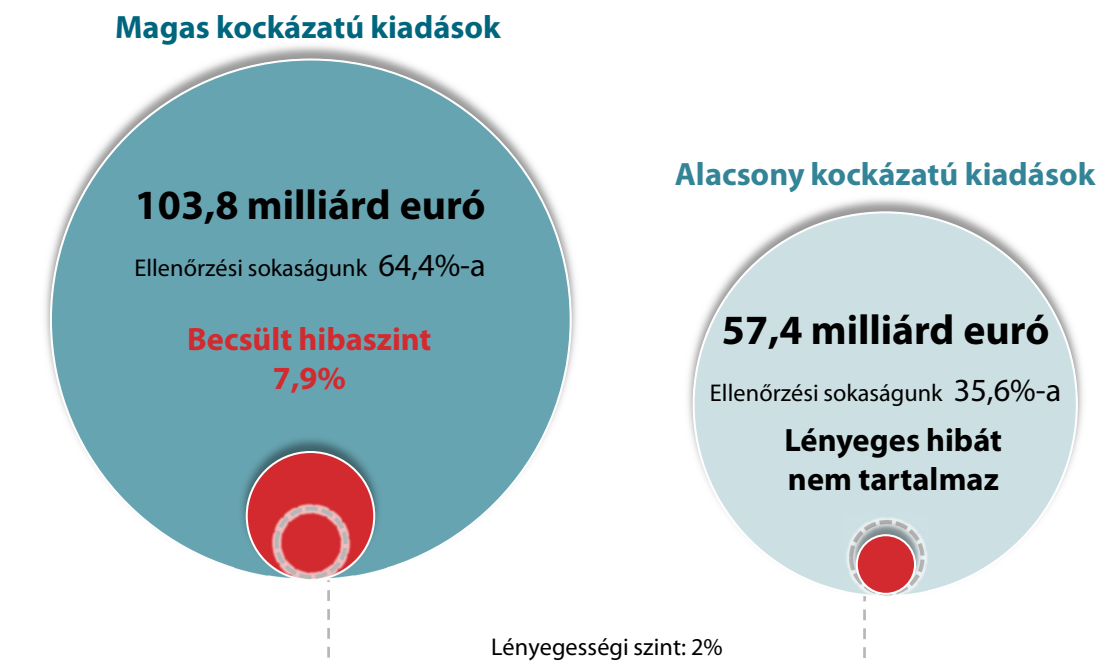

Forrás: Európai Számvevőszék.

Ellenőrzési sokaságunk több mint felét újra lényeges hiba jellemzi

2023-ban a magas kockázatú kiadások ellenőrzési sokaságunk 64,4%-át tették ki (2022: 66,0%). Ismét azt állapítottuk meg, hogy az alacsony kockázatú kiadások lényeges hibát nem tartalmaztak, a magas kockázatú kiadásokat azonban továbbra is lényeges hibaszint jellemzi, más szóval a források kifizetési módja befolyásolja a hibakockázatot. A magas kockázatú kiadások esetében 7,9%-ra becsüljük a hibaszintet (2022: 6,0%) (lásd: [3. ábra](#)).

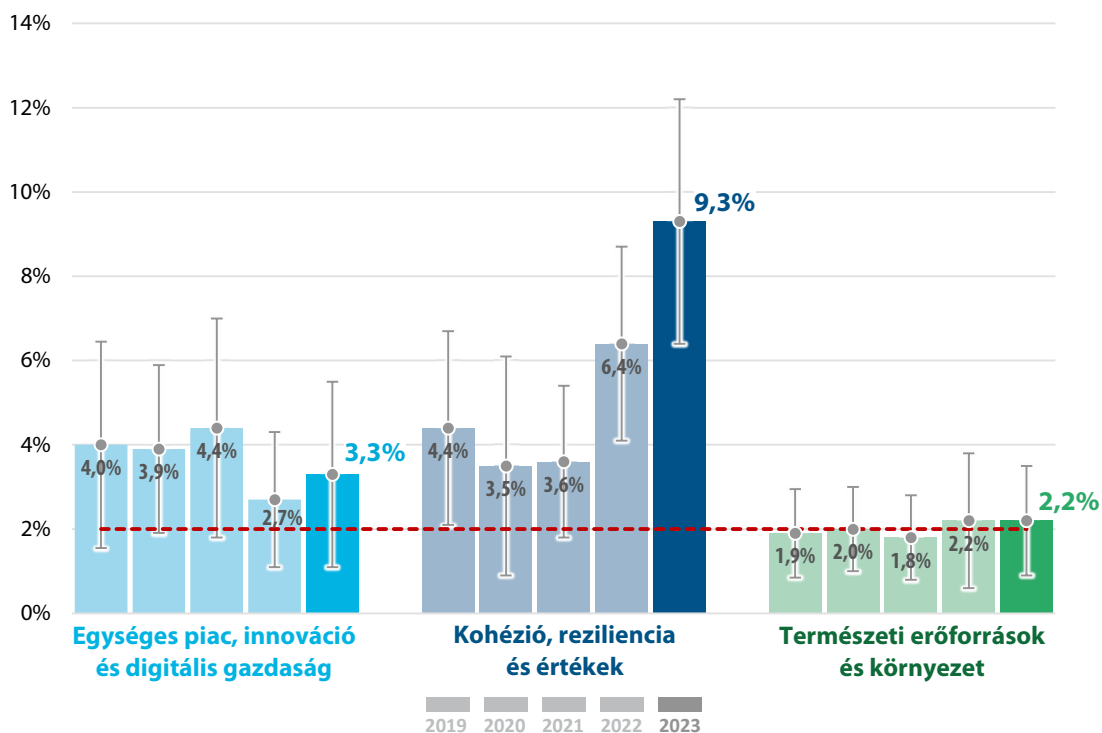
3. ábra. A 2023. évi ellenőrzési sokaság magas és alacsony kockázatú kiadások szerinti lebontása

Forrás: Európai Számvevőszék.

Az általános hibaszint főként a „Kohézió, reziliencia és értékek” (3,5 százalékpont) fejezet miatt magas, ezt a „Természeti erőforrások és környezet” (0,8 százalékpont), valamint a „Szomszédság és a világ” (0,8 százalékpont) követi. A **4. ábra** összehasonlítja az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság”, a „Kohézió, reziliencia és értékek” és a „Természeti erőforrások és környezet” 2019 és 2023 közötti becsült hibaszintjét.

4. ábra. Az 1., 2. és 3. MFF-fejezet becsült hibaszintje (2019–2023)

Forrás: Európai Számvevőszék.

2023-ban ismét azt állapítottuk meg, hogy a magas kockázatú kiadások 53%-os becsült hibaszintjéhez leginkább a támogathatósági hibák járultak hozzá, főként a „Kohézió, reziliencia és értékek”, a „Természeti erőforrások és környezet”, a „Szomszédság és a világ”, valamint az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” területén. Emellett a közbeszerzési és állami támogatási szabályok megsértésével kapcsolatos hibák 31%-kal járultak hozzá a magas kockázatú kiadások becsült hibaszintjéhez.

Az általunk becsült hibaszintek összevetése a Bizottság becsléseivel

Az éves irányítási és teljesítményjelentés (AMPR) – amelyért a biztosok testülete viseli a felelősséget – a belső kontrollra és a pénzgazdálkodásra vonatkozó éves tevékenységi jelentésekből származó alapinformációkat foglalja össze. Az AMPR beszámol a kifizetési kockázatról, vagyis arról, hogy a Bizottság becslése szerint mekkora az az összeg, amelyet nem az alkalmazandó szabályoknak megfelelően fizettek ki. A Bizottság 2023. évi kifizetési kockázatra vonatkozó becslése 1,9%, ami elmarad az általunk becsült 5,6%-os hibaszinttől (2022: 4,2%), és alatta marad a mi 4,4% és 6,8% közötti hibatarományunknak.

Becsült hibaszintünkhöz hasonlóan a Bizottság becslése sem tartalmazza az RRF kiadásait, amelyekre vonatkozóan kontrolleredményeit külön minőségi értékelésben teszi közzé. Minden egyes bizottsági főigazgatóság éves tevékenységi jelentése tartalmaz egy nyilatkozatot, amelyben a főigazgató bizonyosságot ad arról, hogy a jelentés megfelelően mutatja be a pénzügyi információkat, és hogy a felelősségi körébe tartozó tranzakciók jogszerűek és szabályszerűek. E célból valamennyi főigazgatóság becslést adott a kiadásait érintő kifizetési kockázatról, az RRF kivételével, amelyre vonatkozóan a Bizottság a tagállami és saját ellenőrzéseken és kontrollokon alapuló összesített kontrolleredményeket értékeli.

A Bizottság 2023. évi kifizetési kockázatra vonatkozó becslését összehasonlítottuk az általunk becsült hibaszinttel az MFF azon fejezeteire nézve, amelyekről külön értékelést készítünk. Az összevetés tanúsága szerint három szakpolitikai terület esetében a bizottsági adatok alacsonyabbak a mi becslésünknél. Megállapítottuk, hogy az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” esetében a kifizetési kockázatra vonatkozó 1,4%-os bizottsági becslés a tartományunk alsó felében, az általunk becsült hibaszint alatt volt; a „Kohézió, reziliencia és értékek” esetében a Bizottság becslése 2,6%-kal jóval az általunk becsült hibaszint alatt maradt; a „Természeti erőforrások és környezet” esetében pedig a kifizetési kockázat bizottsági becslése (1,9%) tartományunk alsó felében, az általunk becsült hibaszint alatt helyezkedett el.

Az éves irányítási és teljesítményjelentésében a Bizottság ismerteti a 2023. évi éves kiadások átfogó kockázatelemzését a magas kockázatú területek meghatározása és az azok kezelésére irányuló fellépések előtérbe helyezése érdekében. A Bizottság becslése szerint a kifizetési kockázat a kiadások 67%-a esetében alacsony, 9%-a esetében közepes és 24%-a esetében magas. Ellenőrzésünk azonban hiányosságokat tárt fel a Bizottság utólagos ellenőrzési munkájában, amelyek együttesen befolyásolják a Bizottság kockázatelemzésének megalapozottságát. Az egyik leginkább érintett terület a „Kohézió, reziliencia és értékek” volt, ahol a kiadások többségét magas kockázatúnak értékeltük, míg a Bizottság csak azok kisebb részét sorolta be ilyenként.

Az RRF kiadásairól 2023-ban korlátozott véleményt adtunk

Az RRF ideiglenes eszköz, végrehajtása és finanszírozása alapvetően más módon történik, mint az Unió költségvetési kiadásai esetében. Az uniós költségvetési kiadások kedvezményezettjei bizonyos tevékenységek elvégzéséért vagy felmerült költségeik visszatérítéseként részesülnek kifizetésben, míg az RRF keretében a tagállamok előre meghatározott mérföldkövek vagy célértékek kielégítő teljesítése esetén juthatnak hozzá a forrásokhoz. Az RRF esetében ezért megvizsgáltuk, hogy kielégítően teljesültek-e az előre meghatározott mérföldkövek vagy célértékek, és hogy betartották-e a horizontális támogathatósági feltételeket.

A munkánkból származó általános ellenőrzési bizonyítékok azt mutatják, hogy az RRF 452 mérföldköve és célértéke közül 16 nem felelt meg a kifizetési vagy támogathatósági feltételeknek. Ezek összesen hét tagállamban teljesített hét kifizetést érintenek. Emellett találtunk túl általánosan meghatározott mérföldköveket és célértékeket, hiányosságokat a tagállami kontrollrendszerekben, illetve a tagállamok vezetői nyilatkozataiba felvett információk megbízhatóságával kapcsolatos problémákat.

*Többre is kíváncsi? Teljes körű tájékoztatást a főbb megállapításokról a **2023. évi éves jelentésünk** 1. fejezete és 11. fejezete tartalmaz. Éves jelentésünk teljes szövege megtalálható a honlapunkon (eca.europa.eu).*

Részletesebben eredményeinkről

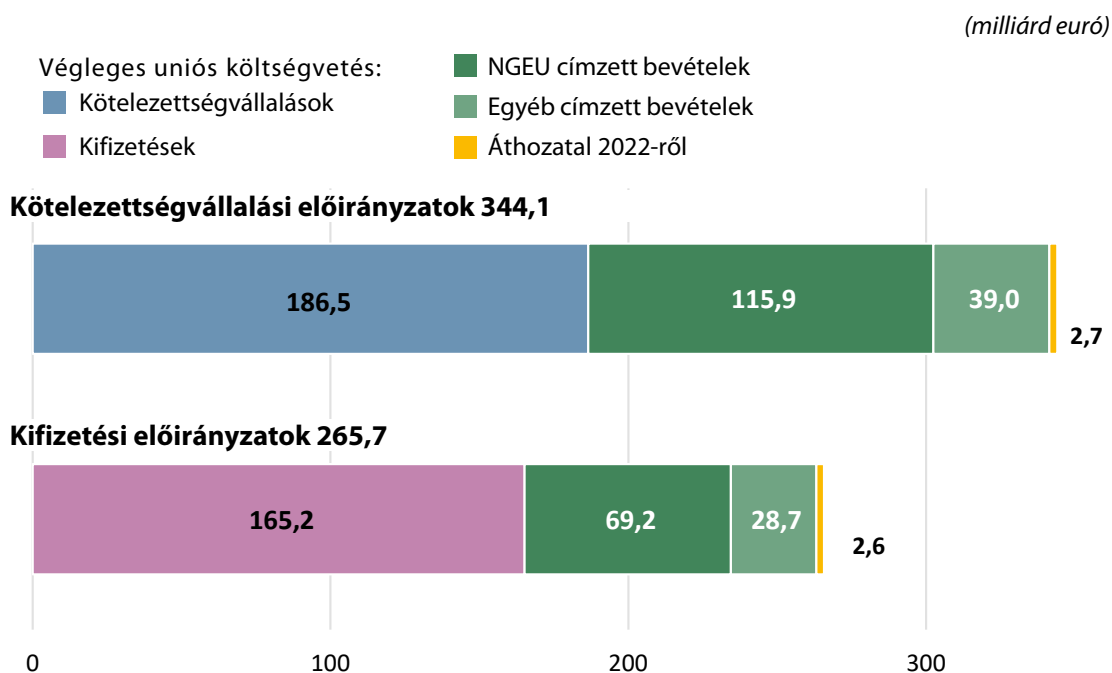

Költségvetési és pénzgazdálkodás

Az uniós költségvetés-felhasználási arány a kötelezettségvállalások esetében magas, a kifizetések esetében viszont alacsony volt

A 2023. év volt a 2021–2027-es MFF harmadik éve. Az [5. ábrán](#) látható az uniós költségvetési kiadások teljes rendelkezésre álló összege, beleértve az NGEU-támogatásokat is.

5. ábra. A 2023. évi összes rendelkezésre álló uniós költségvetési előirányzat, az NGEU-támogatásokat is beleértve

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2023. évi konszolidált éves beszámolója alapján.

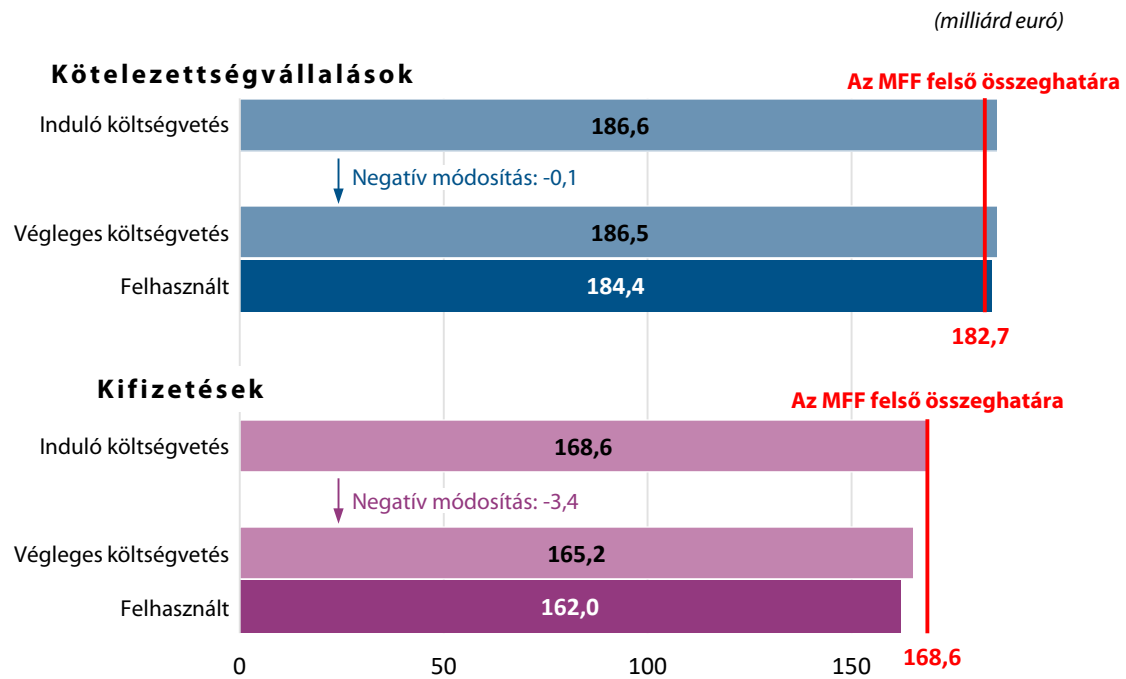
2023-ban az éves uniós költségvetés szinte valamennyi kötelezettségvállalási előirányzatát felhasználták

A kötelezettségvállalási előirányzatok 186,5 milliárd eurós végleges költségvetése meghaladta a többéves pénzügyi keret 182,7 milliárd eurós felső határát. Ezt a többéves pénzügyi keret speciális eszközei – például a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalék (BAR), az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap, valamint a szolidaritási és sürgősségsegély-tartalék – tették lehetővé. Ezek az eszközök az MFF felső határait meghaladó további forrásokat biztosítanak új vagy előre nem látható események esetére. A 2023. évi költségvetés keretében tett kötelezettségvállalások összesen 184,4 milliárd eurót tettek ki.

A kifizetések alacsonyabbak voltak az eredetileg tervezettnél és az MFF felső határa alatt maradtak

2023-ban a teljes végleges költségvetés 165,2 milliárd euró volt, ami nem érte el a többéves pénzügyi keret felső határát. A végleges költségvetés keretében teljesített kifizetések összesen 162,0 milliárd eurót tettek ki. Lásd: [6. ábra](#).

6. ábra. A költségvetés végrehajtása 2023-ban

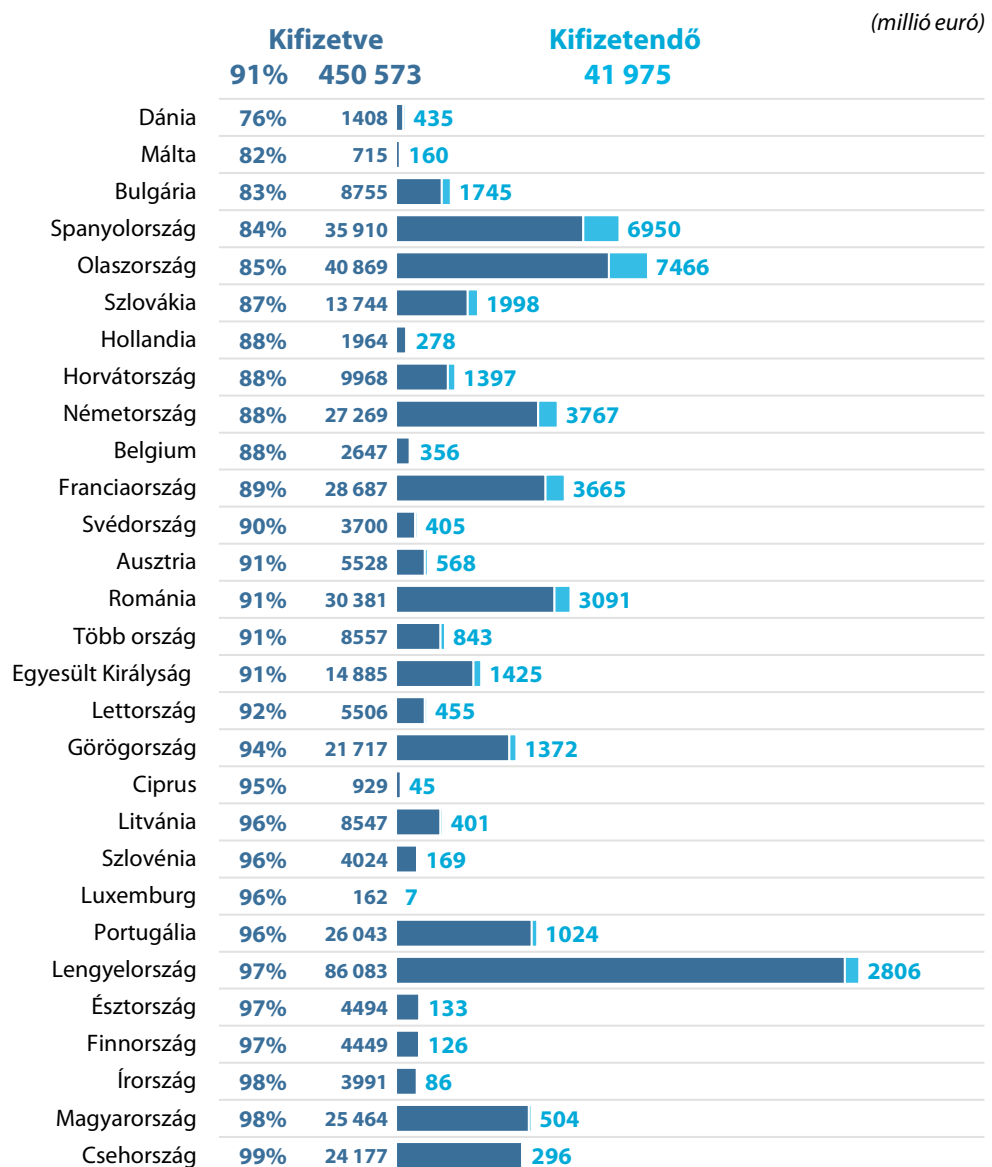
Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2023. évi konszolidált éves beszámolója alapján.

Figyelembe véve a címzett bevételekből – főként az NGEU-ból nyújtott vissza nem térítendő támogatásokból – származó 74,7 milliárd euró összegű további kifizetést és a 2022-ről átvitt 2,4 milliárd eurót, 2023-ban a kifizetések összesen 239,2 milliárd eurót tettek ki. A költségvetés kifizetési célú felhasználása a 265,7 milliárd euró összegű összes kifizetési előirányzat 90,0%-át tette ki.

A 2014–2020-as esb-alapok felhasználása 2023-ban lelassult, de a kifizetési kérelmek és a záródokumentumok benyújtásának határidejét egy évvel meghosszabbították

Az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) 2023. évi kifizetései az NGEU forrásait nem számítva 54,7 milliárd eurót tettek ki, ami kevesebb volt, mint az előző három évben (2022-ben 64,7 milliárd euró, 2021-ben 75,1 milliárd euró, 2020-ban pedig 72 milliárd euró). 2023 végén a 2014–2020-as esb-alapok teljes kifizetései 450,6 milliárd eurót tettek ki a 492,6 milliárd euró összegű teljes allokációból, ami 91,5%-os felhasználási arányt eredményezett. Bár 2022-höz képest kevésbé voltak jelentősek a különbségek abban, hogy a tagállamok hogyan használták fel az esb-alapokat, négy tagállam felhasználási aránya 2023 végén 85% alatt maradt, lásd: [7. ábra](#).

7. ábra. A 2014–2020-as esb-alapok tagállami felhasználása (az NGEU kivételével), 2023 végi állapot

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság nyílt adatplatformjának 2024. január 8-i állapota és más bizottsági adatok alapján.

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) szerinti megosztott irányítású alapokból származó kifizetések alacsonyak maradtak

2023-ban a CPR szerinti megosztott irányítású alapokhoz kapcsolódó éves kifizetések (6,3 milliárd euró) 4,1 milliárd euró előfinanszírozásból és 2,2 milliárd euró időközi kifizetésből álltak. 2023-ban 11 tagállam nem igényelt időközi kifizetést a CPR hatálya alá tartozó alapok egyikére sem. 2023 végén az összes kifizetés 12,8 milliárd eurót tett ki, ami a 2021–2027-es MFF teljes összegének mindössze 3,2%-a.

2023-ban a tagállamok prioritásként kezelték a 2014–2020-as kohéziós politikai alapok felhasználására és az NGEU végrehajtásának felgyorsítására irányuló erőfeszítéseket. Az előző programozási időszakhoz képest az összesített késedelmek tanúsága szerint a kohéziós politikai alapok végrehajtásának késedelme egyéves kiesésnek felel meg.

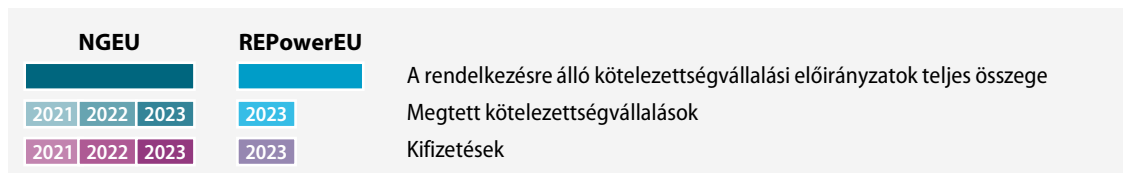
Az EMVA-kifizetések az új KAP keretében 2023-ban lassan kezdődtek el

2023 óta az EMVA-ra a közös agrárpolitikáról szóló új rendeletek vonatkoznak. 2023 végén az EMVA-kifizetések 0,7 milliárd eurót tettek ki, a felhasználási arány mindössze 1%-os volt.

2023-ban a vártnál alacsonyabbak voltak az RRF-ből és az NGEU kiegészítő programjaiból származó kifizetések

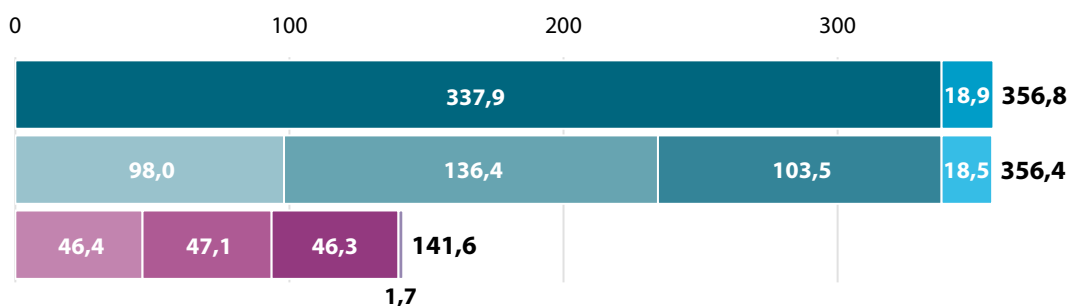
2023 februárjában az Európai Parlament és a Tanács módosította az RRF-rendeletet, hogy a tagállamok RRF-re vonatkozó terveibe be lehessen építeni egy, a kibocsátáskereskedelmi rendszerből (ETS) és a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékból finanszírozott REPowerEU-fejezetet. 2023 végéig a Bizottság megtett minden NGEU-finanszírozású, vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó RRF-kötelezettségvállalást (337,9 milliárd euró). A REPowerEU-fejezetekre vonatkozó kötelezettségvállalások 18,5 milliárd eurót tettek ki (17,3 milliárd euró az ETS-ből és 1,2 milliárd euró a BAR-ból), míg a BAR-ból fennmaradó 0,4 milliárd eurót egy későbbi időpontban kell lekötni. Az RRF-ből származó vissza nem térítendő támogatások éves kifizetésekének teljes összege 2023-ban 48 milliárd euró volt. Ezzel szemben 2022 júniusában a Bizottság arra számított, hogy az NGEU által finanszírozott, mérföldkövekhez és célértékekhez kapcsolódó (a REPowerEU-t nem tartalmazó) RRF-kifizetések teljes összege 2023-ban 76,4 milliárd eurót fog kitenni. A Bizottság szerint több tényező – például a magas infláció, a megnövekedett energiaárak, a globális ellátási láncok problémái, a munkaerőhiány vagy az elégtelen igazgatási kapacitás – érintette hátrányosan az RRF végrehajtását. Miután a 356,4 milliárd euró összegű kötelezettségvállalásból 141,6 milliárd euró összegű kifizetés megtörtént, az RRF-ből 2026 végéig összesen legfeljebb 215,2 milliárd euró összegű vissza nem térítendő támogatás áll rendelkezésre (lásd: [8. ábra](#)).

8. ábra. Az RRF vissza nem térítendő támogatásainak végrehajtása forrásonként, 2023 végi állapot

(milliárd euró)

Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) – vissza nem térítendő támogatások

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2023. évi konszolidált éves beszámolója alapján.

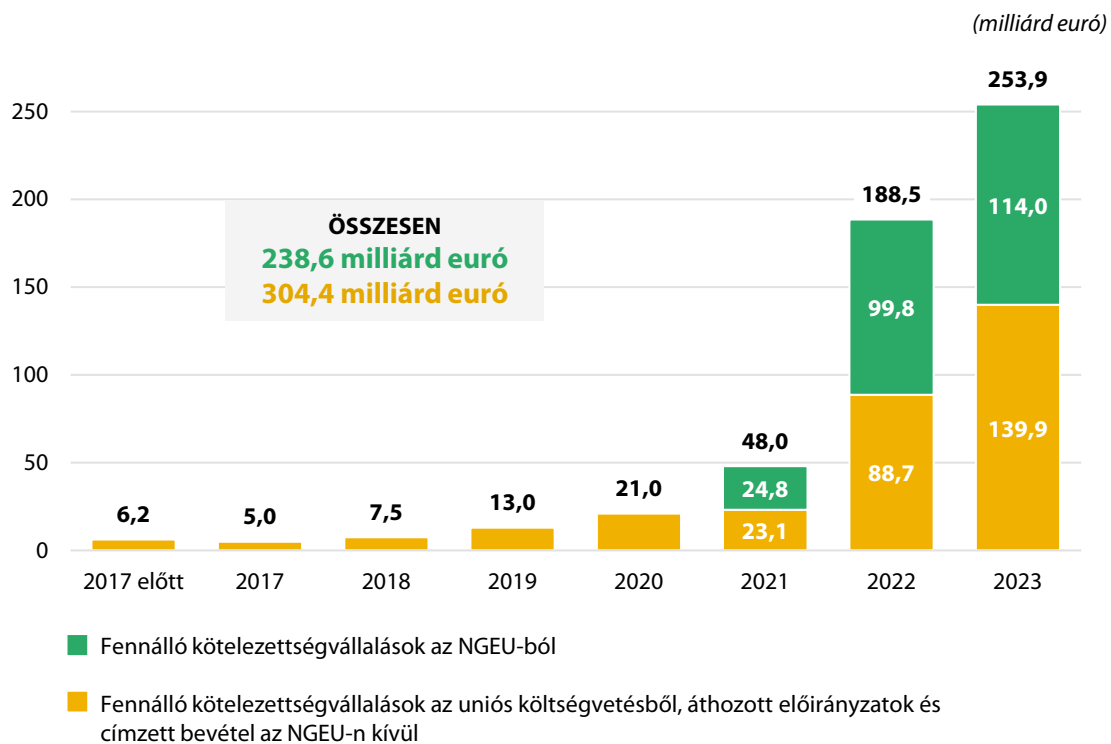
Jelentős különbségek vannak a tekintetben, hogy a tagállamok hogyan használták fel az RRF-ből származó vissza nem térítendő támogatásokat. 2023 végéig négy tagállam (Írország, Magyarország, Hollandia és Svédország) nem részesült előfinanszírozásban és nem nyújtott be kifizetési kérelmet, három tagállam (Belgium, Lengyelország és Finnország) pedig csak előfinanszírozásban részesült.

Az MFF programjaihoz kapcsolódó NGEU-kiegészítések teljes kötelezettségvállalásai (a 83,1 milliárd eurós kezdeti előirányzat után) 82,9 milliárd eurót tettek ki. A meglévő MFF-programokhoz nyújtott NGEU-kiegészítések éves kifizetései a 2022. évi 16,1 milliárd euróról 2023-ban 19,0 milliárd euróra nőttek. 2026 végéig még legfeljebb 40,6 milliárd euró összegű kifizetésre kerülhet sor.

Az uniós költségvetésből és az NGEU-ból származó fennálló kötelezettségvállalások 543 milliárd eurós rekordösszeget értek el

A fennálló kötelezettségvállalások a lekötött, de még ki nem fizetett kötelezettségvállalások összegét jelentik. 2023 végére az összes fennálló kötelezettségvállalás – amelyeket a következő években kell kifizetni, hacsak vissza nem vonják őket – rekordösszeget, 543 milliárd eurót tett ki. Ez 2022-höz (452,8 milliárd euró) képest 90,2 milliárd euró összegű növekedést jelent. A fennálló kötelezettségvállalások főként az uniós költségvetéshez és az átvitelekhez (263,6 milliárd euró) és az NGEU vissza nem térítendő támogatásaihoz (238,6 milliárd euró) kapcsolódnak. 2022-ben ajánlást fogalmaztunk meg a fennálló kötelezettségvállalások szintjének jelentős csökkentésére. Lásd: [9. ábra](#).

9. ábra. Az összes fennálló kötelezettségvállalás keletkezési év és finanszírozástípus szerint, 2023 végi állapot

Forrás: Európai Számvevőszék, a következők alapján: az Unió 2023. évi konszolidált éves beszámolója és a Bizottság számviteli rendszeréből származó, a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentések.

Kockázatok és kihívások

Az MFF felülvizsgálata intézkedéseket vezetett be az NGEU további finanszírozási költségeihez és kifizetési elmaradásához kapcsolódó kockázatok kezelésére

A Tanács 2024 februárjában több kihívásra (pl. Ukrajna folyamatos támogatása, magasabb kamatlábak, megnövekedett migráció és a stratégiai technológiák előmozdításának szükségessége) válaszul módosította a többéves pénzügyi keretet. Az MFF felülvizsgálata 21,0 milliárd euróval növeli meg a 2024–2027-es időszakra vonatkozó kötelezettségvállalási előirányzatokat, ebből 17 milliárd euró az újonnan létrehozott Ukrajna-eszköz finanszírozására szolgál.

A Tanács egy „lépcsőzetes mechanizmust” is bevezetett Célja, hogy – amennyiben erre a jelenlegi uniós költségvetésen belül, illetve a jelenlegi MFF végéig nem áll rendelkezésre forrás – fedezze az NGEU-nak a felülvizsgált többéves pénzügyi keretről szóló rendeletben meghatározott éves összegeket meghaladó hitelfelvételi költségeit. A NextGenerationEU Európai Uniós Helyreállítási Eszköz a többéves pénzügyi keret felső határát meghaladó speciális eszköz, amelynek nincs rögzített összege. A Bizottság becslése szerint a jelenlegi többéves pénzügyi kereten belül az NGEU hitelfelvételéhez kapcsolódó további kamat- és kamatszervény-kifizetések 17 milliárd eurótól 27 milliárd euróig terjedhetnek.

Kötelezettségvállalások visszavonásának kockázata a 2021–2027-es MFF kohéziós politikai alapjaiban

2023-ban továbbra is alacsony maradt a 2021–2027-es MFF szerinti esb-alapok és Igazságos Átmenet Alap felhasználása. Ebből adódóan a költségvetési hatóság csökkentette az ERFA (-1,1 milliárd euró) és az ESZA+ (-0,7 milliárd euró) 2023. évi kifizetési előirányzatait. A visszavonások kockázata már 2025 végén bekövetkezhet a 2021–2027-es időszakra vonatkozó CPR-rendelet alapján 2022-ben tett kötelezettségvállalások esetében.

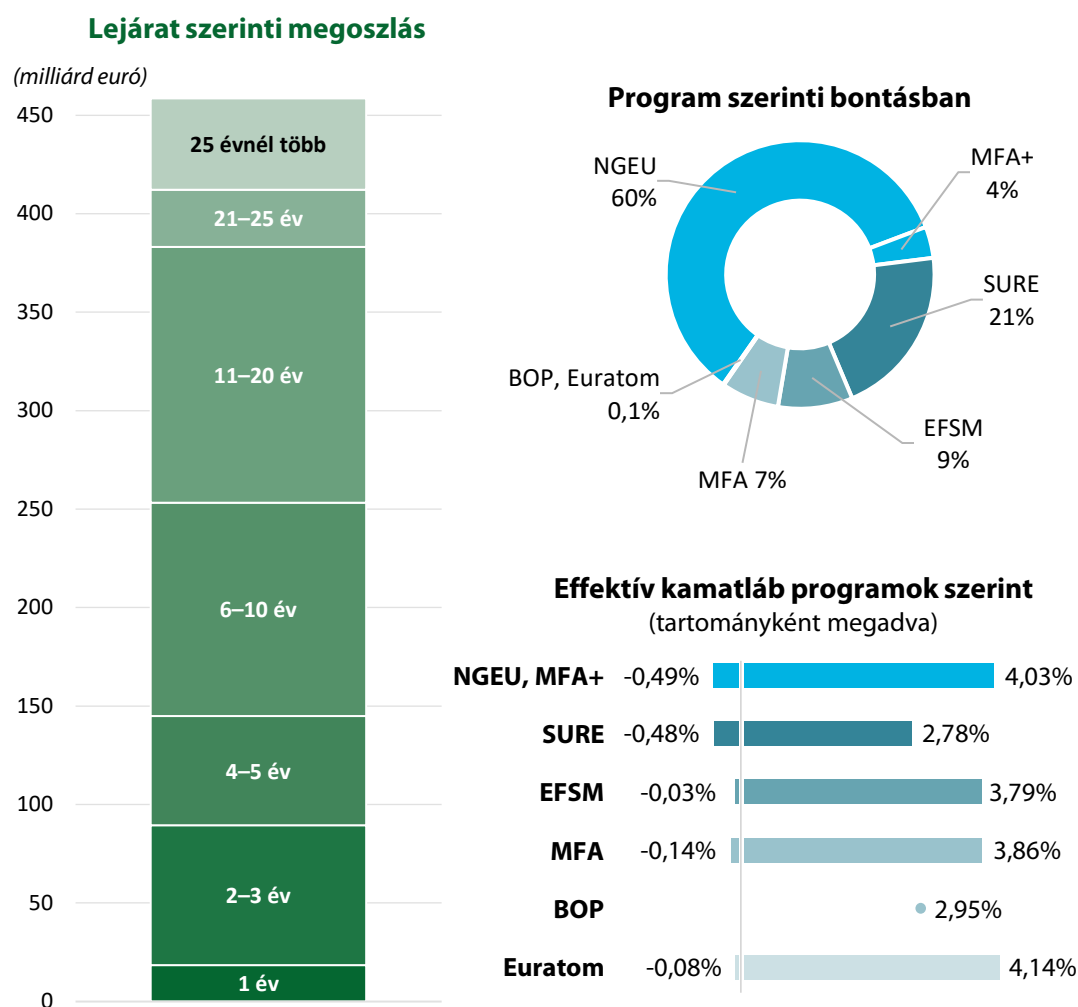
2023-ban a Bizottság előrejelzése szerint a 2024–2027-es időszakra vonatkozó visszavont kötelezettségvállalások 8,1 milliárd eurót tesznek ki (2022. évi előrejelzés: 7,6 milliárd euró a 2023–2027-es időszakra). A Kohéziós Alap, az ERFA és az ESZA+ kohéziós politikai alapjai esetében a Bizottság a 2024–2027-es időszakra 2,2 milliárd euróra becsülte a visszavont kötelezettségvállalások teljes összegét, ami több mint ötszöröse a 2022. évi 0,4 milliárd eurós előrejelzésének. Az IÁA esetében az MFF és a programspecifikus jogszabályok késedelmes elfogadása, valamint a 2023. évi alacsony szintű végrehajtás a kötelezettségvállalások 2025-től történő visszavonásának kockázatát eredményezi. Ha jelentős mennyiségben vonnak vissza kötelezettségvállalásokat, az veszélyeztetheti az uniós célkitűzések elérését.

2023-ban nőtt a hitelfelvételből származó uniós adósság

A kinnlevő uniós hitelek 2023-ban több mint 30%-kal nőttek

2023 végére a kintlevő uniós hitelfelvelek névleges értéke több mint 458,5 milliárd euróra emelkedett, ami éves szinten 110,5 milliárd eurós növekedést jelent. Az Unió mostanra Európa egyik legnagyobb adósságkibocsátójává vált. A **10. ábra** az összes uniós hitelfelvétel lejáratát és effektív kamatlábát mutatja be.

10. ábra. Az uniós költségvetési hitelfelvétel lejáratai és effektív kamatlábai 2023 végén

NGEU: NextGenerationEU

MFA+: Ukrajnának nyújtott makroszintű pénzügyi támogatás

SURE: Szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatot mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz

EFSM: Európai pénzügyi stabilizációs mechanizmus

MFA: Makroszintű pénzügyi támogatás

BOP: Fizetésimérlék-támogatási mechanizmus

Megjegyzés: Névértéken számított összegek.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2023. évi konsolidált éves beszámolója alapján.

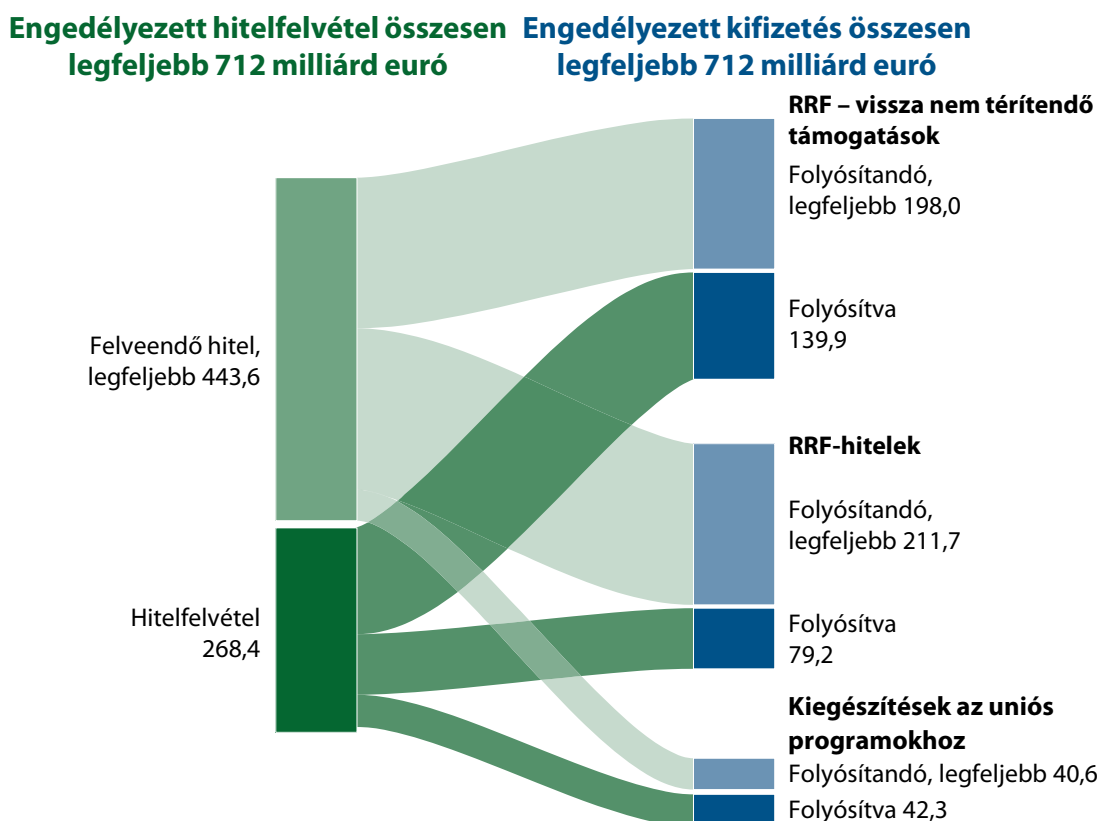

Az NGEU hitelfelvétele 2026-ig több mint kétszeresére nőhet, míg a visszafizetés nagy részét a jövőbeli többéves pénzügyi keretekre halasztják

2023 végén az Uniónak 268,4 milliárd euró névértékű kintlévő uniós kötvényei voltak az NGEU-hitelek és -támogatások, valamint más NGEU-finanszírozású programok finanszírozására. Az NGEU esetében az Unió 2026 végéig további 443,6 milliárd euró hitelt vehet fel, lásd: [11. ábra](#).

11. ábra. Az NGEU hitelfelvételei és kifizetései 2023 végén

(milliárd euró)

Megjegyzés: A felvett összeg nem tartalmaz 15,2 milliárd euró összegű rövid távú uniós számlát. 2023 végéig nem került sor 7,0 milliárd euró összegű kölcsön folyósítására, az Európai Központi Banknál tartott pénzeszközökből.

Forrás: Európai Számvevőszék, a [COM\(2024\) 93](#) és a 2023. évi konszolidált éves beszámoló alapján.

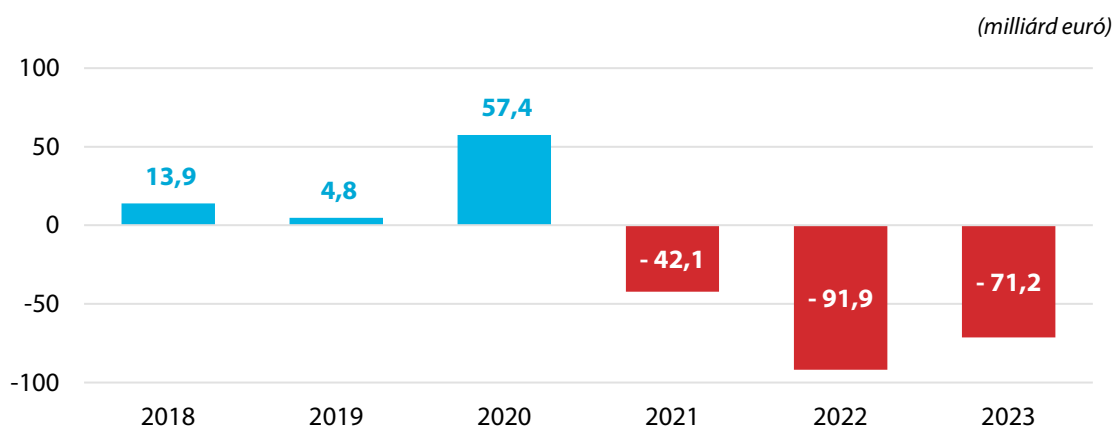
Az NGEU-hitel visszafizetésének 2027 vége előtt meg kell kezdődnie, ha a fel nem használt előirányzatok továbbra is rendelkezésre állnak a költségvetési sorban az NGEU finanszírozási költségeinek fedezésére, és azt legkésőbb 2058-ig be kell fejezni. A visszafizetések nagy részét ezért a jövőbeli többéves pénzügyi keretekre halasztják. Az NGEU-hitelekhez történő forrásbevonással kapcsolatban az Uniónál felmerülő valamennyi költséget, beleértve a kamatláb- és egyéb pénzügyi kockázatok kezeléséhez kapcsolódó költségeket is, a kedvezményezett országoknak kell viselniük. Az NGEU vissza nem térítendő támogatásaival és kiegészítéseivel kapcsolatos valamennyi költséget az uniós költségvetés viseli.

Az NGEU adósságállományának 2058-ig történő folyamatos és kiszámítható csökkentése érdekében előfordulhat, hogy a Bizottságnak új adósságinstrumentumok kibocsátásával kell megújítania a lejáró adósságot, hogy azok lejáratkor kifizesse a régieket. A piaci feltételek esetleges változásai magasabb hitelfelvételi költségeket eredményezhetnek, amelyeket az NGEU vissza nem térítendő támogatásokkal és az NGEU kiegészítéseivel kapcsolatos adósság esetében az uniós költségvetésnek kell viselnie.

Az NGEU adósságából származó külső címzett bevételek jelentős hatást gyakorolnak a gazdasági eredményre

Az NGEU keretében felvett összegeket külső címzett bevételek révén az NGEU vissza nem térítendő támogatásaira és az uniós programok kiegészítésére fordítják, ami hozzáadódik az uniós költségvetésben elfogadott előirányzatokhoz. Az NGEU végrehajtása formálisan nem érinti azt az elvet, hogy az éves uniós költségvetésben szereplő bevételeknek és kiadásoknak egyensúlyban kell lenniük (az egyensúly elve) Számviteli szempontból azonban az eredménykimutatás nem tartalmazza bevételként az NGEU keretében felvett összeget, míg az NGEU-támogatásokhoz kapcsolódó kiadásokat igen. Következésképpen ez negatív hatással van az év gazdasági eredményére. A negatív gazdasági eredmények növelik a nettó eszközhiányt, amint azt az Unió mérlege is tükrözi, ezért azokat a jövőbeli költségvetésekből kell finanszírozni (lásd: [12. ábra](#)). Az NGEU-hitel visszafizetése a saját források felső határain belül garantált.

12. ábra. 2018-tól 2023-ig az egyes évek gazdasági eredménye (többség/hiány)

Megjegyzés: A 2020. évi adat 47,5 milliárd euró összegű bevételt tartalmaz az Egyesült Királyság kilépéséről szóló megállapodással kapcsolatban.

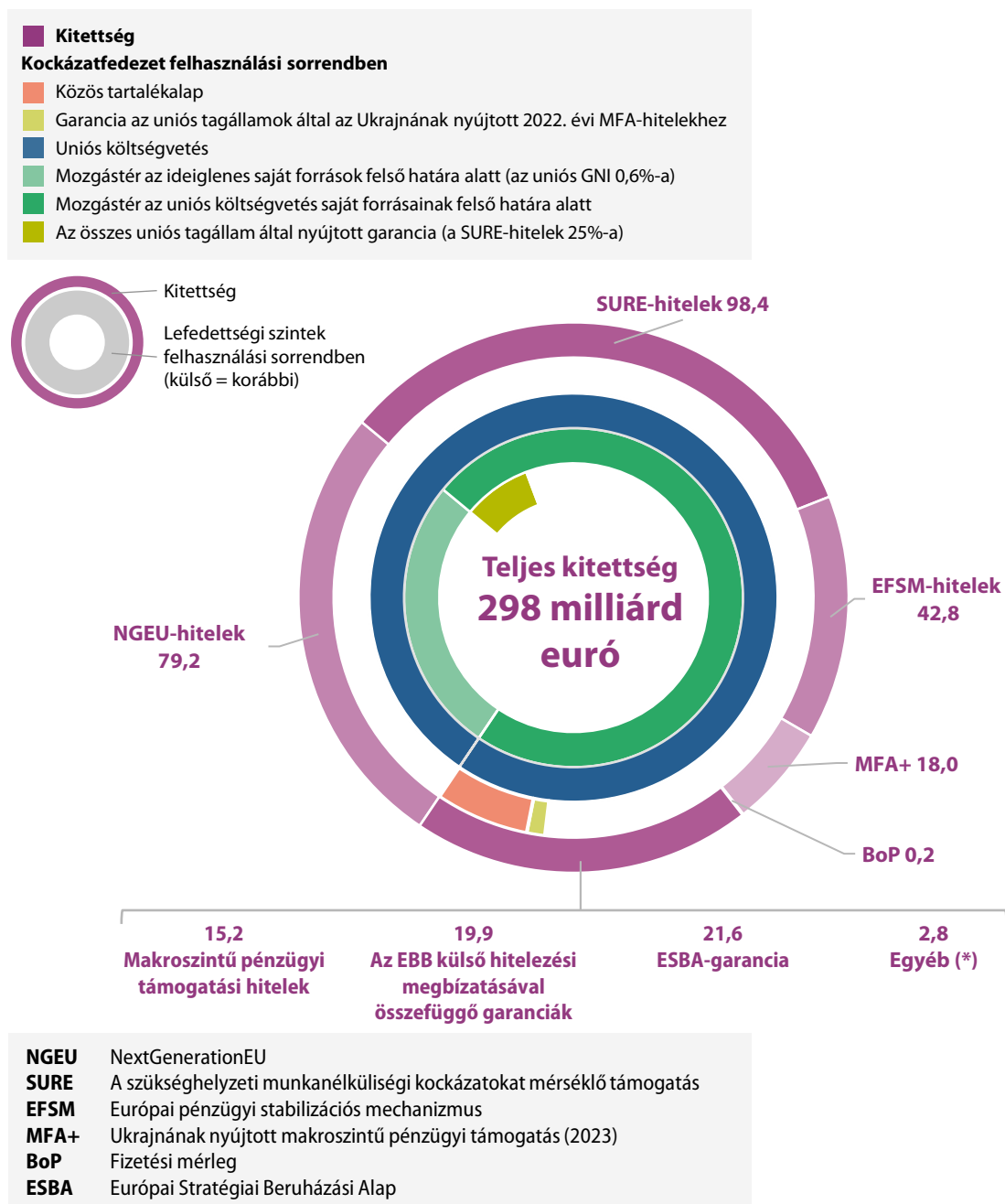
Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2018–2023. évi konszolidált éves beszámolója alapján.

Az uniós költségvetés kitettsége 2023-ban nőtt, és az előrejelzések szerint tovább fog emelkedni

Az uniós költségvetés piaci hitelfelvételhez kapcsolódó uniós költségvetési garanciákból és a költségvetési garanciákból származó függő kötelezettségekből származó kitettsége 2023 végén 298,0 milliárd eurót tett ki, ami a 2022 végi 248,3 milliárd euróhoz képest növekedést jelent. A [13. ábra](#) bemutatja a kitettség (lila színnel) forrás szerinti részletes bontását. Az ábrán a kockázati fedezet különböző szintjeit reprezentáló rétegek koncentrikus körökként jelennek meg. A kitettséggel szomszédos kör a lehívandó kockázati fedezet első rétegét ábrázolja. Befelé haladva az egymás utáni körök a kockázati fedezet további rétegeit jelölik.

13. ábra. Az uniós költségvetés teljes kitettsége 2023 végén, forrástípus és kockázati fedezet szerint

(milliárd euró)

(*) Az Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFFA) garanciája: 0,5 milliárd euró, InvestEU garancia: 1,4 milliárd euró, és az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz (EFFA+) garanciája: 0,6 milliárd euró; Euratom hitelek: 0,3 milliárd euró.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2023. évi konszolidált éves beszámolója és az alkalmazandó rendeletek alapján.

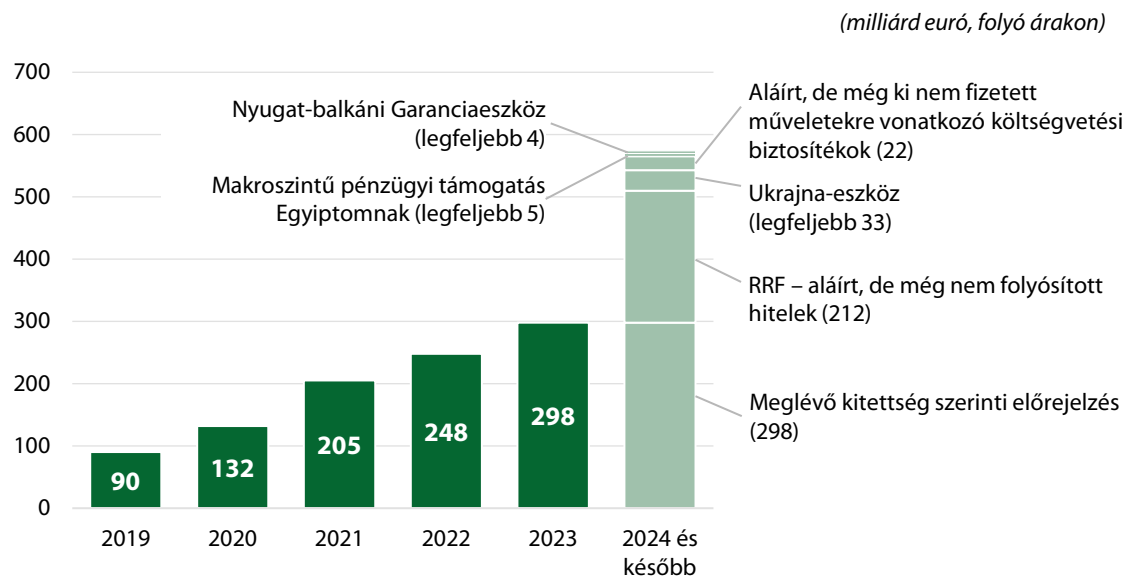
Az uniós költségvetési kitétség 2023-as növekedése főként az RRF-ből a tagállamoknak nyújtott további 34,1 milliárd euró összegű hitelhez kapcsolódó hitelfelvételekhez kapcsolódott (2022: 27,2 milliárd euró), amelyből 5,4 milliárd eurót a REPowerEU-hitelekre, 18,0 milliárd eurót pedig az Ukrajnának nyújtott MFA+ hitelekre fordítottak. A költségvetési garanciákból eredő függő kötelezettségeknek való kitétség a 2022 végi 42,9 milliárd euróról 2023 végére 44,0 milliárd euróra nőtt. Ennek oka elsősorban az volt, hogy több kifizetés történt az InvestEU garanciája által fedezett beruházások részére. A Bizottság 2023 októberében úgy becsülte, hogy a 2024–2027-es időszakra rendelkezésre álló mozgástér megfelelő lesz a mozgástérből fedezendő kötelezettségekből eredő potenciális veszteségek fedezésére.

Az uniós költségvetés 2023. év végi kitétsége 2024-ben és 2025-ben várhatóan nőni fog, főként új RRF-hitelek miatt. 2023 végéig a Bizottság az RRF keretében 290,9 milliárd euró értékben írt alá hitelmegállapodásokat a tagállamokkal, és ebből 211,7 milliárd eurót még nem folyósítottak.

2024 elején az uniós jogalkotó létrehozta az Ukrajna-eszközt. A 33 milliárd euró meg nem haladó hiteleket a pénzügyi piacon felvett hitelből finanszírozzák, és azokat – az MFA+ hitelekhez hasonlóan – az uniós költségvetés mozgástere fedezi. Az Ukrajna-eszközzel szülő véleményünkben kiemeltük, hogy ez a megközelítés jelentős kockázatokkal jár az uniós költségvetésre nézve.

A **14. ábra** 2019-cel kezdve összehasonlítja az uniós költségvetés múltbeli és előre jelzett kitétségét.

14. ábra. Az uniós költségvetés múltbeli és előre jelzett kitétsége

Megjegyzés: Névértéken kifejezett összegek.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Unió 2019 és 2023 közötti évekre vonatkozó konszolidált éves beszámolója és a Bizottság információi alapján.

Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja továbbra is növeli a jövőbeli uniós költségvetések pénzügyi kockázatait

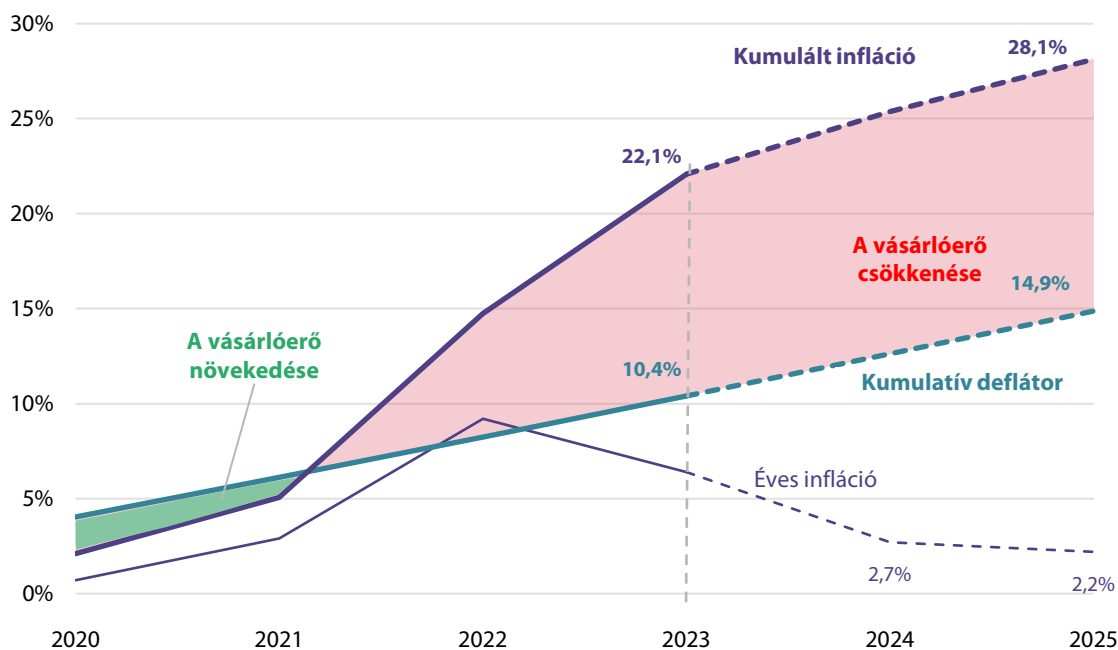
Az uniós költségvetés Ukrajnával szembeni kitettsége a 2022. év végi 16 milliárd euróról 2023 végére 33,7 milliárd euróra nőtt. Ez összesen 18 milliárd euró összegű MFA+ hitelt, 11,6 milliárd euró MFA hitelt, 0,3 milliárd euró Euratom-hitelt, valamint az EBB és más pénzügyi intézmények által nyújtott fennálló hitelekre vonatkozó 3,8 milliárd euró költségvetési garanciát tartalmazott. A Bizottság az Ukrajnának nyújtott MFA és MFA+ hitelekre 8,8 milliárd euró (2022-ben 2,2 milliárd euró) összegű értékvesztési tartalékot ismert el, a hitelek élettartama során várható veszteségeket tükröződő.

2023-ban az MFA+ eszköz 18 milliárd euró összegű támogatást nyújtott Ukrajnának rendkívül kedvezményes hitelek formájában, amelyeket 2033-tól kezdődően legfeljebb 35 éven keresztül kell visszafizetni. Az MFA+ hitelekhez nincs szükség tartalékképzésre a nemteljesítés kockázatának fedezésére, mivel azokat az uniós költségvetés mozgásterén keresztül garantálják. Hangsúlyozzuk, hogy az esetleges nemfizetés kockázatának a jövőre való áthárítása nyomást gyakorolhat a jövőbeli költségvetésekre és kifizetési igényekre. Véleményünk szerint továbbá jelentős kockázatot jelent az uniós költségvetésre nézve az Ukrajna-eszköz, amelyet 2024-ben hoztak létre azzal a céllal, hogy további legfeljebb 33 milliárd euró összegű hitelből nyújtson pénzügyi támogatást a 2024–2027-es időszakra, és amelyhez nem szükséges céltartalék képzése.

A 2022. és 2023. évi magas infláció továbbra is hatással van az uniós költségvetésre

A Bizottság inflációs előrejelzése alapján úgy becsüljük, hogy 2025 végére az uniós költségvetés vásárlóereje körülbelül 13%-kal csökkenhet, lásd: [15. ábra](#)).

15. ábra. Az uniós költségvetés vásárlóerejének változásai (2020–2025)

Forrás: Európai Számvevőszék, az Eurostat és a Bizottság 2024. évi tavaszi gazdasági előrejelzése alapján.

Ajánlásaink

A kötelezettségvállalások visszavonásával kapcsolatos kockázat csökkentése érdekében javasoljuk, hogy a Bizottság szorosan kövesse nyomon a műveletek kiválasztásának előrehaladását, és tegye meg a kockázatnak kitett programokkal kapcsolatos szükséges intézkedéseket.

*Többre is kíváncsi? Teljes körű tájékoztatást a költségvetési és pénzgazdálkodásra irányuló ellenőrzési munkánkról a **2023. évi éves jelentésünk** 2. fejezete tartalmaz.*

Az uniós költségvetés révén elért eredmények

Minden évben elemezzük a teljesítménnyel kapcsolatos szempontokat is, vagyis azt, hogy milyen eredmények köszönhetőek a Bizottság által a tagállamokkal együttműködve végrehajtott uniós költségvetésnek. Ebben az évben elemzésünk a következőkre terjed ki:

- a teljesítményről szóló 2023. évi különjelentéseink eredményei és főbb mondanivalója, valamint a Bizottság és a költségvetési és jogalkotó hatóságok (az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa) ezekhez kapcsolódó információi;
- az MFF 4. fejezetének (Migráció és határigazgatás) teljesítményére irányuló bizottsági beszámolás (célunk, hogy a következő években a többéves pénzügyi keret különböző fejezeteit vizsgáljuk meg egymás után);
- az Európai Unió költségvetésének teljesítményéről szóló 2020. évi jelentésünkben megfogalmazott ajánlások végrehajtása;
- a 2020-ban közzétett különjelentéseinkben foglalt ajánlásaink végrehajtása.

A 2023. évben a teljesítmény kérdéseinek szentelt különjelentéseink

Különjelentéseink azt vizsgálják, hogy az uniós költségvetés végrehajtása során mennyire jól alkalmazzák a gondos pénzgazdálkodás elveit. 2023-ban 29 különjelentést [tettünk közzé](#), amelyek számos, az uniós kiadások és szakpolitikák különböző területein az Unió előtt álló kihívással foglalkoztak. Ellenőrzött szervezeteinknek jogukban áll válaszolni észrevételeinkre. 2023. évi különjelentéseink különböző témákban összesen 220, elsősorban a Bizottságnak címzett ajánlást tartalmaztak, amelyek 85%-át teljes mértékben elfogadták.

Öt fő stratégiai területtel foglalkoztak: a válság utáni helyreállítással kapcsolatos uniós válaszlépések; az Unió gazdasági versenyképességének növelése valamennyi polgár javára; az Unió biztonságát érintő fenyegetésekkel szembeni ellenálló képesség, valamint a szabadság, a demokrácia és a jogállamiság európai értékei iránti tisztelet; az éghajlatváltozás, a környezet és a természeti erőforrások; a költségvetési politikák és a közfinanszírozás az Unióban (lásd: [1. táblázat](#)).

1. táblázat. A Számvevőszék 2023. évi különjelentései által érintett stratégiai területek

 <p>Uniós válaszlépések a válság utáni helyreállítás keretében</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 02/2023. sz. különjelentés: A kohéziós politika szabályainak átdolgozása a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben ▪ 07/2023. sz. különjelentés: A Bizottság Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre vonatkozó kontrollrendszerének kialakítása ▪ 16/2023. sz. különjelentés: Az NGEU bizottsági adósságkezelése ▪ 26/2023. sz. különjelentés: A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz teljesítménymonitoring-kerete
 <p>Versenyképesség</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 03/2023. sz. különjelentés: A belső villamosenergia-piac integrációja ▪ 11/2023. sz. különjelentés: Az iskolák digitalizációjához nyújtott uniós támogatás ▪ 13/2023. sz. különjelentés: Engedélyezett gazdálkodók ▪ 15/2023. sz. különjelentés: Az Unió akkumulátorokkal kapcsolatos iparpolitikája ▪ 27/2023. sz. különjelentés: Az Unióba irányuló közvetlen külföldi befektetések átvilágítása
 <p>Reziliencia és európai értékek</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 01/2023. sz. különjelentés: Az utazást megkönnyítő eszközök az Európai Unióban a Covid19-világjárvány idején ▪ 09/2023. sz. különjelentés: A mezőgazdasági termékek ellátási láncainak biztosítása a Covid19-világjárvány idején ▪ 10/2023. sz. különjelentés: A védelmi célú kutatásra irányuló előkészítő intézkedés (PADR) ▪ 14/2023. sz. különjelentés: A Szomszédosági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) programozása ▪ 20/2023. sz. különjelentés: A fogyatékosokkal élő támogatása ▪ 21/2023. sz. különjelentés: A Reflektorfény kezdeményezés a nők és lányok elleni erőszak felszámolására
 <p>Éghajlatváltozás, környezetvédelem és természeti erőforrások</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 04/2023. sz. különjelentés: Az Éghajlatváltozás elleni globális szövetség(+) ▪ 08/2023. sz. különjelentés: Intermodális áruszállítás ▪ 17/2023. sz. különjelentés: Körforgásos gazdaság ▪ 18/2023. sz. különjelentés: Az Unió éghajlat- és energiapolitikai céljai ▪ 19/2023. sz. különjelentés: A fenntartható talajgazdálkodás érdekében tett uniós fellépések ▪ 22/2023. sz. különjelentés: Tengeri megújuló energia az Unióban ▪ 23/2023. sz. különjelentés: A szőlőültetvények szerkezetátalakítása és telepítése az Unióban ▪ 24/2023. sz. különjelentés: Intelligens városok ▪ 25/2023. sz. különjelentés: Az uniós akvakultúra-politika ▪ 29/2023. sz. különjelentés: A közlekedésben használt fenntartható bioüzemanyagok uniós támogatása
 <p>Költségvetési politikák és közfinanszírozás</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 05/2023. sz. különjelentés: Az Európai Unió pénzügyi környezete ▪ 06/2023. sz. különjelentés: Összeférhetetlenség az uniós kohéziós és mezőgazdasági kiadások terén ▪ 12/2023. sz. különjelentés: A bankok hitelkockázatának uniós felügyelete ▪ 28/2023. sz. különjelentés: Közbeszerzés az Európai Unióban

Forrás: Európai Számvevőszék.

Az MFF 4. fejezete (Migráció és határigazgatás) alá tartozó programok teljesítménye

Hogy az uniós költségvetés teljesítményére vonatkozóan további információkra tegyünk szert, idén elemeztük a többéves pénzügyi keret egy kiválasztott fejezetére vonatkozóan rendelkezésre álló teljesítményinformációkat. A 4. fejezetre (Migráció és határigazgatás) és a következő két alapra összpontosítottunk: a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMIA) és az Integrált Határigazgatási Alap (IHA), amely a Határigazgatási és Vízümpolitikából és a vámellenőrzési berendezések pénzügyi támogató eszközéből áll. A többéves pénzügyi keret valamely fejezetéből finanszírozott programok teljesítményére vonatkozó átfogó információk a programozási időszak vége felé és azt követően válnak elérhetővé. Megjegyeztük, hogy:

- o a jelenlegi MFF-időszakban javult a teljesítményjelentési keret;
- o a jelenlegi időszakot illetően eddig kevés a teljesítményinformáció az MMIA-ról és az IHA-ról, és az is kis mértékű előrelépést mutat;
- o a 2014–2020-as időszakra vonatkozó legtöbb mutató jó előrehaladást mutat a célértékek felé. A mutatók nem feltétlenül tájékoztatnak arról, hogy a finanszírozott intézkedések milyen mértékben elégítették ki a szükségleteket. Még nem áll rendelkezésre elegendő információ a programok általános eredményeiről, így azok gazdaságosságáról és hatékonyságáról sem;
- o a Bizottság által a Belső Biztonsági Alap (határok és vízümpügy) 2022. évi éves irányítási és teljesítményjelentésében kiemelt fő teljesítménymutatók kevésbé voltak kiegyensúlyozottak, mint az MMIA esetében. A programteljesítmény-nyilatkozatok ésszerű magyarázattal szolgált azokra az esetekre, amikor a célértékek nem teljesültek maradéktalanul, a Bizottság azonban „A program dióhéjban” című részben várható jövőbeli eredményeket is figyelembe vett.

Javasoljuk, hogy a Bizottság a program teljesítménynyilatkozatának „A program dióhéjban” című részében a tényleges eredményeket ismertesse, ne a jövőbeli potenciális eredményeket, valamint éves irányítási és teljesítményjelentésében tegye közzé, hogy mely fő teljesítménymutatók alapultak a tagállamok által benyújtott éves végrehajtási jelentésektől eltérő forrásokon.

Az Európai Unió költségvetésének teljesítményéről szóló jelentésünkben megfogalmazott ajánlások hasznosulásának vizsgálata – 2020. év végi állapot

Az uniós költségvetés 2020. évi pénzügyi évre vonatkozó teljesítményéről szóló jelentésünk öt ajánlást tartalmazott a Bizottság részére, amelyeket az kivétel nélkül el is fogadott. Az általunk nyomon követett öt ajánlás közül hármat a hasznosulásvizsgálat időpontjáig még nem kellett végrehajtani. A fennmaradó két ajánlás közül a Bizottság egy ajánlást a legtöbb tekintetben hajtott végre, a másikat pedig néhány tekintetben.

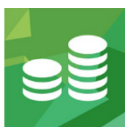
A 2020. évi különjelentéseinkben foglalt ajánlásaink hasznosulásvizsgálata

Minden évben áttekintjük, hogy három évvel korábban megfogalmazott ajánlásaink hatására milyen intézkedéseket hoztak az ellenőrzött szervezetek. Idén valamennyi (szám szerint 26) 2020-ban közzétett különjelentésünk 195 ajánlását elemeztük. Közülük 185 címzettje a Bizottság, ebből hétnek az Európai Beruházási Tanácsadó Platform volt, amely a Bizottság és az Európai Beruházási Bank közötti partnerségként működik. A fennmaradó 10 ajánlás címzettje az Unió decentralizált ügynökségei és más szervei, valamint az Európai Személyzeti Felvételi Hivatal voltak. A következőket állapítottuk meg:

- az ellenőrzött szervezetek által elfogadott ajánlások aránya továbbra is magas: 80%-ukat teljes mértékben, 13%-ukat pedig részben elfogadták;
- a teljes mértékben vagy a legtöbb tekintetben végrehajtott ajánlások aránya kismértékben, 70%-ról 68%-ra csökkent;
- a Bizottsághoz intézett ajánlások 68%-át teljes mértékben vagy a legtöbb tekintetben végrehajtották;
- az egyéb ellenőrzött szervezetekhez intézett ajánlások 78%-át teljes mértékben vagy a legtöbb tekintetben végrehajtották;
- az időben végrehajtott ajánlások aránya 38%-ról 52%-ra nőtt. Az ellenőrzött szervezetek által az ajánlásaink teljesítése érdekében hozott intézkedések időbenisége ugyan javult, de a Covid19-világjárvány előtti szintre még nem tért vissza.
- a szakpolitikák vagy programok kialakításával kapcsolatos ajánlások mutatják a legmagasabb szintű elfogadottságot, végrehajtást és időbeniséget.

*Többre is kíváncsi? Teljes körű tájékoztatást az uniós költségvetés révén elért eredményekre irányuló ellenőrzési munkánkról a **2023. évi éves jelentésünk** 3. fejezete tartalmaz.*

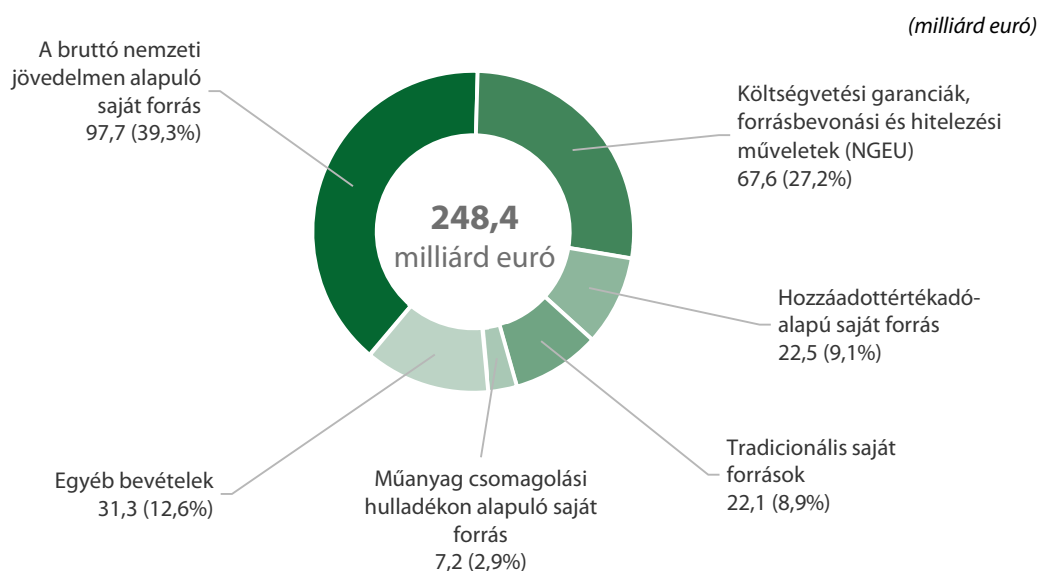
Bevételek

248,4 milliárd euró

Ellenőrzésünk tárgya

Ellenőrzésünk az Unió bevételi oldalára irányult, ahonnan az uniós kiadások finanszírozása történik. Megvizsgáltuk a saját források kezelésére irányuló kiválasztott fő kontrollrendszereket, valamint egy bevételi tranzakciókból álló mintát.

2023. évi bontás (*)

(*) Az összesen 248,4 milliárd eurós összeg az uniós költségvetés tényleges bevételének felel meg. Az eredménykimutatásban szereplő 171,9 milliárd eurós összeg kiszámítása az eredményszemléletű számviteli rendszer szerint történik.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2023. évi összevont pénzügyi beszámolójának adatai alapján.

A tagállamok GNI-alapú hozzájárulásai az Unió 2023. évi bevételeinek 39%-át, míg a hozzáadottértékadó alapú (héa-alapú) saját források azok 9%-át tették ki. E hozzájárulások kiszámítása a tagállamok által rendelkezésre bocsátott makrogazdasági statisztikák és becslések alapján történik. A hagyományos saját források – a tagállamok által az Unió megbízásából beszedett behozatali vámok – az Unió bevételének további 9%-át tették ki.

A nem újrafeldolgozott műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját források az uniós bevételek 3%-át adták. Ennek kiszámításához egységes kulcsot alkalmaznak az egyes tagállamokban keletkező, újrafeldolgozásra nem kerülő műanyag csomagolási hulladék tömegére.

A NextGenerationEU alapot finanszírozó bevételek – ezek a tagállamok számára vissza nem térítendő pénzügyi támogatás céljából felvett kölcsönösszegekhez kapcsolódnak – az uniós bevételek 27%-át teszik ki.

Megállapításaink

Ellenőrzött összeg	Lényeges hiba jellemezte?
248,4 milliárd euró	Nem, 2023-ban lényeges hibát nem tartalmaz

Az ellenőrzési bizonyítékok összességükben arra mutatnak, hogy a bevételi tranzakciókat nem jellemzi lényeges hibaszint. Az általunk vizsgált bevételkezelési rendszerek általánosságban eredményesek voltak. A következők azonban csak részben voltak eredményesek: egyes, a GNI- és héafenntartások, illetve a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések kezelésére szolgáló elemek a Bizottságnál, a tradicionális saját forrásokra vonatkozó egyes, általunk értékelt fő belső kontrollok bizonyos tagállamokban, valamint a műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját forrás kiszámításához használt adatok megbízhatóságát és összevethetőségét biztosító rendszerek.

A GNI-vel kapcsolatos bizottsági ellenőrzési munkát befolyásolják a tagállamok késedelmek, ami a benyújtott információk ellenőrzésére és a fenntartások visszavonására irányuló bizottsági munka késedelmét is maga után vonja. Ez jelentősen növeli a GNI-alapú hozzájárulással kapcsolatos bizonytalanságot a nemzeti és az uniós költségvetésekben. A Bizottság nem számított fel késedelmi kamatot, amikor a GNI-fenntartásokat részben a határidő után kezelték. Ezzel megszüntetett egy ösztönzőt arra nézve, hogy a tagállamok a fenntartások kezeléséhez szükséges valamennyi információt határidőn belül bocsássanak rendelkezésre.

Csökkenett a héa-fenntartások és a tradicionális saját forrásokkal kapcsolatos nyitott kérdések száma, de továbbra is vannak hosszú ideje fennálló problémák. Továbbra is hiányosságok észlelhetők a tradicionális saját források tagállami elszámolása és kezelése terén.

Hiányosságokat tártunk fel a műanyag csomagolási hulladékon alapuló saját források kiszámításához használt adatok megbízhatóságát és összevethetőségét illetően. Az e bevételi forrásról szóló különjelentésünkben megállapítottuk, hogy hiányosságok jellemzik a tagállami hozzájárulások kiszámításához használt adatokat, és hogy nem kellőképpen bizonyított, hogy a műanyag csomagolási hulladék újrafeldolgozása ténylegesen megtörténik.

Nem történt megfelelő előrehaladás a vámügyi cselekvési terv egyes intézkedéseinek végrehajtása terén. A Bizottság e terv számos intézkedését a vámügyi reformra vonatkozó javaslatához kapcsolta, amelyet még nem fogadtak el. Véleményünk szerint a késedelmes intézkedések némelyike csak akkor zárható le, amikortól alkalmazzák az Unió Vámkódex javasolt felülvizsgálatának vonatkozó rendelkezéseit (várhatóan 2028-tól).

Megállapítottuk továbbá, hogy nem megfelelő a pénzügyi kockázati kritériumok és standardok tagállami végrehajtásának bizottsági nyomon követése. [Amint arról korábban beszámoltunk](#), e kritériumok és standardok uniós harmonizációjának hiánya kockázatot jelent az egész vámunióra nézve, mivel így továbbra is lehetőség lesz arra, hogy a gazdasági szereplők az alacsonyabb szintű ellenőrzést végző uniós belépési pontokon lépjenek be.

Ajánlásaink

A következőket javasoljuk a Bizottságnak:

- alkalmazzon késedelmi kamatot a tagállamokkal szemben, ha a GNI-fenntartásokat nem kezelik teljes mértékben a határidőn belül;
- ellenőrizze a tagállami beszámolás szerinti előrehaladást és határozza meg a pénzügyi kockázati kritériumok és standardok fő végrehajtható elemeit.

Többre is kíváncsi? Teljes körű tájékoztatást az Unió bevételeire irányuló ellenőrzéseinkről a [2023. évi éves jelentésünk](#) 4. fejezete tartalmaz.

Egységes piac, innováció és digitális gazdaság

Összesen: 25,3 milliárd euró (az uniós költségvetési kiadások 13,2%-a)

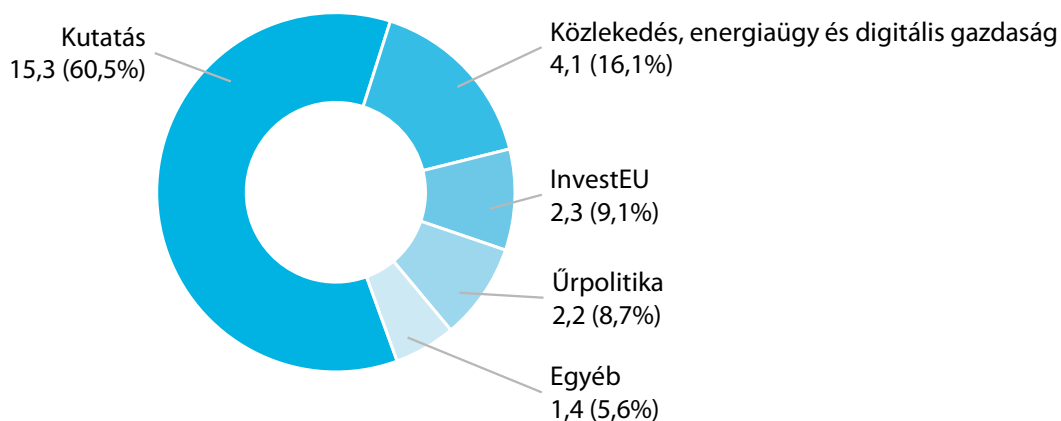
Ellenőrzésünk tárgya

Az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” fejezet keretében finanszírozott szerteágazó programok célja olyan projektek támogatása, amelyek hozzájárulnak többek között a kutatáshoz és innovációhoz, az európai közlekedési infrastruktúra fejlesztéséhez, az energetikai és a digitális ágazathoz, a távközléshez, a digitális átálláshoz és az egységes piachoz, valamint az űrpolitikához. A fő kutatási és innovációs programok továbbra is a Horizont 2020 és utódja, a Horizont Európa, bár ez utóbbi még csak kis hányadát teszi ki a 2023. évi ellenőrzési sokaságunknak.

Ez az MFF-fejezet emellett nagy infrastrukturális projekteket is finanszíroz, pl. az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközt (CEF), valamint az űrprogramokat, köztük a Galileot, az európai geostacionárius navigációs lefedési szolgáltatást (EGNOS), illetve a Kopernikusz európai földmegfigyelési programot. Magában foglalja továbbá az InvestEU Alapot is, amelynek – akárcsak a Horizont Európának – a NextGenerationEU (NGEU) eszközökből is juttatnak kiegészítő forrásokat.

A 2023. évi kifizetések alaponként

(milliárd euró)

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2023. évi összevont pénzügyi beszámolójának adatai alapján.

2023-ban az ezen a területen végzett ellenőrzések 15,5 milliárd euróra terjedtek ki. A kiadások a különféle projektekben részt vevő, a köz-, illetve a magánszférában tevékenykedő kedvezményezetteknek nyújtott támogatás formáját öltik, és a Bizottság azokat zömében közvetlenül (többek közt végrehajtó ügynökségeken keresztül) kezeli. A Bizottság a támogatási megállapodás aláírásakor előfinanszírozást biztosít a kedvezményezetteknek, majd az előfinanszírozás összegét levonva megtéríti az uniós finanszírozású költségeket. Az űrprogramok irányítása általában közvetett módon történik, a Bizottság és a kijelölt végrehajtó szervek (például az Európai Űrügynökség és Az Európai Unió Űrprogramügynöksége) között aláírt hatáskör-átruházási és hozzájárulási megállapodások alapján. Az InvestEU pénzügyi eszközeit főként az Európai Beruházási Bank vagy az Európai Beruházási Alap hajtja végre, amelyek erre pénzügyi közvetítőket vesznek igénybe.

Megállapításaink

Az ellenőrzés által érintett összeg	Lényeges hiba jellemezte?	Becsült legvalószínűbb hibaszint
15,5 milliárd euró	Igen	3,3% (2022: 2,7%)

Becsléseink szerint az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” területen összességében lényeges a hibaszint. 2023-ban a 127 vizsgált tranzakcióból 39 (31%) esetében merült fel hiba.

A Horizont 2020 kiadásai továbbra is nagy kockázattal járnak, ezek jelentik az általunk feltárt hibák egyik fő forrását. A mintánkban szereplő 97 kutatási és innovációs tranzakció közül 30-ban találtunk nem támogatható költséggel kapcsolatos számszerűsíthető hibát, köztük egyet a Horizont Európában. Ezek a hibák teszik ki az e fejezet tekintetében a 2023. évre általunk becsült hibaszint 71%-át.

A többi programnál és tevékenységnél a mintánkban szereplő 30 tranzakció közül kettő esetében észleltünk számszerűsíthető hibákat, mindkettő CEF-projektekkel kapcsolatos. Ezek egyike az uniós közbeszerzési szabályok súlyos megsértésével kapcsolatos, amelynek következtében a szerződést a kiválasztási kritériumoknak meg nem felelő konzorciumnak ítélték oda.

A H2020 program kilencéves végrehajtása után a személyzeti költségek kiszámítása továbbra is jelentős hibaforrást képez a kifizetési kérelmekben. A kutatási tranzakciókból vett mintánkban számszerűsíthető hibákkal érintett 30 tranzakció közül 22 (mintegy 73%) esetében a hiba abból eredt, hogy helytelenül alkalmazták a személyzeti költségek kiszámításának módszertanát.

A személyzeti költségekkel kapcsolatos egyéb hibák közé tartozott az órabérek helytelen kiszámítása a H2020 keretében, a napidíjak helytelen kiszámítása a Horizont Európa vissza nem térítendő támogatásai esetében, valamint a kettős felső határ szabályának megsértése. Egyéb nem támogatható közvetlen költségekkel kapcsolatban is találtunk hibákat.

Több hiba egyetlen költségigénylésben: egy példa

Egy franciaországi kormányközi kedvezményezett személyzeti és egyéb szolgáltatások költségeit számolta el. Egy alkalmazott esetében a kedvezményezett jogalap híján és igazoló dokumentumok nélkül vett fel egy kifizetett prémiumot a költségek közé. Egy második alkalmazott esetében a kedvezményezett helytelen munkaóraszámot alkalmazott, ami megemelte az óradíj összegét. Ezenkívül az egyéb szolgáltatások költségeinek bevallásakor a kedvezményezett hibaösszegeket is figyelembe vett, pedig a szervezet kaphatott visszatérítést a francia adóhatóságtól.

Az európai kutatás ösztönzésére alkalmas egyik stratégia a magánszektor – különösen az új piaci belépők és a kkv-k – részvételének növelése. A kkv-k mintánk 11%-át tették ki (127-ből 14 tranzakció), de a becsült hibaarány 25%-át adták. Emellett az általunk ellenőrzött 12 új piaci szereplő közül négy esetében találtunk hibákat, ezek közül kettő kkv is volt. Ezen eredmények tanúsága szerint a kkv-k és az új piaci belépők esetében nagyobb valószínűséggel fordulnak elő hibák, mint a többi kedvezményezett esetében, amit a Bizottság ellenőrzései és saját korábbi éves jelentéseink is megállapítottak.

A CINEA által a közlekedési és energiaágazatban nyújtott CEF-támogatások kapcsán használt előzetes kontrollrendszer

Az Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökség (CINEA) felelős az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) közlekedési és energiaügyi programjának végrehajtásáért. Jelenleg két programozási időszak van folyamatban: a CEF1 (2014–2020) és a CEF2 (2021–2027).

Áttekintettük a CEF1 és a CEF2 előzetes kontrollstratégiáit, valamint a CEF1 után a CEF2 idejére bekövetkezett javulást. Mindkét stratégia kialakítása a kockázatok és a múltbeli szabálytalanságok alapos elemzésén alapul. A CINEA azonban bizonyos esetekben nem tervezi a CEF2-projektek közbeszerzéseinek részletes ellenőrzését. Megítélésünk szerint ez csökkentheti az előzetes kontrollok által nyújtott bizonyossági szintet.

A CEF1 és a CEF2 előzetes kontrollstratégiáinak mintavételi megközelítései helyesen tükröződnek a megfelelő iránymutatásokban. A közbeszerzésre vonatkozó iránymutatások azonban nem elég részletesek, mivel nem írják le a mintákon elvégzendő ellenőrzések mértékét.

A Bizottság éves tevékenységi jelentései és egyéb irányítási rendszerek

Az általunk megvizsgált éves tevékenységi jelentések (a DG RTD és a HaDEA jelentései) az egyes főigazgatóságoknál/ügynökségnél rendelkezésre álló információkat tükrözték, és azok alapján valós értékelést adtak a pénzgazdálkodásról a MFF 1. fejezete kiadásaihoz kapcsolódó mögöttes tranzakciók szabályszerűsége tekintetében.

A Bizottság 2023. évi éves irányítási és teljesítményjelentésében bemutatott becsült kifizetési kockázat 1,4%. Ez a százalékarány saját becsült hibaszinttartományunk alsó végén helyezkedik el, és nem éri el a lényegességi küszöböt. Ezért véleményünk szerint a Bizottság által már meghozott intézkedések ellenére ez az arány továbbra is a ténylegesnél alacsonyabb.

Ajánlásaink

A következőket javasoljuk a Bizottságnak:

- tartassa be jobban a napibérre vonatkozó szabályokat a kedvezményezettekkel;
- biztosítsa az egyértelműséget a Horizont Európa dokumentumaiban;
- dolgozzon ki iránymutatásokat a CEF-projektek beszerzésének előzetes kontrolljaira nézve.

*Többre is kíváncsi? Teljes körű tájékoztatást az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” terület uniós kiadásaira vonatkozó ellenőrzéseinkről a **2023. évi éves jelentésünk** 5. fejezete tartalmaz.*

Kohézió, reziliencia és értékek

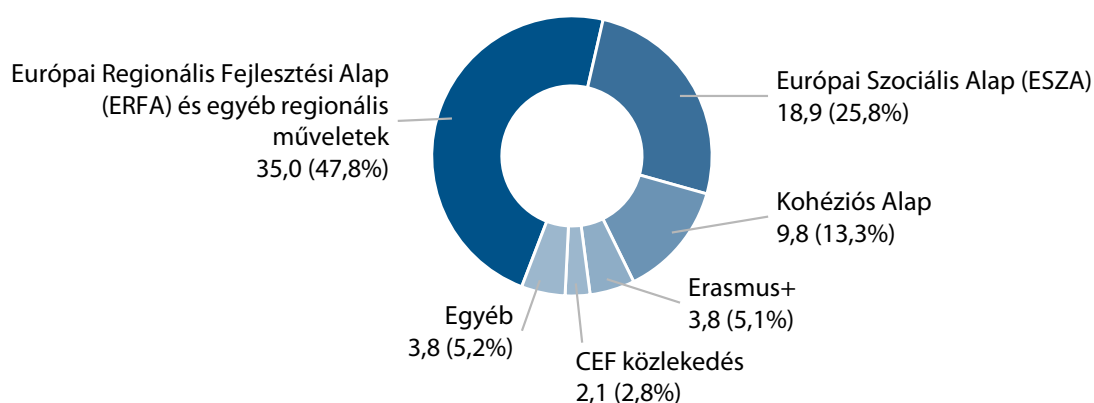
Összesen: 73,3 milliárd euró (az uniós költségvetési kiadások 38,4%-a)

Ellenőrzésünk tárgya

Az ezen fejezet alatti kiadások célja a különböző uniós tagállamok és régiók eltérő fejlettségi szintjei közötti különbségek csökkentése (2a. alfejezet), valamint az uniós értékek támogatására és védelmére irányuló intézkedések, amelyek ellenállóbbá teszik az Uniót a jelenlegi és jövőbeli kihívásokkal szemben (2b. alfejezet).

A 2023. évi kifizetések alapján

(milliárd euró)

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2023. évi konszolidált beszámolójának adatai alapján.

A kohéziós politikai alapok (az ERFA, a Kohéziós Alap és az ESZA) teszik ki a kiadások zömét, amelyek esetében a pénzeszközöket a Bizottság és a tagállamok megosztva kezelik, míg a Bizottság viseli a végső felelősséget az uniós költségvetés végrehajtásáért. Az Unió többéves operatív programokat társfinanszíroz, a források ezek révén kerülnek a projektekhez. A tagállamok ellenőrző hatóságai központi szerepet játszanak a 2014–2020-as időszak megosztott irányítás alá tartozó kiadásainak kontroll- és bizonyossági keretében. A Bizottságnál a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság (DG REGIO) felel az ERFA és a Kohéziós Alap végrehajtásáért, míg az ESZA végrehajtásáért a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága (DG EMPL) felel. A nem megosztott irányítás alá tartozó programokon keresztül nyújtott uniós finanszírozás kezelése vagy közvetlenül, a Bizottság főigazgatóságai útján, vagy közvetve, partnerszervezetek vagy más hatóságok támogatásával történik.

Megállapításaink

Az ellenőrzés által érintett összeg	Lényeges hiba jellemezte?	Becsült legvalószínűbb hibaszint
60,2 milliárd euró	Igen	9,3% (2022: 6,4%)

Becsléseink szerint a „Kohézió, reziliencia és értékek” fejezetet összességében lényeges hibaszint jellemzi.

Ez 238 tranzakción elvégzett ellenőrzésünkön alapul, amelyekben 49 olyan hibát tártunk fel és számszerűsítettünk, amelyeket az ellenőrző hatóságok nem tártak fel vagy nem korrigáltak megfelelően. Becslésünk tartalmazza az ellenőrző hatóságok megállapításait is, akik ugyanazon tranzakciók kapcsán 52 hibát jelentettek be. Becslésünk kiszámításakor figyelembe vettük a programhatóságok által alkalmazott korrekciókat (teljes érték: 337 millió euró).

Ebben az évben az általunk becsült hibaszint ismét jelentősen meghaladja a 2%-os lényegességi küszöböt. Megjegyezzük, hogy számos új tényező is nyomást gyakorolt a tagállami közigazgatásokra, amelyek kockázatot jelentettek annak biztosítására való képességükre, hogy a kiadások szabályosak legyenek. Ilyen tényező volt többek között a REACT-EU keretében rendelkezésre bocsátott nagyszámú kiegészítő forrás, valamint a 2014–2020-as kohéziós alapok támogathatósági időszakának 2023. december 31-i záró időpontja, amely az elmúlt években a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) támogathatósági időszakával is átfedésbe került.

Az általunk becsült hibaszinthez a nem támogatható projektek járultak hozzá a legnagyobb mértékben.

Nem támogatható projektnek juttatott finanszírozás (példa)

Egy csehországi magánvállalkozás ERFA-finanszírozásban részesült új informatikai berendezések vásárlásához az értékesítés és a versenyképesség növelése érdekében. A pályázati felhívás előírta, hogy a pályázatoknak megfelelően le kell írniuk az egyes projektelemeket, és indokolniuk kell azok kapcsolatát a projekttevékenységekkel; e követelmény nem teljesítése kizárást vont maga után.

Megállapítottuk, hogy a vállalat projektpályázatában nem ismertette és indokolta megfelelően a megvásárolandó informatikai berendezéseket. Ráadásul a berendezések többsége nem kapcsolódott közvetlenül a projekttevékenységekhez vagy nem felelt meg a projekt *gazdaságosságára* vonatkozó kritériumnak. Az irányító hatóságnak ezért ezt a projektpályázatot ki kellett volna zárnia a finanszírozásból. A projekt emiatt véleményünk szerint nem volt támogatható.

Ezenkívül helyszíni látogatásunk során kiderült, hogy az újonnan vásárolt berendezések egy részét nem is a kedvezményezett, hanem annak leányvállalata használja, amely a szóban forgó program keretében kiadott pályázati felhívás szerint nem volt jogosult támogatásra. Ezért a leányvállalat által használt berendezésekkel kapcsolatos költségeket nem tekintjük elszámolhatónak.

Az általunk becsült hibaszinthez a támogatásra nem jogosult költségek és a közbeszerzési szabályok megsértése is nagymértékben hozzájárult.

A közbeszerzési szabályok megsértése (példa)

Magyarországon egy három jogalanyból álló konzorcium (a kedvezményezett) *vissza nem térítendő támogatást* kapott arra, hogy ingyenes jogi segítséget nyújtson munkavállalóknak és munkáltatóknak a munkajog területén, valamint más jogi és üzleti kérdésekben.

A kedvezményezett először nyílt közbeszerzési eljárást indított, mert az érintett összeg meghaladta az uniós értékhatárt. A nemzeti közbeszerzési ellenőrző szerv azonban arra a következtetésre jutott, hogy az ajánlattevők magatartása jogellenesen torzíthatta a versenyt, ezért kedvezőtlen véleményt adott az eljárásról. Ezt követően a kedvezményezett az eredeti szerződést több alacsonyabb értékű szerződésre osztotta fel. Az egyes szerződések külön-külön nem érték el az uniós közbeszerzési irányelvben meghatározott küszöbértéket, ezért azokat közvetlen odaítélési eljárások keretében, nem pedig nyílt pályázat útján kötötték meg. A kedvezményezett e szerződések egyikét egy, az eredeti pályázati eljárás kapcsán feltételezett összejátszásban részt vevő ajánlattevőnek ítélte oda.

Megítélésünk szerint az ezekhez a szerződésekhez kapcsolódó kiadások az uniós közbeszerzési irányelvnek megfelelő közbeszerzési eljárás hiánya miatt nem támogathatóak.

Az ellenőrző hatóságok munkájának értékelése

Az irányító hatóságok képezik az „első védelmi vonalat”. Eredményes kontrolltevékenységük elengedhetetlen ahhoz, hogy a műveletek megfeleljenek a jogi keretnek, és *teljesítményük* kielégítő legyen. Az elmúlt hét év ellenőrzési eredményei azt mutatják, hogy ezek az ellenőrzések még nem eléggé eredményesek. Az ellenőrző hatóságok jelentik a „második védelmi vonalat”: mintavétel alapján ellenőrzik az irányító hatóságok által a Bizottságnak bejelentett kiadások szabályszerűségét. Működésüket tekintve függetlennek kell lenniük az irányító hatóságoktól.

116 ellenőrző hatóság közül 19 munkáját vizsgáltuk meg 13 tagállamban és az Egyesült Királyságban. Mintánkban 29 bizonyossági csomag szerepelt. Négy kivétellel az ellenőrző hatóságok minden esetben 2%-ot nem meghaladó fennmaradó hibaarányról számoltak be a Bizottságnak. Figyelembe véve a Bizottság által feltárt hibákat és saját ellenőrzési megállapításainkat, az idei mintán végzett munkánk alapján kiderült, hogy a fennmaradó hibaarány a 29 ellenőrzött bizonyossági csomagból 16 esetében 2% felett volt.

Az általunk ellenőrzött 19 ellenőrző hatóság mindegyikének a munkája kapcsán feltártunk különböző típusú hiányosságokat, Akárcsak 2022-ben, ezek a hiányosságok az általunk vizsgált tranzakciók több mint felét érintették. Az e tranzakciókban általunk feltárt hibákat ellenőrzéseik során az ellenőrző hatóságok is kiszűrhetnék volna, sőt ezt meg is kellett volna tenniük. Emiatt a Bizottság csak kisebb mértékben támaszkodhat munkájuk eredményeire.

Makacs hiányosságok az irányítási és kontrollrendszerekben

Figyelembe véve a Bizottság saját ellenőrzéseinek eredményeit, valamint az általunk talált 49 feltáratlan hibát és az ellenőrző hatóságok munkájának számos hiányosságát, arra a következtetésre jutottunk, hogy a támogathatósági időszak végéig (2023. december 31-éig) nem minden tagállami irányítási és kontrollrendszer működik eredményesen. A harmadik védelmi vonalként működő Bizottság csak korlátozott mértékben megbízható nemzeti szintű ellenőrzésekre alapozza értékelését, és ez saját hibaarányainak megbízhatóságát is érinti. Ez azt mutatja, hogy mind a Bizottságnak, mind a tagállamoknak lenne még javítanivalója a kohéziós kiadások ellenőrzésének módján.

A 2007–2013-as és a 2014–2020-as programok lezárása

Ami a 2007–2013-as időszak lezárását illeti, a DG REGIO keretében egy program, a DG EMPL alatt pedig három maradt 2023 végéig lezáratlanul.

A 2014–2020-as programozási időszak lezárását bizonytalanságok övezik. A kohéziós kiadások támogathatósági időszaka 2014. január 1-jétől 2023. december 31-ig tart, és a záró költségnyilatkozat tagállamok általi benyújtásának határidejét a közelmúltban 2025 közepéig meghosszabbították. A 2014–2020-as időszak programjainak lezárása kizárólag az utolsó számviteli évre vonatkozó dokumentumokon és a záró végrehajtási jelentésen fog alapulni. A Bizottság két 2014–2020-as operatív program lezárásáról számolt be 2023-ban: Megállapítottuk azonban, hogy 2024-ben még mindkét ügyben folytak megbeszélések az elfogadott összegek rendezéséről.

Ajánlásaink

A következőket javasoljuk a Bizottságnak:

- időben kövesse nyomon a tagállamok irányítási és kontrollrendszereinek valamennyi hiányosságát, amelyeket a lezáruló 2014–2020-as időszakra vonatkozó megbízhatósági nyilatkozatunk keretében feltártunk és ismertettünk;
- az ellenőrző hatóságokkal együtt azonosítsa a legfontosabb tanulságokat, és alkalmazza azokat a 2021–2027-es időszakra vonatkozó szabályokra, valamint tájékoztassa a tagállamok programhatóságait a szükséges intézkedésekről és a bevált gyakorlatok terjesztéséről;
- vezessen be harmonizált módszert a közbeszerzési szabálytalanságok kezelésére mind a közvetlen, mind a megosztott irányítás keretében – például az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből és az ERFA-ból – finanszírozott projektek vonatkozásában. Az ugyanazon jogi rendelkezések megsértéséből eredő szabálytalanságoknak azonos értékelési és korrekciós arányt kellene eredményezniük;
- biztosítsa, hogy a tagállamok hozzanak létre eljárást azon szerződéses kötelezettségek kifizetés utáni teljesítésének szisztematikus ellenőrzésére, amelyek révén a kedvezményezett vállalta, hogy a projekt végrehajtását követően megvalósított intézkedésekhez kapcsolódóan bizonyos teljesítménymutatókat teljesít;
- dolgozzon ki részletes lezárási eljárásokat az éves jelentéseinkben azonosított kockázatok kezelésére: ennek érdekében hozzon létre a lezárás nyomon követésére szolgáló rendszert az összes 2014–2020-as operatív program állapotának, az év során lezárt vagy előzetesen lezárt és összesített, illetve a még lezáratlan összegeknek és a még lezárásra váró fellépéseknek a nyomon követésére, és ezeket az információkat tegye közzé éves tevékenységi jelentéseiben. A 2014–2020-as időszak lezárásaira vonatkozó információk tartalmazzák a Bizottság beszámolójában szereplő, kintlevő pénzeszközökre vonatkozó kötelezettségvállalások visszavonását is.

*Többre is kíváncsi? Teljes körű tájékoztatást a „Kohézió, reziliencia és értékek” terület uniós kiadásaira vonatkozó ellenőrzéseinkről a **2023. évi éves jelentésünk** 6. fejezete tartalmaz.*

Természeti erőforrások

Összesen: 59,5 milliárd euró (az uniós költségvetési kiadások 31,1%-a)

Ellenőrzésünk tárgya

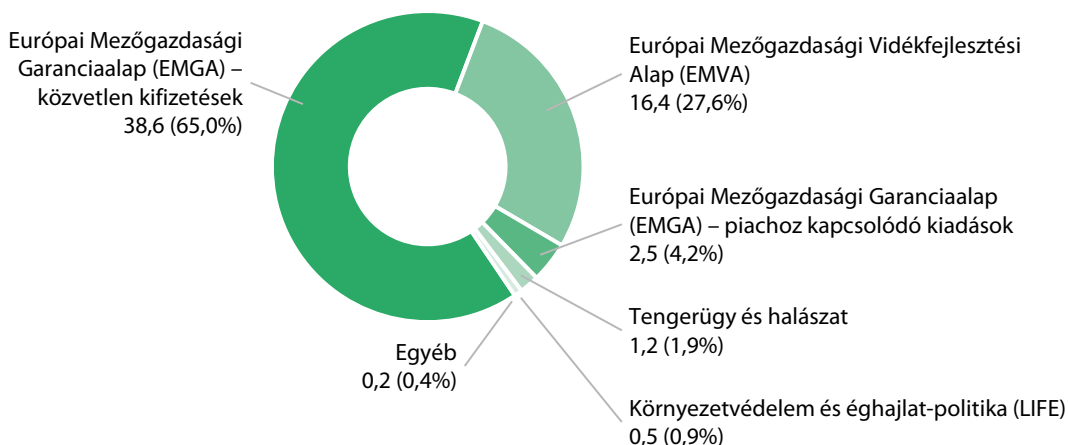
Ehhez a kiadási területhez tartozik egyrészt a közös agrárpolitika (KAP) és a közös halászati politika, másrészt a környezetvédelmi és éghajlat-politikai uniós kiadások egy része.

A mezőgazdaság és vidékfejlesztés a „Természeti erőforrások és környezet” fejezet kiadásainak 97%-át teszi ki. Végrehajtása a KAP keretében történik, amelynek három célkitűzése van:

- o a fenntartható élelmiszer-termelés, középpontban a mezőgazdasági termelők jövedelmével, a mezőgazdaság termelékenységével és az árstabilitással;
- o a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás és az éghajlatváltozással összefüggő fellépések, középpontban az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásával, a biológiai sokféleséggel, a talaj- és vízgazdálkodással;
- o kiegyensúlyozott területfejlesztés.

A 2023. évi kifizetések alaponként

(milliárd euró)

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2023. évi összevont pénzügyi beszámolójának adatai alapján.

A KAP-ért a végső felelősséget a Bizottság (a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság, DG AGRI) viseli, ám annak irányítását a tagállami kifizető ügynökségekkel megosztva végzi. 2015 óta a tagállamok független tanúsító szervei éves véleményt adnak ki a kifizető ügynökségek kiadásainak jogszerűségéről és szabályszerűségéről.

Ez az MFF-fejezet magában foglalja a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság (DG MARE) hatáskörébe tartozó Európai *Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA)* által finanszírozott tenger- és halászati politika uniós kiadásait, valamint a Környezetvédelmi Főigazgatóság (DG ENV), az Éghajlatpolitikai Főigazgatóság (DG CLIMA) és az Energiaügyi Főigazgatóság (DG ENER) hatáskörébe tartozó környezetvédelmi és éghajlat-politikai LIFE programot is.

Megállapításaink

Az ellenőrzés által érintett összeg	Lényeges hiba jellemezte?	Becsült legvalószínűbb hibaszint
58,6 milliárd euró	Igen	2,2% (2022: 2,2%)

Becsléseink szerint az MFF 3. fejezetén belül összességében lényeges a hibaszint.

A 218 vizsgált tranzakcióból 56 (26%) esetben merült fel hiba. Az általunk számszerűsített 37 hiba alapján az MFF 3. fejezetének becsült hibaszintje 2,2%.

Eredményeink azt mutatják, hogy a hibaszint nem volt lényeges az – MFF e fejezetén belül a kifizetések 66%-át kitevő – közvetlen kifizetések esetében, míg lényeges volt a többi kiadási terület (vidékfejlesztés, piaci intézkedések, tengerügy, halászat, környezetvédelem és éghajlat-politika) összessége esetében, amelyek a kifizetések 34%-át tették ki.

Az általunk feltárt számszerűsíthető hibák közül a legtöbb (16) vidékfejlesztési tranzakciókat érintett. 15 számszerűsíthető hibát találtunk a közvetlen kifizetésekben, hármat a piaci intézkedésekben és hármat a KAP-on kívüli kiadásokban. A becsült hibaszint fő forrása a nem támogatható kedvezményezettek, tevékenységek, projektek és kiadások voltak.

A tagállami hatóságok és a Bizottság által alkalmazott korrekciós intézkedések a mintánkban szereplő tranzakciók közül 39-et érintettek közvetlenül. Ezek az intézkedések számításaink szempontjából relevánsak voltak, mivel 0,5 százalékponttal csökkentették a jelentésünk e fejezetére vonatkozóan becsült hibaszintet. A számszerűsíthető hibák közül 30 esetében a tagállami hatóságok és a Bizottság elegendő információval rendelkeztek ahhoz, hogy a kiadások jóváhagyása előtt megakadályozzák vagy feltárják és kijavítsák a hibákat. Ha a tagállami hatóságok és a Bizottság a rendelkezésükre álló összes információt megfelelően felhasználták volna, a becsült hibaszint 1,0 százalékponttal kisebb lett volna jelentésünk e fejezetére nézve.

Közvetlen kifizetések

A 88 tesztelt közvetlen kifizetési tranzakcióban 15 számszerűsíthető hibát találtunk, amelyek közül nyolc helytelenül kiszámolt kifizetésekből vagy abból adódott, hogy a mezőgazdasági termelők a valósnál nagyobb támogatható földterületet jelentettek be. Egy esetben a kedvezményezett megkerülte a maximális támogatási összeg felső határát azáltal, hogy több vállalatot hozott létre, így lehetővé vált az uniós támogatás iránti többszöri kérelmezés.

Támogatható terület túligénylése (példa)

Litvániában az egyik kedvezményezettnél a gazdaság támogatható területét 15,02 hektárban határozták meg. Helyszíni ellenőrzésünk során megerősítettük a meghatározott terület nagyságát, egy parcella kivételével, ahol a kedvezményezett nem felelt meg a minimumkövetelményeknek, ennek egy részét ugyanis nem kívánt növényzet nőtte be. A mérés eredményeként a parcella támogatható területét 1,64 hektárral csökkentették, ami a gazdaság teljes területére nézve több mint 10%-os számszerűsíthető hibát jelent. A légi fotón a parcella burjánzó növényzettel benőtt területe látható, amelyet a helyszíni ellenőrzésünk során tártunk fel.

Vidékfejlesztés, piaci intézkedések és egyéb kifizetések

A következőket vizsgáltuk meg:

- 59 vidékfejlesztési kifizetés a mezőgazdasági termelők által bejelentett területek vagy állatok száma alapján, többek között egyedi agrár-környezet- és éghajlatvédelmi kötelezettségvállalások teljesítéséért járó kifizetések, a biogazdálkodásért járó kompenzációs kifizetések, a hátrányos természeti adottságú területeken gazdálkodóknak nyújtott kifizetések, valamint a Natura 2000 védett területeken folytatott gazdálkodásért nyújtott kompenzáció. Ezek közül 19 tartalmazott hibát, közülük 13 számszerűsíthető, ezen belül nyolc a valóságosnál nagyobb támogatható területek bejelentésével kapcsolatos hiba volt;

- o vidékfejlesztési beruházási projektek részére teljesített 49 kifizetés, többek között tárgyi eszközökbe, fiatal mezőgazdasági termelőknek nyújtott vállalkozásindítási támogatásba történő, valamint kockázatkezelési (biztosítás) beruházások. Három kifizetésre nézve számszerűsítettünk hibát, amelyek abból adódtak, hogy a kedvezményezettek a támogathatósági feltételeknek meg nem felelő kiadásokat vagy tevékenységeket jelentettek be;
- o 14 piaci intézkedési tranzakció, közülük három olyan esetet találtunk, amikor a kifizető ügynökségek nem támogatható költségeket térítettek meg;
- o a tengerügyi, halászati, környezetvédelmi és éghajlat-politikai fellépések esetében nyolc tranzakció, amelyben három számszerűsíthető hibát találtunk (a környezetvédelmi és éghajlat-politikai LIFE program közvetlen irányítású tranzakcióiban).

Ökológiai olajbogyó-termesztés támogatása (példa)

Spanyolországban egy kis olajbogyó-termelő igényelt támogatást az ökológiai gazdálkodásra vonatkozó 11. vidékfejlesztési intézkedés keretében. A támogatás lehetővé tette a termelő számára, hogy trágya vagy növényvédőszer használata nélkül is meg tudjon őrizni nagyon régi olajfákból álló olajfaligeteket, olyan lejtős parcellákon, ahol nem volt mód az olajbogyó betakarításának gépesítésére. Ellenőrzésünk megerősítette, hogy a kedvezményezett betartotta a támogathatósági feltételeket. A képen az olajfaligetek egyike látható.

Az új KAP teljesítményjelentési rendszerekről gyűjtött információk

Az éves teljesítményjelentések (APR) bevezetése a 2023–2027-es KAP új teljesítményalapú teljesítési modelljének kulcsfontosságú eleme. Ahhoz, hogy egy kifizető ügynökség jogosult legyen uniós támogatásra, a KAP-stratégiai tervei kapcsán bejelentett kiadásokhoz megfelelő bejelentett outputot kell rendelni. A Bizottság ellenőrzi a bejelentett kiadások és a kimenetek közötti megfelelést. Megvizsgáltuk a bolgár, horvát és görög kifizető ügynökségek által az éves teljesítményjelentési eljárás kidolgozása terén elért eredményeket, valamint az éves teljesítményjelentési rendszereik végrehajtása során alkalmazott megközelítéseiket.

Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok

A DG AGRI számításai szerint – figyelembe véve a tanúsító szervek munkáját és saját vizsgálatait is – 2023-ban a kifizetéskor kockázatosnak minősülő becsült összeg 1064 millió euró, azaz a KAP összes kiadásának körülbelül 1,9%-a. A DG AGRI a közvetlen kifizetések esetében körülbelül 1,5%-ra, a vidékfejlesztés esetében 2,8%-ra, a piaci intézkedések esetében pedig 2,3%-ra becsülte a kifizetéskor kockázatosnak minősülő összeg arányát (korrigált hibaarány).

Korlátozott felülvizsgálatot végeztünk a DG ENV éves tevékenységi jelentésében szereplő szabályszerűségi információkra nézve is. Megállapítottuk, hogy a DG AGRI és a DG ENV kifizetési, illetve lezárás kori kockázatkiszámítási módszertana összhangban volt a bizottsági iránymutatásokkal.

Éves irányítási és teljesítményjelentésében a Bizottság a „Természeti erőforrások” fejezet esetében 1,9%-ra becsülte a kifizetési kockázat mértékét.

Ajánlásaink

Javasoljuk, hogy mivel a tagállamok felelőssége, hogy a jövedelemtámogatást elsősorban azoknak juttassák, akiknek arra a legnagyobb szükségük van, a Bizottság vizsgálja meg a nagy mezőgazdasági üzemeknek nyújtott közvetlen kifizetések korlátozására irányuló tagállami intézkedések eredményességét.

*Többre is kíváncsi? Teljes körű tájékoztatást a „Természeti erőforrások” terület uniós kiadásaira irányuló ellenőrzéseinkről a **2023. évi éves jelentésünk** 7. fejezete tartalmaz.*

Migráció és határigazgatás, Biztonság és védelem

Összesen: 4,1 milliárd euró (az uniós költségvetési kiadások 2,1%-a)

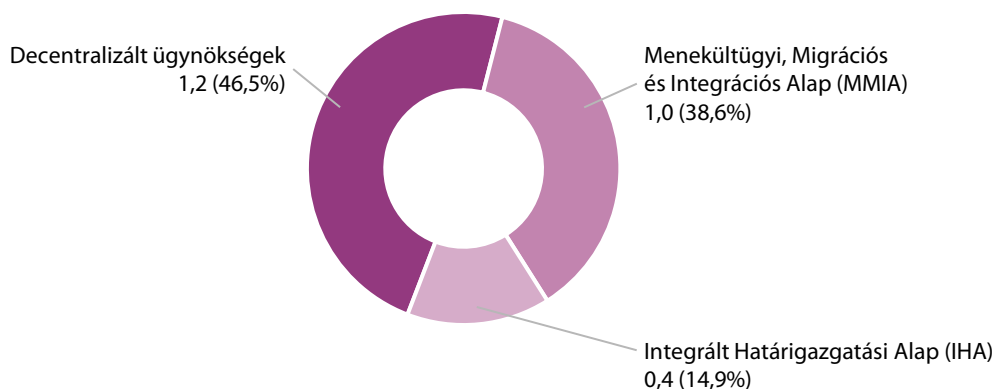
Ellenőrzésünk tárgya

A migráció és határigazgatás kérdése az utóbbi években egyre inkább előtérbe került, ezért az Európai Unió a 2021–2027-es MFF-ben létrehozta a 4. fejezetet, amely kifejezetten ezekre a szakpolitikai területekre vonatkozik.

A 2023-ban az ezen MFF-fejezetre fordított kiadások jelentős része továbbra is a 2014–2020-as MFF fennmaradó projektjeinek és programjainak befejezéséhez kapcsolódott.

Migráció és határigazgatás: A 2023. évi kifizetések alaponként

(milliárd euró)

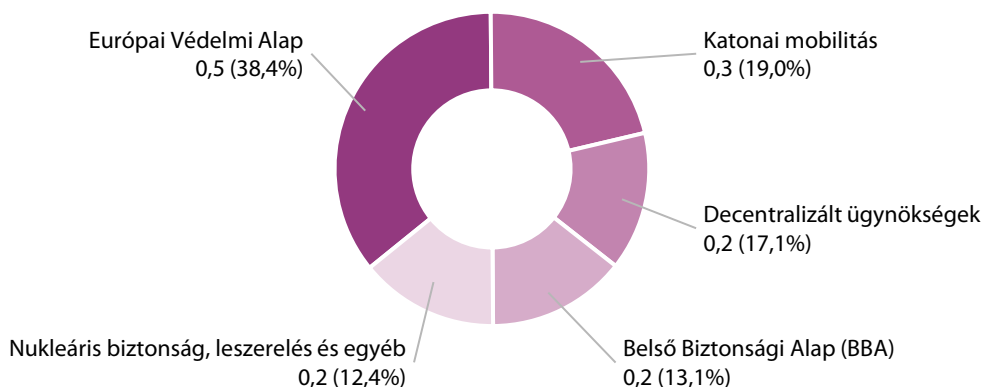
Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2023. évi összevont pénzügyi beszámolójának adatai alapján.

Így a kiadások zöme a 2014–2020-as időszakra vonatkozó *Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap* (MMIA) megszüntetésével, illetve a *Belső Biztonsági Alap* határigazgatást támogató eszközéből (Borders and Visa) nyújtott támogatás lezárásával függ össze. Ezeket a 2014–2020-as időszakban működő alapokat a 2021–2027-es időszakban felváltotta az új MMIA és az *Integrált Határigazgatási Alapnak* (IHA) a *határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszköze* (*Határigazgatási és Vízumeszköz, HAVE*).

Az MFF 4. fejezetének egy másik jelentős kiadási területe a *decentralizált ügynökségek* finanszírozása: ezek az *Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség* (Frontex), az *Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége* (EUAA) és a *Biztonságon És A Jog Érvényesülésén Alapuló Térség Nagyméretű IT-Rendszereinek Üzemeltetési Igazgatását Végző Európai Uniói Ügynökség* (EU-LISA)).

Biztonság és védelem: a 2023. évi kifizetések alaponként

(milliárd euró)

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2023. évi összevont pénzügyi beszámolójának adatai alapján.

A 2021–2027-es MFF-ben az 5. fejezet a biztonság és a védelem területével foglalkozik. A „biztonsági” komponens része a Belső Biztonsági Alapból (BBA) a 2021–2027-es időszakban nyújtott finanszírozás, valamint a Belső Biztonsági Alap rendőrségi eszközéből a 2014–2020-as időszakban finanszírozott projektek és rendszerek lezárása: 2023-ban ezekből származott az e területre fordított kiadások jelentős része. Ehhez a komponenshez tartozik emellett az atomerőművek leszereléséhez Bulgáriának, Litvániának és Szlovákiának nyújtott finanszírozás, valamint a biztonság területén működő uniós decentralizált ügynökségek – [Az Európai Unió Kábítószer-ügynöksége \(EUDA\)](#), a [Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniói Ügynöksége \(Europol\)](#) és [Az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége \(CEPOL\)](#) – finanszírozása. A „védelem” komponenshez tartozik az Európai Védelmi Alap, amely együttműködésen alapuló védelmi projekteket támogat a kutatás és a fejlesztés bármely szakaszában. A komponens az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében elkülönített költségvetés révén is támogatja a katonai mobilitást, nevezetesen a transzeurópai közlekedési hálózat szakaszainak polgári-katonai kettős felhasználási célokra való átalakítását.

Az MMIA-ból és a BBA-ból a 2014–2020-as időszakra nyújtott finanszírozás zömének, valamint az MMIA-ból, a HAVE-ból és a BBA-ból a 2021–2027-es időszakra nyújtott finanszírozás túlnyomó részének irányítását a tagállamok (vagy a schengeni társult országok) és a Bizottság Migrációügyi és Uniói Belügyi Főigazgatósága (DG HOME) végzik megosztott irányítás keretében. Ezen eljárás szerint a tagállamok a Bizottság által jóváhagyott többéves nemzeti programokat hajtják végre.

Megállapításaink

A tranzakciók szabályszerűsége

A 23 vizsgált tranzakcióból hét esetben merült fel hiba. Négy olyan számszerűsíthető hibát találtunk, amely pénzügyi hatást gyakorolt az uniós költségvetésből kifizetett összegekre. Ezek a hibák nem támogatható kiadásokhoz, igazoló dokumentumok hiányához és közbeszerzési problémákhoz kapcsolódtak.

Hét tranzakcióban feltártunk tíz olyan esetet is, amikor nem tartották be a jogi és pénzügyi rendelkezéseket (de a hiba nem járt közvetlen hatással az uniós költségvetésre). Ezek például a támogatás-odaítélési eljárások hiányosságaihoz, közbeszerzési kérdésekhez és a technikai támogathatósági paraméterek be nem tartásához kapcsolódtak.

Három olyan tranzakciót is találtunk, amely – bár szabályszerűségi hibáktól mentes volt – nem felelt meg a gondos pénzgazdálkodás elveinek. Ezek háttérében a hozzáadottérték-adó közintézményeknek történő visszatérítésével kapcsolatos problémák, valamint a kiegészítő bérpótlékok alkalmazására vonatkozó objektív alap hiánya álltak.

A belső kontrollrendszerek egyes elemeinek vizsgálata

Értékeljük, hogy a DG HOME hogyan hozta létre a 2021–2027-es MFF tematikus eszközeit, és újraszámítottuk az MMIA, a HAVE és a BBA keretében végrehajtott tagállami nemzeti programok finanszírozásának elosztására vonatkozó allokációkat és súlyszámokat. Megerősítettük, hogy a DG HOME a tematikus eszközök létrehozását és az elosztási módszerek végrehajtását a vonatkozó rendeletek követelményeivel összhangban végezte el.

Értékeljük továbbá a DG HOME által a tagállami hatóságoknak ahhoz nyújtott támogatást és iránymutatást, hogy a 2021–2027-es MFF során az MMIA, a HAVE és a BBA forrásait az új CPR-hez igazítsák. Az öt kiválasztott tagállam (MMIA: Németország és Franciaország, HAVE: Magyarország és Lengyelország, BBA: Lettország) ellenőrzésünk időpontjáig véglegesítette irányítási és kontrollrendszereinek leírását, és legtöbbször még éppen dolgoztak az ellenőrzési stratégiáik véglegesítésén (egyikük már elkészült ezzel a feladattal). Az általunk felkeresett öt tagállam legkorábban 2024-ben tervezte benyújtani a Bizottságnak az MMIA-ra, a HAVE-ra és a BBA-ra vonatkozó első éves beszámolóját. Összességében az öt ellenőrző hatóság úgy ítélte meg, hogy a DG HOME által a tagállamoknak nyújtott támogatás kielégítő volt. Ezek a hatóságok észszerű előrehaladást értek el a 2021–2027-es MMIA-ra, a HAVE-ra és a BBA-ra való felkészülés terén.

Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok

A 2023. évi pénzügyi évre nézve a DG HOME éves tevékenységi jelentését tekintettük át. Elemzésünk során főként azt vizsgáltuk, hogy a DG HOME az éves tevékenységi jelentésében szereplő szabályszerűségi információkat a Bizottság utasításaival összhangban ismertette-e, és ezek az információk összhangban állnak-e az ellenőrzésünk során szerzett ismeretekkel. Nem tártunk fel olyan információkat, amelyek ellentmondának megállapításainknak.

Megvizsgáltuk a DG HOME becsléseit a kifizetési és a lezárási kockázatokra vonatkozóan. Megállapítottuk, hogy ezeket a belső módszertannak megfelelően számították ki és tüntették fel az éves irányítási és teljesítményjelentésben.

Ajánlásaink

A következőket javasoljuk a Bizottságnak:

- nyújtson további iránymutatást a tagállamoknak az alkalmazandó szabályokról;
- ellenőrizze a projektek technikai szempontjait a támogatások odaítélése előtt.

*Többre is kíváncsi? Teljes körű tájékoztatást a „Migráció és határigazgatás” és a „Biztonság és védelem” területhez kapcsolódó uniós kiadásokra irányuló ellenőrzéseinkről a **2023. évi éves jelentésünk** 8. fejezete tartalmaz.*

Szomszédság és a világ

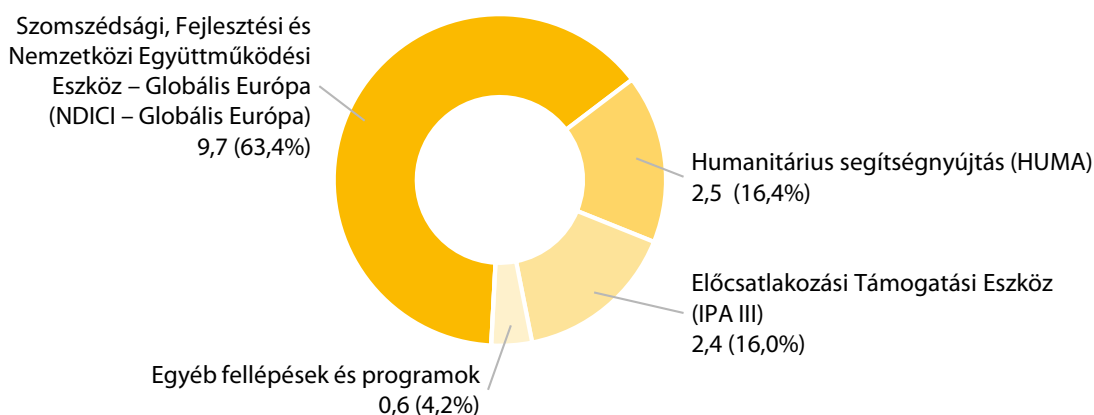
Összesen: 15,2 milliárd euró (az uniós költségvetési kiadások 7,9%-a)

Ellenőrzésünk tárgya

A kiadási területbe több finanszírozási eszköz tartozik, ezek közül a legjelentősebbek a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz – Globális Európa (NDICI – Globális Európa) és az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz. A kiadási terület a humanitárius segítségnyújtási költségvetésre is kiterjed.

A 2023. évi kifizetések alaponként

(milliárd euró)

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2023. évi összevont pénzügyi beszámolójának adatai alapján.

Az NDICI – Globális Európa általános célkitűzése az uniós értékek, elvek és alapvető érdekek világszerte történő megőrzése és érvényre juttatása, illetve a multilateralizmus előmozdítása és a nem uniós országokkal kialakított partnerségek szorosabbra fűzése. Ebben a 2014–2020-as MFF-hez képest a külső fellépések (külpolitika) uniós finanszírozására nézve két fő változás mutatkozik meg:

- az afrikai, karibi és csendes-óceáni országokkal folytatott, korábban az Európai Fejlesztési Alapokból finanszírozott együttműködés bekerült az Unió általános költségvetésébe;
- az ilyen együttműködés most már ugyanabból az eszközből kerül finanszírozásra, mint az NDICI – Globális Európa eszköz, miközben mindkét támogatás egyedi jellemzői megmaradnak.

Az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz általános célkitűzése, hogy támogassa a kedvezményezett országokat az uniós értékeknek való megfelelésük eléréséhez szükséges reformok elfogadásában és végrehajtásában – ez ugyanis elengedhetetlen az uniós tagsághoz –, és ezáltal hozzájáruljon stabilitásukhoz, biztonságukhoz és jólétükhöz. Az Európai Unió szükségleteken alapuló humanitárius segítséget is nyújt az ember okozta katasztrófák vagy természeti veszélyek által sújtott – elsősorban a legkiszolgáltatottabb – emberek számára.

Az Unió külső fellépései költségvetésének végrehajtásában a következő főigazgatóságok és szervezeti egységek játsszák a legfontosabb szerepet: az Európai Szomszédosságpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatósága (DG NEAR), a Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága (DG INTPA), az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága (DG ECHO), valamint a Külpolitikai Eszközökért Felelős Szolgálat (FPI).

2023-ban a „Szomszédosság és a világ” terület kifizetései 15,2 milliárd eurót tettek ki (előfinanszírozás, időközi és záró kifizetések), és azokat több eszköz és végrehajtási módszer révén folyósították. Ezek többek között kivitelezési, árubeszerzési és szolgáltatásnyújtási szerződések, vissza nem térítendő támogatások, speciális hitelek, hitelgaranciák és pénzügyi támogatás, költségvetés-támogatás formáját, illetve a költségvetéshez nyújtott támogatás egyéb konkrét formáit öltötték, és végrehajtásukra nem uniós országokban került sor.

Megállapításaink

A mintánk kis mérete ellenére az ellenőrzés eredményei azt mutatják, hogy az MFF e fejezetében magas a hibakockázat. A 72 vizsgált tranzakcióból 37 (51,4%) esetében merült fel hiba. 31 olyan számszerűsíthető hibát találtunk, amely pénzügyi hatást gyakorolt az uniós költségvetésből kifizetett összegekre. Ezek a hibák a következők voltak: nem támogatható kedvezményezettek, nem támogatható költségek, fel nem merült kiadások és közbeszerzés.

Példa: Nem támogatható kedvezményezettre bízott költségvetés-végrehajtás

Egy pillérértékelés által érintett végrehajtó partnerrel kötött hatáskör-átruházási megállapodás kapcsán egy 3,5 millió euró összegű számlát ellenőriztünk. A végrehajtó partner a megállapodás aláírását követően a végrehajtás egészét továbbruházta egy uniós tagállam nemzeti joga szerint bejegyzett magánvállalkozásra. Ez a vállalat nem tudta bizonyítani, hogy közfeladatot lát el, és így jogosultságát sem arra, hogy pillérértékelésnek vessék alá, és a Bizottság nevében uniós forrásokat kezeljen.

Sem a Bizottság, sem a végrehajtó partner nem kérte azonban a tagállamban működő vállalat jogosultságának tisztázását, különösen arra vonatkozóan, hogy közfeladatot ellátó vállalatnak tekinthető-e. A vállalatnak a továbbruházásról szóló szerződés aláírása előtt sem kellett átesnie az előírt előzetes értékelésen.

Következésképpen a végrehajtó partner továbbruházta az ellenőrzött hatáskör-átruházási megállapodás végrehajtását egy erre nem jogosult jogalanyra, így a kapcsolódó kifizetés nem támogatható.

Feltártunk 19 olyan esetet is, amikor nem tartották be a jogi és pénzügyi rendelkezéseket (de a hiba nem járt közvetlen hatással az uniós költségvetésre). Ezek többek között a következőkhöz kapcsolódtak: közbeszerzés, költségek nem egyértelmű elosztása, láthatósági szabályok be nem tartása, és elégtelen bizonyítékok.

A pillérértékelésnek alávetett szervezetekkel (nemzetközi szervezetek, nemzetközi pénzügyi intézmények és állami ügynökségek) kötött, közvetett irányítás alá tartozó szerződésekkel kapcsolatos tranzakciók esetében a Bizottság pénzügyi beszámoló és vezetői nyilatkozat alapján fogadott el kiadásokat. A pillérértékelésnek alávetett szervezetek által végrehajtott tranzakciókban azonban olyan hibákat tártunk fel, amelyek azt mutatják, hogy pénzügyi beszámolóik nem mentesek a hibáktól és ezeket a hibákat nem jelentik be vezetői nyilatkozataikban.

A belső kontrollrendszerek egyes elemeinek vizsgálata

Felkerestünk öt uniós külképviselőt (Albániában, Örményországban, Kambodzsában, Grúziában és Indiában), és hiányosságokat tártunk fel belső kontrollrendszereik egyes elemeiben, például a monitoring célú helyszíni ellenőrzések elégtelen költségvetésével és a támogatásötvezési szerződések végrehajtásának késedelmével kapcsolatban.

Éves tevékenységi jelentések és egyéb irányítási mechanizmusok

Áttekintettük a Külpolitikai Eszközökért Felelős Szolgálat (FPI) 2023. évi pénzügyi évre vonatkozó éves tevékenységi jelentését. Főként azt vizsgáltuk, hogy az FPI az éves tevékenységi jelentésében szereplő szabályszerűségi információkat a Bizottság utasításaival összhangban ismertette-e, és következetesen alkalmazta-e a jövőbeni korrekciók és visszafizettetések becslésére szolgáló módszertant.

A 2023-ban elfogadott teljes kiadásból (865 millió euró) az FPI a kifizetés időpontjában kockázatnak kitett teljes összeget 7,2 millió euróra (0,83%) becsülte. Becslései szerint a következő években elvégzett ellenőrzései nyomán végrehajtott korrekciók értéke 0,9 millió euró lesz (az összes vonatkozó kiadás 0,1%-a). Az FPI szolgálatvezetője ennek alapján jelentette ki, hogy a szervezet pénzügyi kitétsége a 2%-os lényegességi küszöb alatt maradt.

Az FPI 2023. évi éves tevékenységi jelentésének felülvizsgálata és az FPI felelősségi körébe tartozó kifizetésekre vonatkozó ellenőrzéseink 2023-ban nem tártak fel hibákat vagy hiányosságokat.

Ajánlásaink

A következőket javasoljuk a Bizottságnak:

- hozzon intézkedéseket a kontrollrendszerek javítása érdekében az előfinanszírozás elszámolása terén;
- nyújtson iránymutatást a kedvezményezettek számára a megosztott költségek elosztásáról;
- tartassa be a láthatósági szabályokat;
- biztosítsa, hogy az uniós külképviseltek elegendő monitoring célú helyszíni ellenőrzést végezzenek;
- javítsa a vegyesfinanszírozási műveletekre vonatkozó nyomonkövetési és irányítási mechanizmusokat.

Többre is kíváncsi? Teljes körű tájékoztatást a „Szomszédtság és a világ” területhez kapcsolódó uniós kiadásokra irányuló ellenőrzéseinkről **2023. évi éves jelentésünk** 9. fejezete tartalmaz.

Európai közigazgatás

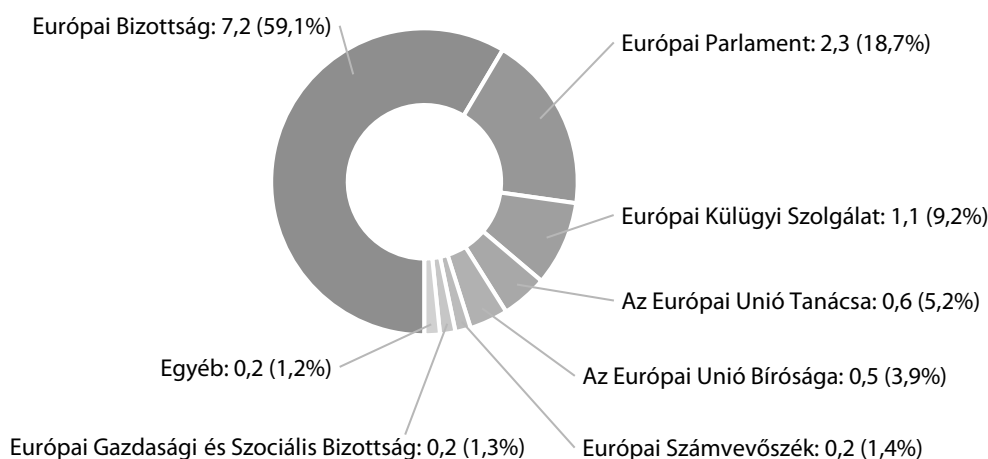
Összesen: 12,3 milliárd euró (az uniós költségvetési kiadások 6,4%-a)

Ellenőrzésünk tárgya

Ellenőrzésünk az uniós intézmények és szervek igazgatási kiadásaira terjedt ki.

A 2023. évi kifizetések lebontása

(milliárd euró)

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Unió 2023. évi összevont pénzügyi beszámolójának adatai alapján.

2023-ban az intézmények és szervek összesen 12,3 milliárd eurót költöttek igazgatásra. Ez alatt – az összes kiadás mintegy 70%-át kitevő – munkabérek és nyugdíjak, valamint az épületekre, felszerelésekre, energiára, kommunikációra és informatikára fordított kiadások értendők.

Saját kiadásainkat és pénzügyi kimutatásainkat külső könyvvizsgáló ellenőrzi. Az ennek eredményeként születő könyvvizsgálói véleményt és jelentést minden évben közzétesszük az Európai Unió Hivatalos Lapjában, illetve weboldalunkon.

Megállapításaink

Az ellenőrzés által érintett összeg	Lényeges hiba jellemezte?
12,3 milliárd euró	Nem, 2022-ben és 2023-ban lényeges hibát nem tartalmaz

Valamennyi uniós intézményre és szervekre kiterjedően 70 tranzakciót vizsgáltunk meg. A korábbi évekhez hasonlóan úgy ítéltük meg, hogy a hibaszint a lényegességi küszöb alatt van.

Az Európai Unió Bírósága, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és az európai ombudsman tekintetében nem találtunk jelentős problémákat. Külső ellenőrünk nem számolt be konkrét problémákról.

Európai Parlament

2023-ban 16 parlamenti tranzakciót vizsgáltunk meg, beleértve a parlamenti képviselőcsoportok kiadásait is. Amint arról 2022-ben beszámoltunk, a képviselőcsoportok előirányzatainak kezelésére vonatkozó belső szabályok nem voltak összhangban a költségvetési rendelettel, amennyiben nem nyílt vagy meghívásos közbeszerzési eljárás alkalmazását írják elő nagy értékű szerződések esetében, hanem tárgyalásos közbeszerzési eljárásét, ami korlátozza a versenyt. Két olyan esetet azonosítottunk, amikor a képviselőcsoportok ilyen nagy értékű szerződéseket ítélték oda. Két olyan esetet is feltártunk, ahol a képviselőcsoportok nem tartották be maradéktalanul a Parlament belső szabályait, mivel nem mindig kértek elég ajánlatot. A közbeszerzési eljárásoknak való meg nem felelés egyéb eseteit is feltártuk.

Az Európai Unió Tanácsa

Az általunk megvizsgált négy kifizetésben nem találtunk számszerűsíthető hibát. Véleményünk szerint a Tanács egy esetben nem indokolta egyértelműen az épület-karbantartási szerződés tízéves időtartamát.

Európai Bizottság

Az általunk megvizsgált 26 bizottsági kifizetésben két számszerűsíthető hibát találtunk: az egyik munkabérszámításhoz, a másik pedig egy ingatlanszerződéshez kapcsolódott.

Európai Külügyi Szolgálat

Az általunk megvizsgált 13 kifizetésben egy számszerűsíthető hibát találtunk azzal kapcsolatban, hogy egy uniós képviselőlet bérleti szerződésének aláírása előtt nem folytattak le érvényes közbeszerzési eljárást.

Régiók Bizottsága

Az általunk megvizsgált két tranzakció egyike kapcsán megállapítottuk, hogy a Tanács egy esetben nem indokolta egyértelműen egy épület-karbantartási szerződés tízéves időtartamát.

Európai adatvédelmi biztos

Az általunk vizsgált munkabérfizetés tekintetében a családi és gyermek után járó támogatásokra vonatkozó nyilatkozatok beérkezésének és ellenőrzésének késedelmét állapítottunk meg.

2023-ban megvizsgáltuk az Európai Parlament felügyeleti és kontrollrendszereit, mégpedig a négy legtöbb kiadást eszközölő főigazgatóságra összpontosítva, amelyek eltérő megközelítéseket alkalmaznak a kiadások előzetes és utólagos kontrollja tekintetében. Az Európai Parlament kezdeményezéseket tett a csalások megelőzésére és felderítésére, de nem rendelkezett az egész intézményre kiterjedő csalás elleni stratégiával, hogy koordinálja az intézkedéseket a szervezeten belül.

Ajánlásaink

Javasoljuk, hogy az Európai Parlament a csalás elleni küzdelemre irányuló meglévő intézkedéseire építve dolgozzon ki egy, az egész intézményre kiterjedő csalás elleni stratégiát.

Többre is kíváncsi? Teljes körű tájékoztatást az „Európai közigazgatás” területhez kapcsolódó uniós kiadásokra irányuló ellenőrzéseinkről **2023. évi éves jelentésünk** 10. fejezete tartalmaz.

Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz

Összesen: 53,5 milliárd euró

Ellenőrzésünk tárgya

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) 2020 februárja óta (a REPowerEU esetében 2022. február 1. óta), egészen 2026-ig támogatja a tagállami reformokat és beruházásokat. Összege eredetileg 723 milliárd euró volt, és ez a teljes összeg egyrészt vissza nem térítendő támogatásból (338 milliárd euró), másrészt hitelekkel (385 milliárd euró) állt. 2023 végéig 648 milliárd eurót vettek kötelezettségvállalásba: ez az összeg 356,8 milliárd euró összegű vissza nem térítendő támogatásból és 290,9 milliárd euró összegű hitelből állt. Mivel az eszközből 2023 augusztusáig lehetett hitelt igényelni, 94,5 milliárd euró összegű hitel már nem áll rendelkezésre. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz fő célja a Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi következményeinek enyhítése, valamint a tagállamok gazdaságának megerősítése, hogy ellenállóbbak és a jövőbeli kihívásokra jobban felkészültek legyenek, egyben haladjanak gyorsabban a zöld és a digitális átállás útján.

A Bizottság közvetlen irányítással hajtja végre a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt, annak végrehajtásáért tehát közvetlenül a Bizottság felel. Az RRF keretében folyósított kifizetések feltétele, hogy a tagállamok kielégítően teljesítsék a helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket jóváhagyó tanácsi végrehajtási határozatok mellékleteiben meghatározott mérföldköveket és célértékeket. További követelmény, hogy a korábban kielégítően teljesített célokat vagy mérföldköveket továbbra is tartani kell, és nem szabad megsérteni a kettős finanszírozást tiltó elvet. A rendeletben meghatározott támogathatósági feltételek közé tartozik továbbá a támogathatósági időszak betartása és a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek való megfelelés, valamint az ismétlődő nemzeti költségvetési kiadások kiváltásának tilalma.

A tagállamok évente legfeljebb kétszer kérhetnek kifizetést, amennyiben kellően bizonyítják a kapcsolódó mérföldkövek és célértékek kielégítő teljesítését. Kifizetési kérelmeikhez az ellenőrzések összefoglalóját és a benyújtott információkra vonatkozó vezetői nyilatkozatot is csatolniuk kell. A Bizottság kontrollrendszerei biztosítják a tagállamok kifizetési kérelmeinek előzetes értékelését (előzetes ellenőrzések) és a kifizetés után a tagállamokban végzett utólagos ellenőrzéseket.

2023 végéig a Bizottság 37 vissza nem térítendő támogatást fizetett ki (2021-ben egyet, 2022-ben 13-at, 2023-ban pedig 23-at), összesen 141,6 milliárd euró értékben. Nem áll rendelkezésre információ arról, hogy a tagállamok összesen milyen összeget fizettek ki a végső kedvezményezetteknek.

2023. évi ellenőrzési sokaságunk 53,5 milliárd eurót tett ki, és magában foglalta mind a 23 támogatási kifizetést (46,3 milliárd euró értékben), mind a kapcsolódó előfinanszírozás 7,2 milliárd eurót kitevő elszámolását. Ellenőrzésünk nem terjedt ki az RRF hitelezési összetevőjére. 325 mérföldkövet és 127 célértéket – köztük a Bizottság előzetes értékeléseit – vizsgáltunk meg annak megállapítása céljából, hogy azok megfelelnek-e a kifizetési és támogathatósági feltételeknek. A célkitűzések közül 30-at a helyszínen ellenőriztünk hat tagállamban. Megvizsgáltuk a Bizottság utólagos ellenőrzéseit is.

Megállapításaink

Az ellenőrzés által érintett összeg	Lényeges hiba jellemezte?
53,5 milliárd euró	2023: megállapításaink általános hatásai lényegesek, de nem általános érvényűek

A munkánkból származó átfogó ellenőrzési bizonyítékok azt mutatják, hogy az általunk megvizsgált 452 mérföldkő és célérték közül 16 nem felelt meg a kifizetési vagy támogathatósági feltételeknek. Ezek összesen hét tagállamban teljesített hét kifizetést érintenek. Tekintettel az RRF kiadási modelljének jellegére, valamint arra, hogy a Bizottság kifizetés-felfüggesztési módszertana számos, alkalmasint eltérő értelmezésekhez vezető megítélést tesz szükségessé, nem adunk meg a többi uniós kiadási területtel összehasonlítható hibaarányt.

E korlátok figyelembevételével e megállapítások minimális pénzügyi hatása becslésünk szerint meghaladja a lényegességi küszöbünket. Ezek a megállapítások a mérföldkövek és célértékek nem kielégítő teljesítésére, a támogathatósági időszak előtt kezdődő intézkedésekre, valamint az ismétlődő nemzeti költségvetési kiadások helyettesítésére vonatkoztak.

Nem kielégítő módon teljesített célérték (példa)

Olaszország: M1C1–9 célérték – „A T1 biztonsági struktúrák korszerűsítésének támogatása”

A célérték leírása Olaszország tanácsi végrehajtási határozatában:

„Legalább öt, a kiberbiztonsági (PSNC) és a hálózati és információs rendszerek (NIS) ágazatában végrehajtott, a biztonsági struktúrák korszerűsítésére irányuló beavatkozás. [...]”

A tagállam hét jelentést nyújtott be annak bizonyítására, hogy a biztonsági struktúrák korszerűsítésére irányuló megerősített beavatkozások megtörténtek. Ezek a jelentések kiberbiztonsági helyzetelemzést, valamint kockázat- és hatáselemzést is tartalmaztak, azonban a NIS 2 irányelv értelmében ezek az intézkedések csak részei annak a tíz elemből álló sorozatnak, amely szükséges a hálózati és információs rendszerek biztonságát érintő kockázatok kezeléséhez.

A Bizottság úgy ítélte meg, hogy ez a hét jelentés alátámasztja a megerősített beavatkozások megtörténtét.

A mi véleményünk szerint a hat jelentés nem a belső nyomonkövetési és kontrollképességek javítását, hanem csupán e képességek elemzésének megtörténtét támasztja alá. A beavatkozások alapul szolgáltak a kibervédelem megerősítésére irányuló tervekhez, de önmagukban nem jelentettek a biztonsági struktúrák korszerűsítésére irányuló, a tanácsi végrehajtási határozat által előírt megerősített beavatkozásokat.

Ausztria, Csehország, Franciaország, Görögország és Portugália kifizetéseinél is megállapítottunk olyan eseteket, amikor a mérföldkövek/célértékek nem teljesültek kielégítően.

Megállapítottuk továbbá, hogy 15 mérföldkő és célérték túl általános meghatározása miatt diszkrecionálisabb lett annak a mérlegelése, hogy ezeket kielégítően teljesítették-e, és mindezek kétesebbé teszik az RRF-eredmények elérhetőségét is.

Nem kellően konkrét mérföldkő (példa)

Spanyolország: 2. mérföldkő – „A műszaki építési szabályzat (TBC) és a kiefeszültségű elektrotechnikai szabályzat (LVER) módosításai és a nyilvános elektromos töltési szolgáltatások szabályozásáról szóló királyi rendelet jóváhagyása”.

A mérföldkő leírása Spanyolország tanácsi végrehajtási határozatában:

„Hatálybalépés: [...] ii. a kiefeszültségű elektrotechnikai szabályzat (LVER) módosításai, hogy az magában foglalja az épülethez nem kapcsolódó parkolók töltőinfrastruktúrájára vonatkozó kötelezettségeket; [...]”

A mérföldkő egyebek mellett az LVER módosítását is szükségessé teszi, azt ugyanis ki kell egészíteni az épülethez nem kapcsolódó parkolókban szükséges töltőpontok létrehozásának kötelezettségével. A kötelezettség hatályát – nevezetesen a létrehozandó töltőpontok számát, illetve százalékos arányát – ugyanakkor nem határozza meg. Emiatt a mérföldkő kielégítő teljesítéséhez bármely módosítás – akár a legszerényebb mértékű is – elegendő lenne.

Utólagos ellenőrzési stratégiájának aktualizálásakor a Bizottság beemelte stratégiájába a visszavonásokra vonatkozó ellenőrzéseket, az ismétlődő nemzeti költségvetési kiadások kiváltására irányulókat azonban nem. Az utólagos ellenőrzések most már tartalmaznak néhány, a támogathatósági időszak betartására vonatkozó ellenőrzést, de az intézkedés kezdeteként a költségek felmerülésének időpontját, nem pedig a vonatkozó jogi kötelezettségvállalás időpontját veszik figyelembe.

A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek 2023. évi felülvizsgálata során a Bizottság további 10 kontrollmérföldkövet határozott meg hét tagállam számára, kontrollrendszereik újonnan feltárt hiányosságaira reagálva. Azon tagállamok esetében, ahol a második vagy a harmadik kifizetést a kontrollmérföldkövek teljesítésétől tették függővé, a kontrollrendszerek hiányosságai kockázatot jelentenek az Unió pénzügyi érdekeinek védelme szempontjából, és esetleg a kiadások szabályosságára is kihatnak.

Állandósuló hiányosságok jellemzik a tagállamok beszámolási és kontrollrendszereit. Ez kockázatot jelent az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére, és hatással lehet a kiadások szabályszerűségére.

A tagállami kontrollrendszerek kapcsán 2022-ben általunk feltárt tartós hiányosságok

Spanyolország: A beszámolási rendszerben nincsenek teljes körű információk a még nem teljesített mérföldkövek/célértékek előrehaladásáról, a tényleges tulajdonosokról, az uniós finanszírozás forrásairól és a kifizetett összegekről.

Franciaország: Az irányítási és beszámolási rendszer nincs összekapcsolva a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz intézkedéseinek kezelésére szolgáló más informatikai rendszerekkel. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervet kezelő integrált információs rendszer hiányában az információáramlás nem automatizált, és így kockázatot jelent az adatok minőségére nézve.

Horvátország: Az adattárrendszer továbbra sem tud adatokat szolgáltatni azokról a pályázati felhívásokról, amelyeket a rendszer bevezetése előtt ítéltek oda.

A tagállamok vezetői nyilatkozataiban szereplő információk nem mindig voltak megbízhatóak.

Áttekintettük azt is, hogy éves tevékenységi jelentésében a Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság hogyan számol be az RRF 2023. évi kiadásainak szabályszerűségéről, és hogyan mutatja be ezeket az információkat az éves irányítási és teljesítményjelentésben. Megállapításaink és következtetéseink nincsenek összhangban a Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság engedélyezésre jogosult tisztviselőjének nyilatkozatával. Az RRF kontrollrendszere uniós szinten csak kevés információval szolgál arról, hogy az RRF által finanszírozott beruházási projektek megfelelnek-e az uniós és nemzeti szabályoknak. Ez befolyásolja, hogy a Bizottság milyen megbízhatósági szintet képes szavatolni, és bizonyosságszerzési hiányosságot okoz. A 2023. évi éves tevékenységi jelentés szerint a Bizottság frissítette az RRF-hez kapcsolódó kontroll- és ellenőrzési stratégiákat, és ennek keretében megerősítette a tagállami kontrollrendszerek ellenőrzését. A 2023. évi pénzügyi évre vonatkozó, a DG ECFIN által nyújtott bizonyosság azonban pusztán azon alapul, hogy a tagállamok rendszeres ellenőrzéseket végeznek, ezen ellenőrzések eredményességére azonban nem tér ki. Ez különösen aggasztó, mivel az egyéb uniós kiadási programokban gyakran fordul elő, hogy a – többek között a közbeszerzésre, az állami támogatásra és a támogathatóságra vonatkozó – uniós és a nemzeti szabályokat nem tartják be, és a tagállami kontrollrendszerek hiányosnak bizonyulnak.

Ajánlásaink

A következőket javasoljuk a Bizottságnak:

- a támogathatósági feltételeknek való megfelelés értékelésekor az intézkedés kezdetének az első (jogi) kötelezettségvállalás időpontját tekintse;
- határozzon meg konkrét kritériumokat arra vonatkozóan, hogy mi minősül ismétlődő nemzeti költségvetési kiadás kiváltásának;
- gondoskodjon arról, hogy a tagállamok gyors korrekciós intézkedéseket hozzanak a kontrollrendszerek meglévő hiányosságainak kezelésére;
- a tagállami kontrollrendszerekre irányuló bizottsági ellenőrzések eredményeit felhasználva fogalmazzon meg egyértelmű következtetést azok eredményességéről.

*Többre is kíváncsi? Teljes körű tájékoztatást a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre irányuló ellenőrzéseinkről a **2023. évi éves jelentésünk** 11. fejezete tartalmaz.*

Európai Fejlesztési Alapok

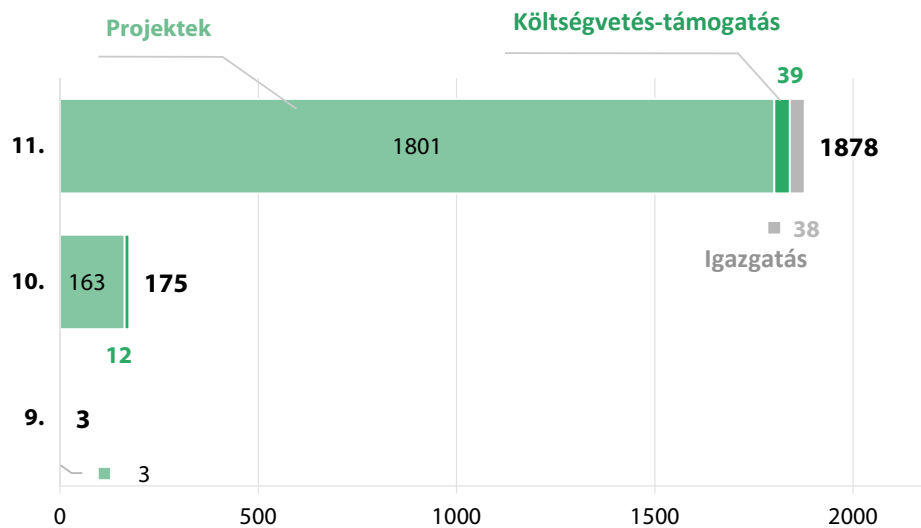
Összesen: 2,1 milliárd euró

Ellenőrzésünk tárgya

2020 végéig az Unió általános költségvetésén kívül az 1959-ben elindított Európai Fejlesztési Alapok voltak az Unió fő eszközei a fejlesztési együttműködési segélyezés finanszírozására az afrikai, karibi és csendes-óceáni (AKCS) országokat, valamint a tengerentúli országokat és területeket (TOT) illetően. Az Európai Fejlesztési Alapok elsődleges célja a szegénység csökkentése, hosszabb távon pedig teljes felszámolása, összhangban az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 208. cikkében meghatározott elsődleges fejlesztési együttműködési célkitűzéssel.

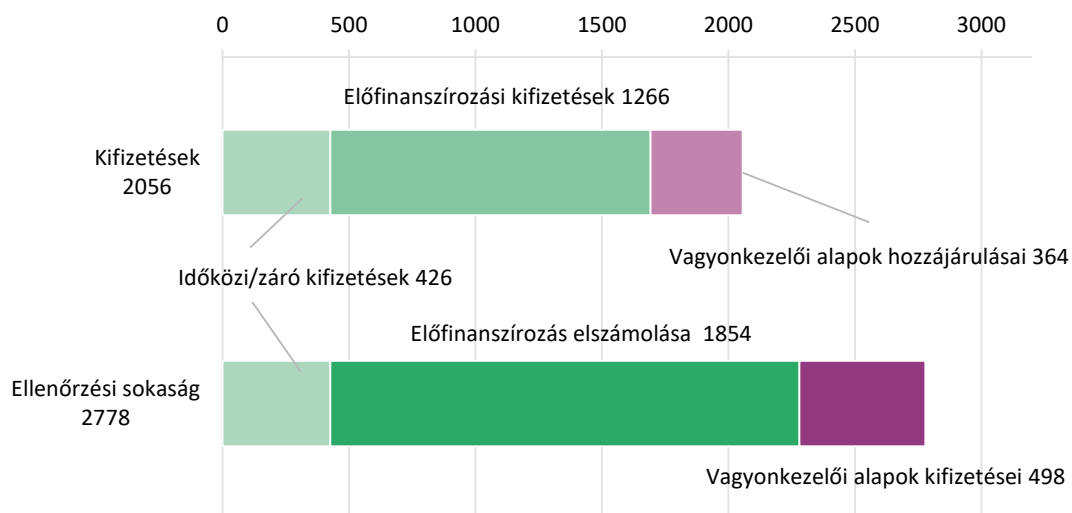
EFA-kifizetések költségvetési soronként és típusonként

(millió euró)

EFA-kifizetések és az ellenőrzési sokaság

(millió euró)

Forrás: Európai Számvevőszék, a kilencedik, tizedik és tizenegyedik EFA 2023. évi éves beszámolója alapján.

A 11. EFA a 2014–2020-as MFF időszakra terjed ki. A 2021–2027-es MFF-ben az AKCS-országokkal folytatott fejlesztési együttműködés az Európai Unió általános költségvetésének részeként a Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközbe (Globális Európa), a tengerentúli országokkal és területekkel folytatott fejlesztési együttműködés pedig a Grönlandra is kiterjedő tengerentúli társulásról szóló határozatba épül be.

A jelentésünkben szereplő kiadások összesen 76 országban nyújtott támogatásokhoz kapcsolódnak, amelyek végrehajtása számos módszer, például építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződések, vissza nem térítendő támogatások, költségvetés-támogatás, programbecslések, valamint pilléralapú értékelésnek alávetett szervezetekkel (például nemzetközi szervezetekkel) kötött hozzájárulási és hatáskör-átruházási megállapodások alkalmazásával történik.

Az EFA-kat szinte teljes egészében a Bizottság, mégpedig a Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága (DG INTPA) irányítja. A 2023. évi EFA-kifizetéseknek egy csekély hányadát (7%) az Európai Szomszédságpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatósága (DG NEAR) kezelte.

Megállapításaink

Megállapításunk szerint a beszámolóban nem fordultak elő lényeges hibás állítások.

A bevételi tranzakciókat nem jellemezte lényeges hibaszint.

A 2023. évi pénzügyi év kiadásait lényeges hibaszint jellemzi, ezért elutasító véleményt adunk.

Az ellenőrzés által érintett összeg	Lényeges hiba jellemezte?	Becsült legvalószínűbb hibaszint
2,8 milliárd euró	Igen	8,9% (2022: 7,1%)

A tranzakciók szabályszerűségének ellenőrzése céljából megvizsgáltunk egy 140 tranzakcióból álló, az EFA-n belüli kiadások teljes körére nézve reprezentatív mintát, amely a Szükséghelyzeti Alap Afrikáért uniós eszközhöz kapcsolódó 31 tranzakcióból, a Bêkou vagyongazdálkodási alaphoz kapcsolódó három tranzakcióból, 14 uniós képviselő (Angola, Benin, Elefántcsontpart, Fidzsi, Ghána, Bissau-Guinea, Kenya, Madagaszkár, Malawi, Mauritius, Mozambik, Gambia, Togo és Uganda) által engedélyezett 87 tranzakcióból, valamint a Bizottság központi részlegei által jóváhagyott 19 tranzakcióból állt. Amennyiben hibát észleltünk a tranzakciókban, a potenciális hiányosságok feltárásához megvizsgáltuk a mögöttes okokat.

A 140 vizsgált tranzakcióból 62 (44,3%) esetében merült fel hiba. Az általunk számszerűsített 52 hiba alapján a becült hibaszint 8,9%. A három leggyakoribb hibatípus a fel nem merült kiadás (45%), az alapvető bizonylatok hiánya (31%) és a nem támogatható kiadás (23%) volt. 2023-ban az általunk feltárt összes számszerűsíthető hiba olyan tranzakciókban merült fel, amelyek egyrészt programbecslésekkel és vissza nem térítendő támogatásokkal voltak kapcsolatosak, másrészt kedvezményezett országokkal, nemzetközi szervezetekkel és tagállami ügynökségekkel kötött hozzájárulási és hatáskör-átruházási megállapodásokkal. A 112 ilyen típusú tranzakcióból, amelyet megvizsgáltunk, 52-nél merült fel számszerűsíthető hiba, amelyek a becült hibaszinten belül 100%-ot tettek ki.

Fel nem merült kiadások: túlzott mértékű elszámolt előfinanszírozási összegek

Ellenőriztünk egy 2,3 millió euró összegű számlát, amelyet egy nemzetközi szervezettel aláírt hozzájárulási megállapodás alapján állítottak ki. A megállapodást közvetett irányítás keretében hajtották végre, és azt teljes mértékben az Unió finanszírozta. A számla olyan költségek elszámolására vonatkozott, amelyek a nemzetközi szervezet által 2023. április 15-ig terjedő időszakra benyújtott pénzügyi kimutatáson alapultak.

Ellenőrzésünk során megállapítottuk, hogy ez a pénzügyi kimutatás tartalmazott 1,8 millió euró összegű előlegkifizetést, márpedig az nem minősül felmerült költségnek, így nem elszámolható. Észrevételeztük továbbá, hogy a Bizottság által végzett kontroll nem volt elégséges a nem támogatható kiadások elszámolásával kapcsolatos kockázatok csökkentésére. 14 olyan tranzakciót találtunk, amelyet hasonló hiba érintett.

A korábbi évekhez hasonlóan egyes nemzetközi szervezetek késedelmesen bocsátottak rendelkezésünkre tőlük kért dokumentumokat, ami késést okozott a mi munkavégzésünkben is. Ezek a szervezetek csak korlátozott (például kizárólag az adatok megtekintésére feljogosító) hozzáférést biztosítottak a dokumentumokhoz, ami hátráltatta ellenőrzésünk tervezését és végrehajtását és csorbította annak minőségét. A Bizottság igyekezett ugyan megoldani ezeket a problémákat az érintett nemzetközi szervezetekkel folytatott folyamatos kommunikáció révén, de erőfeszítései mindeddig nem jártak sikerrel.

Éves tevékenységi jelentés és egyéb irányítási rendszerek

Az előző évekhez hasonlóan a DG INTPA cselekvési tervet határozott meg kontrollrendszere végrehajtási hiányosságainak orvoslására. 2021-ban és 2022-ben a 2020. évi és 2021. évi cselekvési tervek kapcsán kielégítő előrehaladásról számoltunk be.

2024 áprilisára a 2021. évi cselekvési terv végrehajtási állapota javult az előző évhez képest. A Bizottság egy további fellépést lezárt, így az összes lezárt fellépés száma ötre emelkedett. Három fellépés még továbbra is folyamatban van. 2022. évi cselekvési tervében a DG INTPA ismét emelte a fellépések számát, ezúttal tízre. Ezekből négy befejeződött, hat pedig még folyamatban volt. A 2023. évi cselekvési terv 13 intézkedésből áll, közülük a következő négy új: 2024 áprilisáig öt fellépés zárult le, és nyolc volt még folyamatban.

A DG INTPA fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálata

2023-ban a DG INTPA külső vállalkozót bízott meg a fennmaradó hibaarányról (RER) szóló tizenkettedik vizsgálat elvégzésével, amelynek célja, hogy megbecsülje azoknak a hibáknak az arányát, amelyeket a DG INTPA által annak teljes illetékességi területén az ilyen hibák megelőzésére, feltárására és kijavítására végzett irányítási ellenőrzések nem tudtak felderíteni, és e becslés alapján következtetéseket lehessen levonni ezen ellenőrzések eredményességéről.

A fennmaradó hibaarányra vonatkozó 2023. évi vizsgálat esetében a DG INTPA a korábbi évekhez hasonlóan egy 480 tranzakciós mintaméretet alkalmazott (a mintában szereplő egyes tranzakciók értéke meghaladta a *mintavételi intervallumot*: a végső mintanagyság ezért 413 lett). A vizsgálat a fennmaradó hibaarányt 0,97%-ra becsülte, így az egymást követő nyolcadik évben a Bizottság 2%-os *lényegességi* küszöbe alatt maradt.

A fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálat nem minősül *bizonyosságot nyújtó szolgáltatásnak* vagy ellenőrzésnek; alapja a DG INTPA által rendelkezésre bocsátott RER-módszertan és -kézikönyv. Az EFA-król szóló korábbi éves jelentéseink már leírták a vizsgálatok azon korlátait, amelyek hozzájárulhattak a fennmaradó hibaarány alábecsléséhez.

A 2023. évi éves tevékenységi jelentés áttekintése

A főigazgatónak a 2023. évi éves tevékenységi jelentésben szereplő megbízhatósági nyilatkozata nem tartalmaz fenntartásokat. 2018-tól kezdve a DG INTPA jelentős mértékben csökkentette a fenntartások hatókörét (azaz a fenntartások által lefedett kiadások arányát), előbb 16%-ról 1%-ra, majd nullára.

Ajánlásaink

A következőket javasoljuk a Bizottságnak:

- vegye figyelembe a szerződések beszámolási időszak utáni változásait az elhatárolási becslések kiszámításakor;
- erősítse meg az ellenőrzéseket a kifizetések teljesítése előtt;
- tegyen intézkedéseket a pillérértékelésnek alávetett szervezeteknek kifizetett előfinanszírozás elszámolására szolgáló kontrollrendszerek javítása érdekében.

*Többre is kíváncsi? Teljes körű tájékoztatást az Európai Fejlesztési Alapokra irányuló ellenőrzésünkről a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alapból finanszírozott tevékenységekről szóló **2023. évi éves jelentés** tartalmaz.*

Háttér-információk

Az Európai Számvevőszék és tevékenysége

Az Európai Számvevőszék az Európai Unió független külső ellenőre. Székhelyünk Luxembourgban van, és mintegy 900 munkatársat foglalkoztatunk az Unió minden országából. Alapvető célunk, hogy elősegítsük az Unió igazgatásának és pénzgazdálkodásának javítását és az elszámoltathatóság és átláthatóság fokozását, valamint hogy az uniós polgárok pénzügyi érdekeinek független őreként tevékenykedjünk. Ellenőrzési jelentéseink és véleményeink az Unió elszámoltathatósági láncának alapvető elemei. Céljuk, hogy biztosítsák az uniós szakpolitikák és programok végrehajtásáért felelős szervek – a Bizottság, más uniós intézmények és szervek, valamint a tagállami közigazgatási szervek – elszámoltathatóságát. Feladatunk, hogy felhívjuk a figyelmet a kockázatokra, bizonyosságot nyújtsunk, rávilágítsunk a hiányosságokra és a követendő gyakorlatokra, valamint iránymutatással szolgáljunk az uniós döntéshozóknak és jogalkotóknak arra nézve, hogyan javítható az uniós szakpolitikák és programok irányítása. Munkánk lehetővé teszi, hogy az európai polgárok tájékozódhassanak az általuk befizetett adó felhasználásáról.

Tony MURPHY
Írország

Nikolaos MILIONIS
Görögország

Klaus-Heiner LEHNE
Németország

Bettina JAKOBSEN
Dánia

Jan GREGOR
Cseh Köztársaság

Mihails KOZLOVS
Lettország

PELCZNÉ GÁLL Ildikó
Magyarország

Annemie TURTELBOOM
Belgium

Viorel ȘTEFAN
Románia

Ivana MALETIĆ
Horvátország

François-Roger CAZALA
Franciaország

Joëlle ELVINGER
Luxemburg

Helga BERGER
Ausztria

Marek OPIOŁA
Lengyelország

Jorg Kristijan PETROVIĆ
Szlovénia

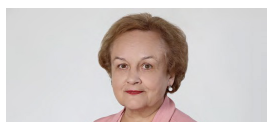
Stef BLOK
Hollandia

George Marius HYZLER
Málta

Lefteris CHRISTOFOROU
Ciprus

Laima Liucija ANDRIKIENĖ
Litvánia

Keit PENTUS-ROSIMANNUS
Észtország

Katarína KASZASOVÁ
Szlovákia

João LEÃO
Portugália

Alejandro BLANCO FERNÁNDEZ
Spanyolország

Carlo Alberto MANFREDI SELVAGGI
Olaszország

Petri SARVAMAA
Finnország

Hans LINDBLAD
Svédország

Megjegyzés: 2024. júliusi állapot

Kiadványaink

Eredményeinket a következő kiadványokban ismertetjük:

- éves jelentések, amelyek főként az uniós költségvetés és az Európai Fejlesztési Alapok pénzügyi és szabályszerűségi ellenőrzéseinek eredményeit tartalmazzák, de költségvetési gazdálkodással, valamint teljesítménnyel kapcsolatos szempontokat is vizsgálnak;
- különjelentések, amelyek egy-egy szakpolitikai vagy kiadási területre, illetve költségvetési vagy irányítási kérdésre vonatkozó ellenőrzések eredményeit mutatják be;
- az uniós ügynökségekről, decentralizált szervezetekről és közös vállalkozásokról szóló különálló éves jelentések;
- a pénzgazdálkodást jelentősen befolyásoló új vagy átdolgozott jogszabályokról – akár más intézmény kérésére, akár saját kezdeményezésre – megfogalmazott vélemények;
- szakpolitikákról, rendszerekről, eszközökről, illetve szűkebb témakörökről leírást vagy tájékoztatást nyújtó áttekintések.

A megbízhatósági nyilatkozatunk elkészítésekor alkalmazott ellenőrzési megközelítés dióhéjban

A megbízhatósági nyilatkozatunkban szereplő vélemények a nemzetközi ellenőrzési standardoknak megfelelően elvégzett ellenőrzési vizsgálatok során szerzett, objektív bizonyítékokon alapulnak.

Amint azt 2021–2025-ös stratégiánkban leszögezzük, a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret során a rendelkezésre álló adatokat és információkat felhasználva tovább fogjuk fejleszteni ellenőrzési koncepciónkat, hogy a Szerződés szerinti megbízatásunk alapján és a közszféra nemzetközi ellenőrzési standardjaival teljes összhangban továbbra is szilárd bizonyosságot tudjunk nyújtani.

A beszámoló megbízhatósága

Az Unió éves beszámolója teljes körű és pontos információt nyújt?

A Bizottság főigazgatóságai minden évben több százezer könyvelési tételt rögzítenek, és ezekhez az adatokat számos különböző forrásból (köztük a tagállamoktól) szerzik be. Azt ellenőrizzük, hogy a számviteli módszerek megfelelően működnek-e, illetve hogy az így létrejött számviteli adatok teljes körűek-e, és azok rögzítése és bemutatása helyesen történt-e az Unió pénzügyi kimutatásaiban. A beszámoló megbízhatóságának ellenőrzéséhez azóta alkalmazunk igazoló jelentést, amióta 1994-ben kiadtuk első véleményünket.

- Értékeljük a számviteli rendszert és megbizonyosodunk az annak alapján előállított adatok megbízhatóságáról.
- Felmérjük a főbb számviteli folyamatokat, hogy megbizonyosodjunk azok helyes működéséről.

- A számviteli adatokat analitikus vizsgálatnak alávetve győződünk meg arról, hogy azokat következetesen mutatják-e be, és hogy azok észszerűnek tűnnek-e.
- A könyvelési tételekből vett minta közvetlen ellenőrzésével győződünk meg arról, hogy a mögöttes tranzakciók valósak és azokat pontosan rögzítették.
- Ellenőrizzük a pénzügyi kimutatásokat, és megbizonyosodunk arról, hogy azok valós képet nyújtanak-e a pénzügyi helyzetről.

A tranzakciók szabályszerűsége

Megfelelnek-e a szabályoknak az uniós bevételekre és a költségként elszámolt kifizetésekre irányuló – az Unió beszámolójának alapjául szolgáló – tranzakciók?

Az uniós költségvetés több milliárd, az Unión belül és a világ más országaiban található kedvezményezettnek folyósított kifizetést tartalmaz. E kiadások nagy többségét a tagállamok kezelik. A szükséges bizonyítékok megszerzése érdekében értékeli azokat a rendszereket, amelyek a bevételeket és a költségként elszámolt kifizetéseket (vagyis záró kifizetéseket és előlegelszámolásokat) kezelik és ellenőrzik, valamint vizsgálatot végzünk a tranzakciókból vett mintán.

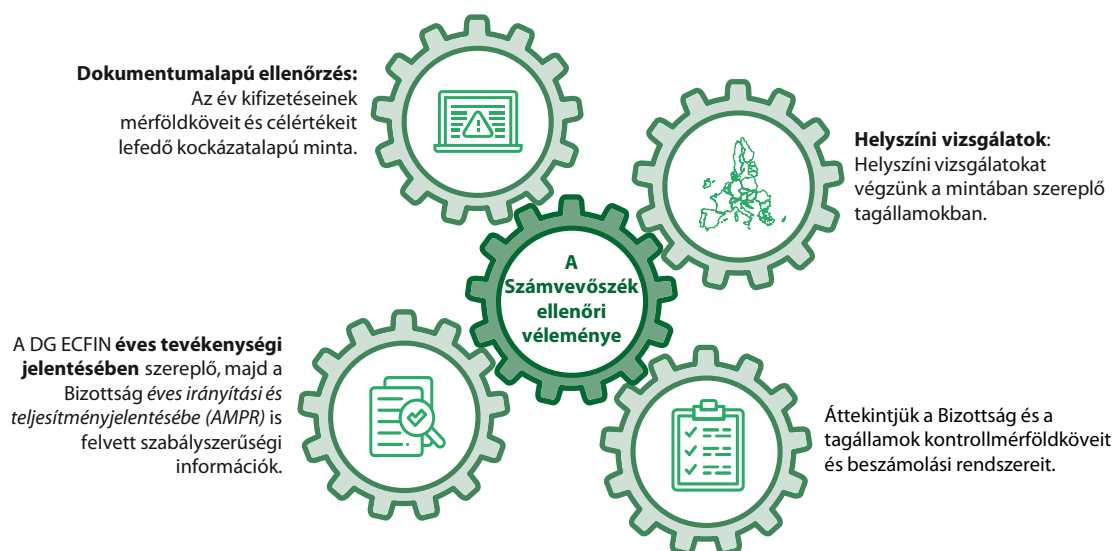
Amennyiben teljesülnek a vonatkozó nemzetközi ellenőrzési standardok által előírt feltételek, felülvizsgáljuk és újra elvégezzük az uniós költségvetés végrehajtásáért felelős szervezetek által már elvégzett ellenőrzéseket. Ezáltal teljes mértékben figyelembe vesszük az említett ellenőrzések alapján esetlegesen tett korrekciós intézkedéseket.

- Értékeljük a kiadási és bevételi rendszereket, hogy megállapítsuk, mennyire eredményesen biztosítják azok a tranzakciók szabályszerűségét.
- Statisztikai módszerekkel tranzakciómintákat veszünk, hogy ezek képezzék számvetők részletes vizsgálatainak alapját. A mintában lévő tranzakciókat részletesen megvizsgáljuk, többek között a végső kedvezményezettek (például mezőgazdasági termelők, kutatóintézetek, közbeszerzés keretében kivitelezés végző vagy szolgáltatást nyújtó vállalatok) telephelyein, hogy bizonyítékot szerezzünk arról, hogy az összes mögöttes esemény valós, azokat megfelelő módon tartják nyilván, és megfelelnek a kifizetések folyósítására vonatkozó szabályoknak.
- Elemezzük a hibákat és aszerint osztályozzuk őket, hogy számszerűsíthetők-e. Egy tranzakciót akkor tekintünk számszerűsíthető hiba által érintettnek, ha a szabályok alapján a kifizetést nem lett volna szabad jóváhagyni. A számszerűsíthető hibák extrapolálásával minden egyes külön értékelés tárgyát képező területre nézve megállapítjuk a becsült hibaszintet. Ezután a becsült hibaszintet összevetjük a 2%-os lényegességi küszöbértékkel és értékeliük, hogy a hibák általános érvényűek-e.
- Véleményeinkben ezeken az értékeléseken kívül más releváns információkat, például éves tevékenységi jelentéseket és más külső ellenőrök által készített jelentéseket is figyelembe veszünk.
- A tények helytállóságának biztosítása érdekében valamennyi megállapításunkat megvitatjuk mind a tagállami hatóságokkal, mind a Bizottsággal.

Milyen ellenőrzési koncepciót és módszertant alkalmazunk az RRF kiadásainak szabályszerűségére vonatkozó megbízhatósági nyilatkozatunk kapcsán?

- Az RRF kiadásainak szabályszerűségéről az uniós költségvetésre vonatkozó megbízhatósági nyilatkozatunk részeként adunk külön véleményt. Ennek oka az, hogy megítélésünk szerint az RRF teljesítési modellje eltérő és ideiglenes eszköz. Ezzel a véleménnyel arra törekszünk, hogy észszerű bizonyosságot nyújtsunk a kifizetésekről, és e vélemény alapján részletes információkat nyújtsunk a megbízhatósági nyilatkozatban (lásd: [16. ábra](#)).
- Bizonyosságunk zömét tételes tesztelésből, valamint a felügyeleti és kontrollrendszerek értékeléséből származtatjuk. Megbízhatósági nyilatkozatunkat kiegészítik az éves tevékenységi jelentések, az éves irányítási és teljesítményjelentés, valamint a Belső Ellenőrzési Szolgálat jelentései.
- Munkánk megfelel a nemzetközi ellenőrzési standardoknak és biztosítja, hogy ellenőri véleményeinket elegendő és megfelelő ellenőrzési bizonyíték támassza alá.

16. ábra. Ellenőrzési vélemény az RRF-ről

Forrás: Európai Számvevőszék.

Minden kiadványunk megjelenik honlapunkon: www.eca.europa.eu.
A megbízhatósági nyilatkozattal kapcsolatos ellenőrzési folyamatról további információt
a **2023. évi éves jelentésünk** 1.1. melléklete tartalmaz.

SZERZŐI JOGOK

© Európai Unió, 2024

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló [6–2019. sz. számvevőszéki határozat](#) szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenc](#) alá tartoznak. Ezért főszabály szerint a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett. A Számvevőszéktől származó tartalmak további felhasználásakor azok eredeti értelme és mondanivalója nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is érintettek (például ha egy kép a Számvevőszék munkatársait ábrázolja vagy harmadik fél is szerepel a források között), adott esetben további engedélyt is be kell szerezni.

Amennyiben ez megtörtént, akkor a vonatkozó engedély érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és az abban foglalt, egyértelműen meghatározott felhasználási korlátozások érvényesek.

A következő fényképek továbbfelhasználása megengedett, feltéve, hogy feltüntetik a szerzői jog tulajdonosát, a forrást és – amennyiben rendelkezésre áll – a fénykép készítőjének a nevét:

4. o.: © Európai Unió, forrás: Európai Számvevőszék/Sophie Margue.

48. o.: © Európai Unió, forrás: Európai Számvevőszék.

76. o.: © Európai Unió, forrás: Európai Számvevőszék. Az épületek építészei: Paul Noël (1988) és Jim Clemes (2004 és 2013).

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, adott esetben közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni:

9. o.: Az 1. ábra kidolgozása a [Flaticon.com](#) ikonjainak felhasználásával történt. © Freepik Company S.L. Minden jog fenntartva.

31. o.: Az 1. táblázat kidolgozása a [Flaticon.com](#) ikonjainak felhasználásával történt. © Freepik Company S.L. Minden jog fenntartva.

35. o.: © [Getty Images](#), 2017/vgajic.

43. o.: © [stock.adobe.com](#) / Bits and Splits.

47. o.: © [NMA](#).

52. o.: © [depositphotos.com](#).

57. o.: © [stock.adobe.com](#) / bluedesign.

60. o.: © [stock.adobe.com](#) / Max Zolotukhin.

75. o.: A 16. ábra kidolgozása a [Flaticon.com](#) ikonjainak felhasználásával történt. © Freepik Company S.L. Minden jog fenntartva, ideértve az Európai Számvevőszék által módosított fogaskerék-ikonét is, © [stock.adobe.com](#) / Ramziia.

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alá tartozó intézményi weboldalai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2024

PDF	ISBN 978-92-849-2700-5	ISSN 2812-1635	doi:10.2865/197080	QJ-AS-24-001-HU-N
Print	ISBN 978-92-849-2724-1	ISSN 2812-1643	doi:10.2865/322104	QJ-AS-24-001-HU-C
HTML	ISBN 978-92-849-2698-5	ISSN 2812-1635	doi:10.2865/746309	QJ-AS-24-001-HU-Q

Néhány szó a „2023: Az uniós számvevőszéki ellenőrzésről röviden” című összefoglalóról

A „2023: Az uniós számvevőszéki ellenőrzésről röviden” című dokumentum áttekintést nyújt az Unió általános költségvetését és az Európai Fejlesztési Alapot tárgyaló 2023. évi éves jelentéseinkről, amelyekben közzéteszük a beszámoló megbízhatóságára, valamint az annak alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségére és szabályszerűségére vonatkozó megbízhatósági nyilatkozatunkat. Megvizsgáltuk a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is, és külön véleményben értékeltük kiadásainak jogszerűségét és szabályszerűségét. Az összefoglaló vázolja az uniós költségvetés és az Európai Fejlesztési Alap bevételeivel és főbb kiadási területeivel, valamint a költségvetési és pénzgazdálkodással kapcsolatos legfontosabb megállapításainkat is.

A jelentések teljes szövege megtalálható honlapunkon (eca.europa.eu).

Az Európai Számvevőszék az Európai Unió független külső ellenőre. Feladatunk, hogy felhívjuk a figyelmet a kockázatokra, bizonyosságot nyújtsunk, rávilágítsunk a hiányosságokra és a bevált gyakorlatokra, valamint iránymutatással szolgálunk az uniós döntéshozóknak és jogalkotóknak arra nézve, hogyan javítható az uniós szakpolitikák és programok irányítása. Ellenőrzéseink révén biztosítjuk, hogy az uniós polgárok tudjanak arról, mire fordítják a pénzüket.

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az Európai Unió
Kiadóhivatala